

41857

Veliki

K A T E K I Z E M

za

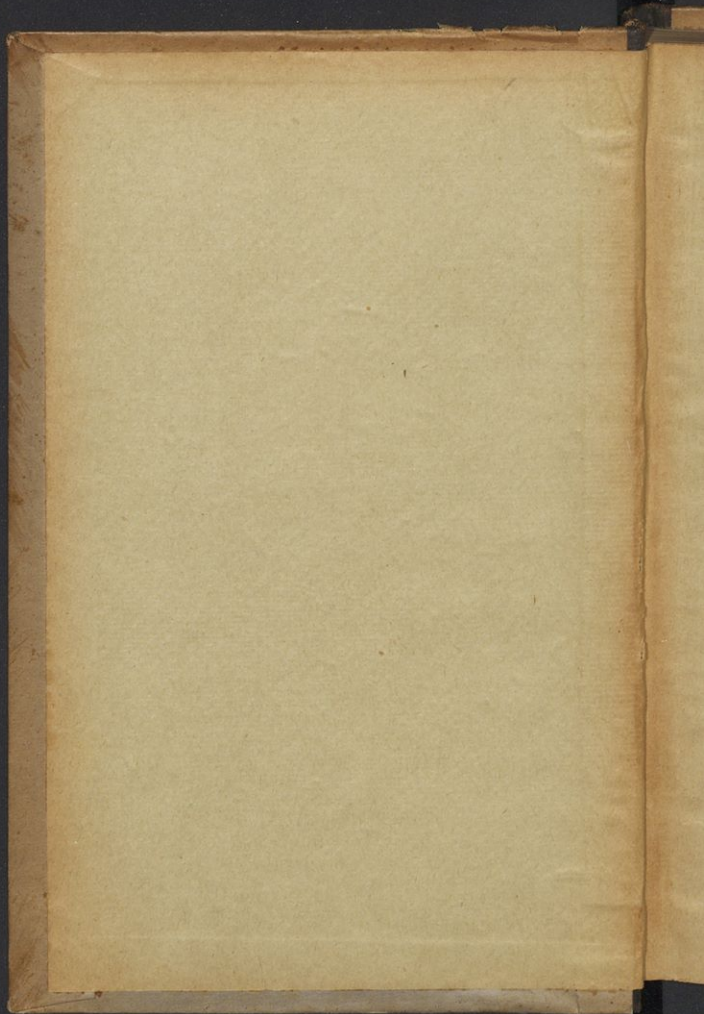
ljudske šole.

Veljā 60 vinarjev.

Na Dunaju.

V cesarski kraljevi zalogi šolskih knjig.

2

Veliki
K A T E K I Z E M

za

ljudske šole.

(Pregledana izdaja.)

Veljá v trdih platnicah 60 vinarjev.

Na Dunaju.

V cesarski kraljevi zalogi šolskih knjig.

1896.

41857

Šolske knjige, v ces. kr. zalogi šolskih knjig na svetlo dane, ne smejo draže prodajati se, kot je na čelni strani postavljeno.

Vvod.

Kaj se imenuje katekizem?

Katekizem se imenuje podučevanje v krščanskem katoliškem nauku; pa tudi bukvam, v katerih je to podučevanje popisano, pravi se sploh katekizem.

V koliko poglavjih se razlaga krščanski katoliški nauk v tem katekizmu?

Krščanski katoliški nauk se v tem katekizmu razlaga v pet poglavjih in v pristavku.

Katera so ta poglavja?

Ta poglavja so:

1. Vera.

2. Upanje.

3. Ljubezen.

4. Sveti zakramenti.

5. Krščanska pravičnost.

O čem govori pristavek?

Pristavek govori o štirih poslednjih rečéh.

Prvo poglavje.

Vera.

Razdelek I.

Kaj je katoliška vera.

Kaj je vera katoliškega kristjana?

Vera katoliškega kristjana je čreznaturna luč, dar božji, od Boga vlita čednost, po kateri za trdno in gotovo resnico ima vse, kar je Bog razodel, in kar katoliška cérkev zapoveduje verovati, bodi zapisano ali ne.

Kaj se pravi krščansko katoliško verovati?

Krščansko katoliško verovati se pravi za resnico imeti vse, kar je Bog razodel, in kar cérkev zapoveduje verovati, bodi zapisano ali ne.

Ali je k zveličanju zadosti, da katoliški kristjan le v srcu veruje, kar je Bog razodel?

K zveličanju ni zadosti, da katoliški kristjan le v srcu veruje, kar je Bog razodel; on mora tudi:

1. Svojo vero v delih kazati *a*).

2. Kar v srcu veruje, če je treba, tudi z besedo očitno pričati ali trditi *b*).

Zakaj se mora verovati, kar je Bog razodel?

Verovati se mora, kar je B o g razodel, ker je B o g večna resnica *c*), in neskončna modrost, katera ne more ne goljufati, ne goljufana biti.

Odkod vemo, kar je Bog razodel?

Kar je B o g razodel, vemo nekaj po zapisani, nekaj pa tudi po nezapisani besedi božji.

Kaj razumemo pod zapisano besedo b o ž j o ?

Pod zapisano besedo božjo, kateri se pravi tudi sveto pismo, razumemo zbirko tistih bukev, ki so jih po navdihu božjega Duha sveti možje spisali, in o katerih je katoliška cérkev spoznala in izrekla, da so bile tako spisane.

Kaj menimo pod nezapisano besedo b o ž j o ?

Pod nezapisano besedo božjo, ki se imenuje tudi besedno ali ustno izročilo, menimo

---

a) Kaj pomaga, moji bratje! če kdo pravi, da ima vero, dél pa nima? Ga bo li vera mogla zveličati? *Jak.* 2, 14. Kakor je namreč telo brez duše mrtvo, tako je tudi vera brez dél mrtva. *Jak.* 2, 26.

b) S srcem se veruje v pravičnost, z usti se pa priča v zveličanje. *Rim.* 10, 10.

c) Tvoje besede so na resnico utrjene. *Ps.* 118, 160.

tiste vérske in dejanske nauke, katere so apostoli ali iz ust Jezusa Kristusa samega slišali, ali po navdihu svetega Duha oznanjali, ki jih pa niso zapisali.

Kje se hrani ustno izročilo?

Ustno izročilo se hrani samo v katoliški cérkvi stanovitno, zvesto in nepopačeno.

Zakaj veruje katoliški kristjan cérkvi, kadar kaj verovati veleva?

Katoliški kristjan veruje cérkvi, kadar kaj verovati veleva, bodi zapisano ali ne, ker je Kristus zapovedal *d)* poslušati cérkev, katera je steber in trdnost resnice *e)*.

Ali je vera k zveličanju potrebna?

Vera je potrebna vsakemu človeku, kateri hoče biti zveličan, ker brez vere ni mogoče Bogu dopasti *f)*.

Kaj mora vsak človek, kadar se zavé pameti, vedeti in verovati, če hoče zveličan biti?

Vsak človek mora, kadar se zavé pameti, če hoče zveličan biti, vedeti in verovati:

---

d) Kdor vas posluša, mene posluša. *Luk.* 10, 16.
Če pa (tvoj brat, ki je zoper tebe grešil) cérkve ne posluša, naj ti bo kakor nevérnik in očiten grešnik. *Mat.* 18, 17.

e) I. *Tim.* 3, 15.

f) *Hebr.* 11, 16.

1. Da je en Bog.

2. Da je Bog pravičen sodnik, kateri dobro plačuje, hudo pa kaznuje *g*).

3. Da so tri božje osebe enega bitja in ene nature: Oče, Sin in sveti Duh *h*).

4. Da se je druga božja oseba učlovečila, da nas je s svojo smrtjo na križu odrešila in večno zveličala *i*).

Katere resnice mora vsak katoliški kristjan vrhu teh poglobitnih naukov še vedeti in verovati?

Vrhu teh poglobitnih naukov krščanske katoliške vere mora vsak katoliški kristjan še vedeti in verovati:

1. Da je človeška duša neumrljiva *k*).

---

g) Kdor hoče pristopiti k *Bogu*, mora verovati, da je *Bog*, in da je tistim, ki ga iščejo, plačevavec. *Hebr.* 11, 16.

h) Trije so, kateri pričajo v nebesih: Oče, Beseda in sveti Duh; in ti trije so eno. *I. Jan.* 5, 7.

i) Zato je (Jezus) srednik novega zakona, da po smrti, ki se je zgodila v odrešenje od tistih pregréh, ki so bile pod poprejšnjo zavezo, prejmejo, ki so poklicani, obljubo večne deležnine. *Hebr.* 9, 15.

k) Ne bojte se jih, kateri umoré telo, duše pa ne morejo umoriti; temuč bojte se veliko bolj tistega, kateri more dušo in telo pogubiti v pekel. *Mat.* 10, 28. Prah se povrne v svojo prst, iz katere je bil, in

2. Da je milost božja*) k zveličanju potrebna *l)*, in da človek brez milosti nič zaslužnega za večno življenje storiti ne more *m)*.

Kaj je milost, ki je k zveličanju potrebna in brez katere človek nič zaslužnega za večno življenje storiti ne more?

Milost, ki je k zveličanju potrebna, in brez katere človek nič zaslužnega za večno življenje storiti ne more, je notranji, čreznaturni dar, ki ga *Bog* umnim stvarém podeljuje brez njih zasluženja.

Kaj je vsakemu katoliškemu kristjanu znati zapovedano?

Vsakemu katoliškemu kristjanu je zapovedano znati:

1. Apostolsko vero *n)*.

---

duh se vrne k *Bogu*, ki ga je bil dal. *Pridig.* 12, 7.

l) Brez mene ne morete nič storiti. *Jan.* 15, 5.

m) Ne kakor da bi mogli iz sebe kaj misliti, kakor iz sebe, ampak naša zmožnost je iz *Boga*. *II. Kor.* 3, 5.

n) Kateri hočejo krščeni biti, morajo apostolske vere naučiti se, in jo v četrtek poslednjega tedna pred škofom ali pred mašniki izpovedati. *Laodic. zbor* okoli leta 372.

---

*) Milost božja.

2. Gospodovo molitev *o*).
  3. Deset *božjih* in pet cerkvenih zapovedi *p*).
  4. Sedem svetih zakramentov *q*).
  5. Krščansko pravičnost *r*).
-

o) Tako molite: Oče naš, kateri si i. t. d. *Mat.* 6, 9.

Mašniki bodo vérne opominjali, naj se apostolske vere in Gospodove molitve naučé; tistim, ki to opuščajo, bodo nalagali poste in drugih pokoril. *Cerkv. zbor v Mogunciju l. 813, pravilo 45.*

p) Peti cerkveni zbor v Milanu, za svetega Karla Bormejaja, ukazuje: Kdor ne zna iz spomina vseh členov apostolske vere, ne deset božjih in pet cerkvenih zapovedi, po katerih smo ravnati se pod smrtnim grehom dolžni, ne očenaša, naj ne dobí mašnikove odveze, dokler ne oblubi, da si bo prizadejal tega naučiti se.

q) Arelaški cerkveni zbor, leta 815. prav. 3., ukazuje: Zastran krsta in skrivnosti svete vere naj vsak višji škof svoje podložne škofe pridno in marljivo opominja, da bi vsak izmed njih mašnike, in pa ljudstvo svoje škofije o zakramentu svetega krsta dobro podučeval, in tega podučevanja ne zanemarjal.

Svetega Cirila katekeze o vérskih skrivnostih pričajo, da so nekdam podučevali krščene tudi v tem, kar se tiče drugih zakramentov. Zapovedi teh cerkvenih zborov so sčasoma po katoliški cerkvi tako sploh obveljale, da so poslednjič dobile vezalno moč za vso církev, akoravno so sprvega bile dane samo za posebne církeve.

r) Naj se ogiba hudega, in naj dela dobro. *I. Petr.* 3, 11.

Kje je sosebno obseženo, kar mora katoliški kristjan verovati?

Kar mora katoliški kristjan verovati, je sosebno obseženo v apostolski veri, ki se tako glasí:

Verujem v *Boga*, Očeta vsemo-
gočnega, stvarnika nebes in zemlje.
In v *Jezusa Kristusa*, Sinú njegovega
edinega, Gospoda našega. Kateri je
bil spočet od svetega Duha, rojen iz
Marije Device. Trpel pod Poncijem
Pilatom, križan bil, umrl in v grob
položen. Šel pred pekel, tretji dan
od mrtvih vstal. Šel v nebesa, sedi
na desnici *Boga*, Očeta vsemogočnega.
Odondod bo prišel sodit žive in
mrtve. Verujem v svetega Duha.
Sveto, katoliško cérkev; občestvo
svetnikov. Odpuščenje grehov.
Vstajenje mesa. In večno življenje.
Amen.

Koliko delov ali členov ima apostolska vera?

Apostolska vera ima dvanajst delov ali
členov.

Razdelek. II.

Dvanajsteri členi apostolske vere.

§ 1. Prvi člen apostolske vere.

Kako se glasi prvi člen apostolske vere?

Prvi člen apostolske vere se tako glasi:

Verujem v *Bogá*, Očeta vsemo-
gočnega, stvarnika nebes in zemlje.

a. Bog.

Koliko je bogov?

En sam Bog je *a)*, ki je sam iz sebe neskončno popolno bitje *b)*.

-
- a)* Poslušaj, Izrael! Gospod naš Bog je edini Gospod. V *Moj.* 6, 4. Jaz sem Gospod, in ni družega več; zunaj mene ni *Bogá*. *Iz.* 45, 5. Imamo vendar mi le enega Boga Očeta, iz katerega je vse, in mi za njega; in enega Gospoda, Jezusa Kristusa, po katerem je vse, in mi po njem. I. *Kor.* 8, 6.
- b)* Iz njega, in po njem, in v njem je vse; njemu bodi slava vekomaj! Amen. *Rim.* 11, 36. Gospod, tebi ga ni enacega; velik si ti, in veliko je tvoje ime v moči. *Jer.* 10, 6.

Katere so lastnosti božje, ki nam jih je seosebno treba vedeti?

Lastnosti božje, ki nam jih je seosebno treba vedeti, so te:

1. Bog je večni *c)*; bil je vselej, je in bo vselej.

2. Bog je zgolj duh *d)*; bitje, katero ima najbolj popolni um in najboljšo voljo, telesa pa ne.

3. Bog je vseveden *e)*; vé vse, sedanje, preteklo in prihodnje; vé tudi naše naj skrivnejše misli in ne more torej goljufan biti.

4. Bog je neskončno moder *f)*; ravná vse tako, da svoj namen doseže, in voli za to najpripravniše pripomočke.

---

c) Preden so gore postale, in je bila zemlja ustvarjena in nje okrog, si ti od vekomaj do vekomaj, o Bog! *Ps.* 89, 2. Kralju večnosti, neumrljivemu, nevidnemu, samemu Bogu bódi čast in slava vse veke! Amen. I. *Tim.* 1, 17.

d) Bog je duh. *Jan.* 4, 24.

e) Nobena stvar ni nevidna pred njim; ampak vse je golo in odgrnjeno pred njegovimi očmi, kateremu nam bo treba dati odgovor. *Hebr.* 4, 13. Gospod preiskuje vsa srca in razumé vse misli duhov. I. *Kron.* 28, 9.

f) Kako veličastna so tvoja dela, Gospod! vse si naredil v modrosti. *Ps.* 103, 24.

5. Bog je vsemogočen *g*); ustvaril je nebo in zemljo, in vse, kar je; njemu ni nič nemogoče storiti.

6. Bog je povsod pričujoč *h*); povsod je, v nebesih in na zemlji.

7. Bog je neskončno svet *i*); hoče in ljubi, kar je dobro, in sovraži, kar je hudo *k*).

8. Bog je neskončno resničen *l*) in zvest; ne more ne legati *m*), ne goljufati.

---

g) Vse, karkoli hoče, stori Gospod na nebu in na zemlji, v morju in v vseh breznih. *I's.* 134, 6. Pri Bogu ni nemogoča nobena reč. *Luk.* 1, 37.

h) Meniš-li, da sem jaz *Bog* le v bližavi, pravi Gospod, in ne tudi *Bog* v daljavi? Se bo li kdo skrtil v skriven kraj, da bi ga jaz ne videl? pravi Gospod. Mari jaz ne napolnujem neba in zemlje? pravi Gospod. *Jerem.* 23, 23, 24. Kam pojdem pred tvojim duhom? in kam pobežim pred tvojim obličjem? Ako bi šel v nebo, ti si ondi; ako bi se podal v pekel, tukaj si. *Ps.* 138, 7, 8.

i) Jaz sem Gospod, vaš *Bog*; bodite sveti, ker sem jaz svet. III. *Mojz.* 11, 44.

k) Sovražiš vse, ki delajo hudo. *Ps.* 5, 7.

l) Bog je resničen, vsak človek pa je lažniv. *Rim.* 3, 4. Vsa tvoja pota so resnica. *Ps.* 118, 151.

m) Bog ni kakor človek, da bi legál, tudi ne kakor sin človekov, da bi se izpremenil. Rekel je, in ne bi storil? Govoril je, in ne bi izpolnil? V. *Mojz.* 23, 19.

9. B o g je neizpremenljiv *n*): od vekomaj do vekomaj je ravno tisti.

10. B o g je neskončno dober *o*); ne la sam v sebi in sam od sebe kakor naj bolj popolno in naj boljše bitje; ampak on je tudi neskončno dober ali dobrotljiv *p*) svojim stvarém; vse dobro imamo ali na ravnost ali po kom drugem od njega.

11. B o g je neskončno usmiljen *q*); odpušča nam naše grehe.

12. B o g je neskončno pravičen *r*); plačuje kar je dobro, in kaznuje, kar je hudo *s*).

---

n) Jaz sem Gospod in se ne izpreminjam. *Malah.* 3, 6.

o) Nihče ni dober, kakor sam *Bog.* *Luk.* 18, 19.

p) Hvalite Gospoda, ker Gospod je dober. *Ps.* 134, 3. Kaj pa imaš, česar ne bi bil prejel? Ako si pa prejel, kaj se hvališ, kakor da ne bi bil prejel? *I. Kor.* 4, 7.

q) Gospodovavec Gospod *Bog!* usmiljeni in dobrotljivi, potrpežljivi in velikega usmiljenja in resnični. *II Moj.* 34, 6.

r) *Božja* dela so popolna in vsa njegova pota so pravična, *Bog* je zvest in brez krivice pravičen in resničen. *V. Moj.* 32, 4.

s) Po svoji trdovratnosti in nespokornem srcu si nakopavaš jezo na dan jeze in razodenja pravične

Koliko je božjih oseb?

Božje osebe so tri t).

Odkod vemo, da so tri božje osebe?

Po svetem pismu vemo, da so tri božje osebe, katerih vsaki se pripisujejo:

1. *Božja* natura in božje bitje,
2. *Božje* lastnosti,
3. *Božje* ime.

---

sodbe Božje, kateri bo povrnil vsakemu po njegovih delih. *Rim.* 2, 5. 6.

- t) To se pravi, tri, ki se razločujejo ena od druge kakor po lastnih imenih, tako tudi po posebnem dejanju. *Lastna imena* treh božjih oseb se beró: pri *Mat.* 28, 19. Krščujte jih v imenu Očeta, in Sina, in svetega Duha. Pri *I. Jan.* 5, 7. Trije so, kateri pričajo v nebesih: Oče, Beseda in sveti Duh. *Posebno dejanje* treh božjih oseb je v znamenjano pri *Mat.* 3, 16. 17. Ko je bil Jezus krščen, je zdajci šel iz vode, in glej! nebesa so se mu odprla, in videl je Duha *Božjega*, kakor goloba doli iti in nad njega priti. In glej! glas iz nebes rekoč: Ta je moj ljubi Sin, nad katerim imam dopadanje. V *I. Petr.* 1, 2. se bere: Po prevednosti *Boga* Očeta, v posvečenje Duha, v pokorščino in pokrop-ljenje krvi *Jezusa Kristusa*. V *II. Kor.* 13, 13. besede: Gospoda našega *Jezusa Kristusa*, in ljubezen *Božja*, in deležnost svetega Duha bodi z vami vsemi.

4. Božja dela in

5. Božja čast u).

- a) Druga in tretja oseba božja je v ravno tistem pomenu, kakor prva, pravi *Bog*.

Drugi božji osebi, Sinu, se pripisujejo:

A. Božje lastnosti ali popolnosti.

1. *Vsemogočnost*. *Mat.* 28, 18. Dana mi je vsa oblast v nebesih in na zemlji. *Jan.* 1, 3. Vse je po nji (Besedi, ki pomeni *Jezusa Kristusa*) storjeno, in brez nje ni nič storjenega, kar je storjenega.
2. *Vsevednost*. Vedel je, *kar je minilo*: življenje žene Samarijanske. *Jan.* 4, 18. 19. Vedel je *scdanje*, pa skrite reči, n. p. kakšnega srca je bil Natanael. *Jan.* 1, 48. Vedel je za denar v ustih ribe. *Mat.* 17, 26. Za oslico z njenim žrebetom. *Mat.* 21, 2. Poznal je misli in naklepe ljudi. *Luk.* 11, 17. Naklep Judov mu je bil znam. *Jan.* 13, 11. *Prihodnost* mu je bila odprta. Vedel je, da ga bo Peter zatajil. *Mat.* 26, 34.; da bodo njegovi učenci zbežali in se pohujšali nad njim, *Mat.* 26, 31.; da bo trpel, umrl in od mrtvih vstal. *Luk.* 18, 31—33.; da bo Jeruzalem razdejan. *Mat.* 24, 2.
3. *Vsepričujočnost*. *Mat.* 28, 20. Jaz sem z vami vse dni do konca svetá.
4. *Sploh vse božje lastnosti*. V njem prebiva telesno vsa polnost božanstva. *Kološ.* 2, 9.

B. Božje ime.

Jan. 1, 1. V začetku je bila Beseda, in Beseda je bila pri *Bogu*, in *Bog* je bila Beseda. *Rim.* 9, 5. Iz katerih (Izraelcev) je po mesu *Kristus*, kateri je

Kako se imenujejo tri božje osebe?

Prva božja oseba se imenuje Oče, druga Sin, tretja sveti Duh.

črez vse, *Bog*, hvaljen vekomaj. Amen. I. *Jan.* 5, 20. Vemo, da je *Sin božji* prišel, in nam dal razumnost, da spoznamo pravega *Bogá*, in smo v pravem *Sinu* njegovem. Ta je pravi *Bog* in večno življenje.

C. Božja čast.

Mat. 28, 19. Krščujte jih v imenu *Očeta* in *Sina* in *svetega Duha!* — Po krstu se posvečujejo kristjani ravno tako v češčenje *Sina* in *svetega Duha*, kakor v češčenje *Očeta*. *Jan.* 5, 23. Da vsi časté *Sina*, kakor časté *Očeta*. Kdor ne častí *Sina*, ne častí *Očeta*, ki ga je poslal. *Filip.* 2, 5. 6. 9. 10. 11. Mislite med seboj ravno to, kar Kristus Jezus, kateri, ko je v *božji* podobi, ni v rop štel *Bogu* enak biti; zato ga je tudi *Bog* povišal, in mu dal imé, katero je črez vsa imena, da se v imenu *Jezusovcm* pripogiblje vsako koleno teh, ki so v nebesih, na zemlji in pod zemljo, in da vsak jezik priča, da je *Gospod Jezus Kristus* v časti *Boga Očeta*. *Hebr.* 1, 6. In kadar vpelje Prvorojenega zopet na svet, pravi: In vsi angeli *Božji* naj ga molijo.

Tretji božji osébi, svetemu Duhu, se pripisujejo:

A. Božje lastnosti in popolnosti.

1. *Vsevednost.* I. *Kor.* 2, 10, 11. Nam je *Bog* razodel po svojem Duhu; zakaj Duh vse preiskuje, tudi globokosti božje; zakaj kdo med ljudmi vé, kaj je v človeku, kakor duh človekov, ki je v njem?

Kako se tri božje osebe razločujejo ena od druge?

Tri božje osebe se tako razločujejo ena

Tako tudi, kar je *božjega*, nihče ni spoznal, kakor Duh *Božji*.

2. *Vsepričujočnost in vsemogočnost*. I. *Kor.* 12, 3. 4. 6. 11. Nihče ne more reči: Gospod Jezus, drugače, kakor v svetem Duhu. Darovi so mnogoteri, Duh pa je eden . . . in dela so mnogotera, Bog pa je eden, kateri dela vse v vseh . . . Vse to pa dela en in ravno tisti Duh, kateri deli slehernemu, kakor hoče. — Ker so božje lastnosti nerazdružne, zato ima sveti Duh tudi druge božje lastnosti, ker je izkazano, da je *vseveden, vsemogočen in vsepričujoč*.

B. Božje imé.

Dejanje apost. 5, 3. 4. Zakaj je izkušal satan tvoje srce, da si legal svetemu Duhu? . . . Nisi legal ljudem, ampak *Bogu*. I. *Kor.* 3, 16. Ali ne veste, da ste tempelj *Božji*, in da *Duh Božji* v vas prebiva? I. *Kor.* 6, 19. Ali ne veste, da so vaši udje tempelj svetega Duha, kateri je v vas? Iz tega se vidi, da je sveti Duh *Bog*; kako bi se sicer moglo kristjanom reči, da so tempelj *božji* zato, ker sveti Duh v njih prebiva?

C. Božja dela.

I. *Kor.* 12, 1. 6. 11. O duhovnih darovih pa, bratje, nočem, da bi vam bilo neznano. Dela so mnogotera, *Bog* pa je eden, kateri dela vse v vseh. Vse to pa dela en in ravno tisti Duh, kateri deli slehernemu, kakor hoče.

od druge: Oče je sam od sebe od vekomaj *v)*; Sin je od Očeta rojen od vekomaj *x)*; sveti Duh izhaja od Očeta in Sina od vekomaj *y)*.

D. Božja čast.

Mat. 28, 19. Krščujte jih v imenu Očeta in Sina in svetega Duha. — Po krstu se posvečujejo kristjani, da svetega Duha ravno tako časté, kakor Očeta in Sina. *II. Kor.* 13, 13. Milost Gospoda našega Jezusa Kristusa, in ljubezen Božja in deležnost svetega Duha bodi z vami vsemi! Amen. — S temi besedami je blagoslovil Pavel Korinčane. Ljudstvo pa blagosloviti se je smelo le s klicanjem božjega imena. (*IV. Moj.* 6, 23—27.) Sveti Duh mora torej *Bog* biti, ker je Pavel, ki je postavo dobro poznal, v blagoslovu imenoval tudi svetega Duha.

- v)* Očeta ni nikdo ne storil, ne ustvaril, ne rodil. *Vera svetega Atanazija.*
- x)* Gospod je rekel meni: Ti si moj Sin, danes sem te rodil. *Psal.* 2, 7.
- y)* Kadar pa pride Tolažnik, katerega vam bom jaz poslal od Očeta, Duh resnice, kateri od Očeta izhaja, on bo pričal o meni. *Jan.* 15, 26. Kadar pa pride on, Duh resnice . . . on bo mene poveščal, ker bo od mojega vzel, in vam oznanjal. Vse, kar ima Oče, je moje. Zato sem rekel, da bo od mojega vzel, in vam oznanjal. *Jan.* 16, 13. 14. 15.

Katera déla se vsaki božji osebi posebe pripisujejo?

Vsaki božji osebi se posebe pripisujejo ta dela:

Očetu stvarjenje *z*).

Sinu odrešenje *a*).

Svetemu Duhu posvečevanje *b*).

Kako se imenujejo vse tri božje osebe skupaj?

Vse tri božje osebe skupaj se imenujejo presveta Trojica.

S čim spoznava katoliški kristjan presveto Trojico?

Katoliški kristjan spoznava ali trdi presveto Trojico z znamenjem svetega križa, ker takrat, kadar dela križ, vsako teh božjih oseb imenuje.

---

z) Verujem v *Boga* Očeta vsemogočnega, stvarnika nebes in zemlje. *Apostolska vera*.

a) (Vsi) so opravičeni zastonj po njegovi milosti, po odrešenju, katero je v *Kristusu Jezusu*. *Rim.* 3, 24.

b) Posvečeni ste, ali opravičeni ste v imenu Gospoda našega *Jezusa Kristusa*, in v Duhu našega *Boga*. *I. Kor.* 6, 11.

Kaj katoliški kristjan še spoznava z znamenjem svetega križa?

Katoliški kristjan spoznava ali trdi z znamenjem svetega križa tudi še, da je Jezus Kristus na križu umrl, in nas s svojo smrtjo odrešil.

Kako delamo križ?

Križ delamo tako: prekrižamo z desnico čelo, usta in prsi, rekoč: V imenu Boga Očeta †, in Sina †, in svetega Duha †. Amen.

b. Stvarjenje.

Kdo je vse ustvaril?

Bog je ustvaril nebo in zemljo, in vse kar je c).

Kaj pomeni beseda stvariti?

Beseda stvariti pomeni, iz nič kaj narediti.

Katere so najimenitniše stvari božje?

Najimenitniše stvari božje so angeli in ljudje.

Kaj so angeli?

Angeli so zgolj duhovi d), ki imajo um in voljo, telesa pa ne.

---

c) V začetku je *Bog* ustvaril nebo in zemljo. I. *Mojz.* 1, 1. Po *Gospodovi* besedi so nebesa utrjena, in po duhu njegovih ust vsa njih lepota. *Psal.* 32, 6.

d) Ali niso vsi (angeli) služabni duhovi, v strežbo

Zakaj je Bog ustvaril angele?

Bog je ustvaril angele, da bi ga častili, ljubili in molili, da bi mu služili *e)* in ljudi varovali *f)*.

Kákšne je Bog ustvaril angele?

Bog je angele ustvaril v svoji milosti in z mnogimi popolnostmi.

So-li vsi angeli ostali v milosti božji?

Veliko angelov je izgubilo milost božjo po grehu napuha *g)*.

Kako je Bog kaznoval napuhnjene angele?

Bog je napuhnjene angele, katerim se pravi hudiči ali vrangi, vekomaj zavrgel, in jih v pekel pehnil *h)*.

---

poslani zavoljo tistih, kateri bodo prejeli delež zveličanja? *Hebr.* 1, 14.

- e)* Hvalite Gospoda, vsi njegovi angeli, ki, mogočni v moči, izpolnjujete njegovo voljo, ki poslušate glas njegovega govorjenja! *Psal.* 102, 20. (Gospod!) ti delaš svoje angele vetrove, in svoje služabnike žgoč ogenj. *Psal.* 103, 4.
- f)* Zakaj svojim angelom je zapovedal zavoljo tebe, da naj te varujejo na vseh tvojih potih. *Psal.* 60, 11. Angel Gospodov se bo vstopil okrog njih, ki se ga bojé, in jih bo otel. *Psal.* 33, 8.
- g)* Glej, kateri njemu služijo, niso stanovitni, in v svojih angelih je našel hudobijo. *Job* 4, 18.
- h)* Bog tudi angelom, ki so grešili, ni prizanesel, temuč jih je s peklenškimi verigami potegnul

Katera stvar božja je za angeli najimenitniša?

Za angeli je človek najimenitniša stvar božja.

Iz česa je človek?

Človek je iz telesa in neumrljive duše *i*), katera je ustvarjena po božji podobi *k*).

Zakaj je Bog ustvaril človeka?

Bog je človeka ustvaril, da bi on Boga spoznal *l*), častil *m*), ljubil *n*), mōlil, da bi mu služil, pokoren bil in se zveličal *o*).

Je-li bil človek Bogu zmeraj pokoren?

Že prvi človek Adam z ženo svojo Evo je bil Bogu nepokoren.

---

v brezno, in jih izdal v trpljenje, da se sodbi prihranijo II. *Pet.* 2, 4.

- i*) Naredil je Gospod *Bog* človeka iz ila zemlje in je vdihnil v njegovo obličje duha življenja, in bil je človek živa stvar. *Mojz.* 2, 7. Da je duša neumrljiva, dokazuje se gori str. 5. Opomb. *k*).
- k*) *Bog* je ustvaril človeka po svoji podobi; po podobi *božji* ga je ustvaril. I. *Mojz.* 1, 27.
- l*) To pa je večno življenje, da spoznajo tebe, samega pravega *Boga*, in *Jezusa Kristusa*, katerega si poslal. *Jan.* 17, 3.
- m*) Vsakega, kateri kliče moje imé, v svojo čast sem ga ustvaril. *Izaija* 43, 7.
- n*) Ljubi Gospoda svojega *Boga* iz vsega svojega srca, in iz vse svoje duše, in iz vse svoje misli. *Mat.* 23, 37.
- o*) *Bog* hoče, da bi bili vsi ljudje zveličani, in da bi prišli do spoznanja resnice. I. *Tim.* 2, 4.

Kako je bil prvi človek Bogu nepokoren?

Prvi človek je jedel v rajú sad nekega drevesa, katerega mu je bil Bog jesti prepovedal, in je s tem grešil *p)*.

Ali je ta greh škodoval samo prvemu človeku?

Ta greh ni škodoval samo prvemu človeku, ampak tudi nam, ki smo njegovega rodú; ta greh nam je prinesel časno *q)* in večno smrt, pa tudi še veliko drugega hudega na telesu in na duši.

Ali je Bog človeka zavoljo greha vekomaj zavrgel?

Bog človeka ni vekomaj zavrgel, kakor napuhnjene angele.

Kaj je Bog obljubil v odrešenje človeka, ki je zaslužil zavoljo greha zavržen biti?

V odrešenje človeka, ki je zaslužil zavoljo greha zavržen biti, je Bog obljubil odrešenika *r)*, ki se mu pravi tudi Mesija.

---

p) I. Mojz. 3, 6.

q) Kakor je po enem človeku greh prišel na svet in po grehu smrt, in je tako nad vse ljudi smrt prišla, ker so vsi grešili v njem . . . tako (prihaja) tudi po pravičnosti enega nad vse ljudi opravičenje življenja. Rim. 5, 12—18.

r) Sovraštvo bom naredil med teboj in med ženo, in med tvojim in njenim zarodom; ona ti bo glavo strla, in ti boš zalezovala nje peto. I. Mojz. 3, 15.

§ 2. Drugi člen apostolske vere.

Kako se glasi drugi člen apostolske vere?

Drugi člen apostolske vere se tako glasi:

In v Jezusa Kristusa, Sinú njegovega edinega, Gospoda našega.

Kdo je Jezus Kristus?

Jezus Kristus je:

1. Edinorojeni Sin Boga Očeta *s*).
2. Bog in človek skupaj *t*).
3. Naš Gospod *u*), zapovednik in učenik *v*).

-
- s*) Bog je svet tako ljubil, de je dal svojega edinorojenega Sina. *Jan.* 3, 16.
- t*) Dete nam je rojeno in imenuje se: Prečudni, Svetovavec, *Bog. Izaija* 9, 6. En *Bog* je, tudi en srednik med *Bogom* in ljudmi, človek *Kristus Jezus*. I. *Tim.* 2, 5.
- u*) Dana mi je vsa oblast v nebesih in na zemlji. *Mat.* 28, 18. Vi me kličete: Učenik, in Gospod in prav pravite; sem tudi. *Jan.* 13, 13.
- v*) Duh Gospodov je nad menoj; zato me je on pomazilil in me je poslal evangelij oznanjat ubogim. *Luk.* 4, 18. (*Iz.* 41. 1.) Prikazala se je milost *Boga*, zveličarja našega, vsem ljudem, katera nas uči, da se odpovejmo hudobiji in posvetnim željam, ter trezno, pravično in bogaboječe živimo na tem svetu, čakajoč zveličanskega upanja in častitljivega prihoda velikega *Boga* in zveličarja našega *Jezusa Kristusa*. *Tit.* 2, 11 — 13.

Kaj poméni ime Jezus?

Ime Jezus poméni to, kar zveličar.

Zakaj se Jezusu pravi zveličar?

Jezusu se pravi zveličar, ker nam je po njem zveličanje došlo; ker nas je rešil večne smrti, greha in zaslužene kazni *x*).

Kako se še pravi Jezusu?

Jezusu se pravi tudi Kristus, to je pomaziljenec *y*).

Zakaj se imenuje Jezus Kristus edino-rojeni Sin božji?

Jezus Kristus se imenuje edinorojeni Sin božji, ker je edini, kateri je od svojega nebeškega Očeta rojen od vekomaj.

Kako je Jezus Kristus Bog in človek skupaj?

Jezus Kristus je Bog in človek skupaj, ker je on Bog od vekomaj in se je v času

---

x) Rodila bo sina; in imenuj njegovo imé *Jezus*; on bo namreč odrešil svoje ljudstvo od njih grehov. *Mat.* 1, 21.

y) Bog je *Jezusa* iz Nazareta pomazilil s svetim Duhom in z močjó. *Dejan. Ap.* 10, 38.

učlovečil *z*); ima v resnici božjo in v resnici človeško naturo; obe naturi ste pa v edinosti božje osebe neločno zedinjeni *a*).

Ali je Jezus Kristus nebeškemu Očetu enak?

Kakor Bog je Jezus Kristus Očetu enak *b*): kakor človek pa je manjši od Očeta *c*).

---

z) Kadar je pa prišlo izpolnjenje časa, poslal je *Bog* svojega Sina, rojenega iz žene, in podvrženega postavi, da bi jih odrešil, kateri so bili pod postavo. *Gal. 4, 4. 5.*

a) Naš Gospod, *Jezus Kristus*, Sin božji, je *Bog* in človek. Kakor *Bog* je iz bitnosti Očetove pred vsemi časi rojen; kakor človek se je iz bitnosti materine rodil v času; popolnoma *Bog*, popolnoma človek s pametno dušo in človeškim telesom; po božanstvu Očetu enak, po človeštvu manjši od Očeta. Akoravno je *Bog* in človek, vendar nista dva, ampak le en *Kristus* je; eden pa ne po tem, da se je božanstvo izpremenilo v človeštvo, ampak po tem, da je človeštvo bilo sprejeto v *Boga*; celo in do dobrega eden ne po pomešanju bitnosti, ampak po edinosti osebe: zakaj kakor je pametna duša s telesom en človek, tako je božanstvo in človeštvo en *Kristus*. *Vera sv. Atanazija.*

b) Jaz in Oče sva eno. *Jan. 10, 30.* Oče tudi nikogar ne sodi, temuč je vso sodbo dal Sinu, da vsi časté Sina, kakor časté Očeta. *Jan. 5, 22. 23.* *Kristus Jezus*, ko je bil v božji podobi, ni v rop štel *Bogu* enak biti. *Filip. 2, 6.*

c) Oče je večji od mene. *Jan. 14, 28.*

Zakaj se Jezus Kristus imenuje naš Gospod?

Jezus Kristus se imenuje naš Gospod, ker je Bog in naš odrešenik.

Zakaj se je Sin božji učlovečil?

Sin božji se je učlovečil, da nas je s svojo smrtjo na križu odrešil *d)* in večno zveličal.

§ 3. Tretji člen apostolske vere.

Kako se glasí tretji člen apostolske vere?

Tretji člen apostolske vere se tako glasí:

Kateri je bil spočet od svetega Duha, rojen iz Marije Device.

Ali ima Jezus očeta?

Jezus ima kakor Bog nebeškega Očeta *e)*; kakor človek pa nima očeta *f)*. Jožef je bil samo rednik Jezusa Kristusa *g)*.

---

d) Ker so otroci deležni mesa in krvi, se je ravno tako tudi on (Sin božji) obojega udeležil, da bi s smrtjo potrl njega, ki je imel oblast čez smrt, to je hudiča; da bi jih rešil, kateri so s smrtnim strahom vse svoje dni sužnosti podvrženi bili. *Hebr. 2, 14. 15.*

e) Gospod mi je rekel: Moj Sin si ti; danes sem te rodil. *Ps. 2, 7.*

f) Glejte, devica bo spočela in rodila Sinú, in njegovo ime se bo imenovalo Emanuel. *Izaija 7, 14.*

g) Jezus je bil, ko je začel (učiti), pri tridesetih

Je-li imel Jezus mater?

Jezus kakor Bog ni imel matere; kakor človek je imel Marijo, presveto Devico, za mater *h*).

Zakaj se Marija imenuje mati božja?

Marija se imenuje mati božja, ker je rodila Jezusa Kristusa, kateri je Bog in človek skupaj.

Od koga je Marija spočela Jezusa?

Marija je spočela Jezusa od svetega Duha *i*).

Kje je Marija rodila Jezusa?

Marija je rodila Jezusa v Betlehemu v hlevu *k*).

Kaj posebnega se je zgodilo po rojstvu Jezusa Kristusa?

Rojstvo Jezusa Kristusa je bilo oznanjeno.

---

letih, kakor so menili, sin Jožefov. *Luk. 3, 23.*
Marija je rekla angelu: Kako se bo to zgodilo, ker ne spoznam moža? In angel je odgovoril in je rekel: Sveti Duh bo prišel v te, in moč Najvišega te bo obsenčila, in za tega voljo bo Sveto, katero bo rojeno iz tebe, imenovano *Sin božji.*
Luk. 1, 34. 35.

h) Odkod to meni, da pride mati mojega Gospoda k meni? *Luk. 1, 43.*

i) Kar je v nji rojeno, je od svetega Duha. *Mat. 1, 20.*

k) *Luk. 2, 4—7.*

Kako je bilo rojstvo Jezusa Kristusa oznanjeno?

Rojstvo Jezusa Kristusa je bilo oznanjeno:

1. Po angelu pastirjem *l)*.
2. Po zvezdi modrim v jutrovi deželi.
3. Po modrih Herodu in pismarjem *m)*.
4. Po Simeonu in Ani v templju ljudem *n)*.

Kaj se je zgodilo po oznanilu rojstva Jezusa Kristusa?

Po oznanilu rojstva Jezusa Kristusa se je zgodilo to:

1. Pastirji so prihiteli gledat, kar jim je bil angel oznanil *o)*.

2. Kristus je bil osmi dan po postavi obrezan in Jezus imenovan *p)*.

3. Modri iz jutrove dežele so ga molili in mu v dar prinesli zlatá, kadila in mire *q)*.

4. On je grozovitemu Herodu, kateri ga je hotel umoriti, ubežal v Egipt *r)*.

5. Odondod je bil po Herodovi smrti nazaj pripeljan v Nazaret in v tem mestu zrejen *s)*.

---

l) Luk. II. 9. *m)* Mat. II. 2, 4. 5. *n)* Luk. II. 25—38. *o)* Luk. II. 15. 16. 17. *p)* Luk. II. 21. *q)* Mat. II. 11. *r)* Mat. II. 13. 14. *s)* Mat. II. 23.

Kaj je najimenitniše, kar vémo o Jezusovi mladosti?

Najimenitniše, kar vémo o Jezusovi mladosti, je:

1. Da je prišel Jezus, ko je bil dvanajst lét star, s svojimi starši v Jeruzalem na praznik.

2. Da je ostal v Jeruzalemu, da so ga pa starši čez tri dni našli v templju, kjer je sedel med pismarji jih poslušal in popraševal tako, da so se vsi čudili njegovemu umu in njegovim odgovorom.

3. Da se je zopet vrnil v Nazaret in je ondi ostal.

4. Da je bil svojim staršem pokoren.

5. Da je rastel v starosti, modrosti in milosti pri Bogu in pri ljudeh *t*).

Kaj je najimenitniše, kar vémo o Jezusu, preden je začel učiti?

Najimenitniše, kar vémo o Jezusu, preden je začel učiti, je:

1. Janez je pričal, da je Jezus jagnje božje, katero odjema grehe sveta *u*).

2. Jezus se je dal Janezu krstiti v reki Jordanu.

---

t) Luk. II. 42—52. *u*) Jan. I. 36.

3. Sveti Duh se je prikazal nad njim v podobi goloba.

4. Bog Oče se je oglasil rekoč: Ta je moj ljubi Sin, nad katerim imam dopadanje v).

5. Jezus je bil od Duha peljan v puščavo, in ko se je postil štirideset dni in noči, ga je hudič izkušal, in po tem so mu angeli stregli x).

Kdaj je začel Jezus učiti?

Jezus je začel učiti v tridesetem letu svoje starosti y).

Kaj je najimenitniše, kar vémo o Jezusu, ko je začel učiti?

Najimenitniše, kar vémo o Jezusu, ko je začel učiti, je:

1. Jezus je hodil po svoji domači deželi od kraja do kraja z).

2. Privzel si je učencev, izmed katerih je izvolil dvanajst apostolov a).

3. Oznanjal je postavo milosti b), razodeval

---

v) *Mat.* III. 13—17. x) *Mat.* IV. 1—11. y) *Luk.* III. 23. z) *Jan.* III. 22.

a) *Luk.* VI. 13.

b) *Mat.* IV. 17, 23.

resnice, ki nam jih je vérovati *c)*, in učil čednosti, ki nam jih je v dejanju izpolnjevati *d)*.

4. Svaríl je nevéro in pregrehe, razdeval zmote Judov, pismarjev in farizejev *e)*.

5. Potrjal je svoj nauk z besedami svetega pisma, s čudeži in s svojimi zgledi.

6. Prerokoval je prihodnje reči *f)*.

7. Izkazoval se je povsod dobrotljivega *g)*.

So-li vsi verovali v Jezusa?

Veliko jih je verovalo v Jezusa. Véliki duhovni, pismarji in farizeji pa so ga sovražili zavoljo njegovega uka in so mu stregli po življenju.

§ 4. Četrty člen apostolske vere.

Kako se glasi četrty člen apostolske vere?

Četrty člen apostolske vere se tako glasi:

Trpel pod Poncijem Pilatom, križan bil, umrl in v grob položen.

---

c) Naštevajo se na svojih mestih v zgodbah svete vere, spisanih za šole.

d) Posebno v tako imenovani pridigi na gori. *Mat.* V. VI. VII.

e) Dokazov tega je zadosti v svetih evangelijih.

f) Kakršnih so sveti evangelisti več zapisali.

g) Bog je Jezusa iz Nazareta pomazilil s svetim Duhom in z močjó, kateri je okoli hodil, delé dobrote, in

Ali je môgel Jezus trpeti?

Jezus je môgel kakor človek, ne pa kakor Bog trpeti.

Ali je Jezus tudi res trpel?

Jezus je res trpel, in sicer na duši in na telesu.

Kaj je Jezus trpel na duši?

Na duši je trpel Jezus veliko bridkosti in žalosti *h*).

Kaj je Jezus trpel na telesu?

Na telesu je trpel Jezus veliko rev in težav, veliko tepenja in ran; bičali so ga in kronali s trnjem *i*).

Kaj je Jezus še trpel?

Jezus je trpel tudi veliko zaničevanja, zasramovanja, preklinjanja, obrekovanja in drugih krivic *k*).

Pod kom je trpel Jezus?

Jezus je trpel pod Poncijem Pilatom, deželnim oblastnikom rimskega cesarja Tiberija v Judéji *l*).

---

ozdravlja vse od hudiča nadlegovane, ker je Bog bil ž njim. *Dejan. ap.* 10, 38.

h) Moja duša je žalostna do smrti. *Mat.* XXVI. 38.

i), *k*), *l*) Glej trpljenje Jezusa Kristusa. *Mat.* XXVI. XXVII. *Mark.* XIV. XV. *Luk.* XXII. XXIII. *Jan.* XVIII. XIX.

Kdo je Jezusa tožil Pilatu?

Véliki duhovni, pismarji in starejšine ljudstva so tožili Jezusa Pilatu *m*).

Zakaj so Jezusa tožili Pilatu?

Jezusa so tožili Pilatu zgolj iz sovraštva in zavisti (nevoščljivosti), ter legali, da ljudi zapeljuje in podpihuje *n*).

Kaj se je zgodilo na tožbo velikih duhovnov, pismarjev in starejšin ljudstva?

Na tožbo velikih duhovnov, pismarjev in starejšin ljudstva je bil Jezus Kristus križan; Judje so silili na to, in Pilat je privolil *o*).

Kje je bil Jezus Kristus križan?

Na gori Kalvariji blizu mesta Jeruzalema je bil Jezus Kristus križan in je umrl na križu *p*).

Kakšna smrt je bilo križanje?

Križanje je bilo naj sramotnejša smrt.

Kdo je pokopal telo Jezusa Kristusa?

Jožef iz Arimateje in Nikodem sta teló Jezusa Kristusa *q*) pokopala v nov, v skalo vsekán grob, kamor še nikdo ni bil položen *r*).

---

m), *n*), *o*), *p*), *q*), *r*) Glej trpljenje Jezusa Kristusa. *Mat.* XXVI. XXVII. *Mark.* XIV. XV. *Luk.* XXII. XXIII. *Jan* XVIII. XIX.

Ali se je božanstvo ločilo od Jezusovega telesa pri njegovi smrti?

Božanstvo je ostalo sklenjeno s telesom in dušo, akoravno se je ob smrti duša Jezusa Kristusa ločila od telesa.

§ 5. Peti člen apostolske vere.

Kako se glasi peti člen apostolske vere?

Peti člen apostolske vere se tako glasi:

Šel pred pekel, tretji dan od mrtvih vstal.

Ali je šel Jezus s telesom in z dušo pred pekel?

Samo duša Jezusa Kristusa je šla pred pekel s).

Kaj pomeni beseda pekel?

Beseda pekel pomeni tiste skrite kraje, v katerih se hranijo duše mrtvih, ki niso dosegle nebeškega zveličanja.

---

s) O duši Jezusa Kristusa priča psalm XV. 10. Moje duše ne boš pustil v peklu. *Dej. Ap.* II. 31. Govoril je prevideč o Kristusovem vstajenju, da ni bil puščen v peklu in tudi njegovo meso ni videlo trohnenja.

Ali je več takih skritih krajev, ki se jim pravi pekel?

Več je takih skritih krajev, ki se jim pravi pekel; imenuje se namreč tako:

1. Zlasti kraj, kjer pogubljeni trpé večne muke *t*).

2. Kraj, kjer duše trpé časne kazni za grehe, za katere se niso izpokorile v življenju *u*); temu kraju se pravi vice.

3. Poslednjič kraj, v katerem so bile duše bogaboječih, kateri so umrli, in so ondi v zveličanskem upanju mirno in brez bolečin čakali svojega odrešenja, dokler ni bilo Jezusa k njim; temu kraju se pravi predpekel *v*).

Zakaj je šel Jezus Kristus pred pekel?

Jezus Kristus je šel pred pekel rešit iz njega duše starih očakov *x*).

---

t) Umrl je pa tudi bogatin in je bil pokopan v pekel. *Luk. XVI. 22.*

u) Cérkev moli pri sveti maši za mrtve vérne: „Gospod *Jezus Kristus*, kralj slave! reši duše vseh vérnih rajnih peklenških kazni.“

v) Govoril je prevideč o Kristusovem vstajenju, da ni bil puščen v peklu in tudi njegovo meso ni videlo trohnenja. *Dejan. Av. II. 31.*

x) Greš na višavo, vzameš seboj ujete. *Ps. 67, 19. —*

Kdo so bili stari očaki?

Stari očaki so bili patrijarhi, preroki in drugi pobožni, ki so umrli, preden je Jezus Kristus šel pred pekel.

Kdaj je Jezus Kristus od mrtvih vstal?

Jezus Kristus je tretji dan, iz lastne moči *y*), neumrljiv in častitljiv kakor premagavec smrti in hudiča, vstal od mrtvih *z*).

Zakaj je Jezus Kristus vstal od mrtvih?

Jezus Kristus je vstal od mrtvih:

1. Da je izpolnil pismo *a*) in svoje lastno prerokovanje *b*).

Tudi ti (o Mesija!) boš izpustil po krvi svoje zaveze svoje jetnike. *Cah.* 9, 11.

y) Za tega voljo me Oče ljubi, ker jaz svoje življenje dam, da ga spet vzamem. Nihče mi ga ne jemlje, ampak jaz ga sam od sebe dajem, in imam oblast dati ga, in imam oblast spet vzeti ga. *Jan.* 10, 17, 18.

z) Da bi s smrtjo potrl njega, ki je imel oblast čez smrt, to je hudiča. *Hebr.* 2, 14. Smrti iz rok jih bom otel, smrti jih bom rešil; o smrt! jaz bom tvoja smrt; o pekel! jaz bom tvoj vgriz. *Ozej.* 13, 14. Vstal je, kakor je rekel. *Mat.* 28, 6.

a) Moje duše ne boš pustil v peklu, in tudi ne boš pripustil svojemu svetemu videti trohno. *Ps.* 15, 10.

b) Jezus je odgovoril in jim rekel: Poderite ta tempelj,

2. Da je svetu neovržno dokazal, da je resnico učil in da ga je Bog poslal *c)*.

3. Da je zatrdil naše upanje in nam zagotovil prihodnje vstajenje *d)*.

§ 6. Šesti člen apostolske vere?

Kako se glasí šesti člen apostolske vere?

Šesti člen apostolske vere se tako glasí:

Šel v nebesa, sedi na desnici Boga, Očeta vsemogočnega.

Kdaj je šel Jezus v nebesa?

Jezus je štirideseti dan po svojem vstajenju *e)* vpričo svojih učencev *f)*, na Oljski gori, iz lastne moči šel v nebesa.

---

in v treh dneh ga bom postavil. On pa je govoril o templju svojega telesa. *Jan. 2, 19. 21.*

c) Ako pa Kristus ni vstal, tedaj je prazno naše oznanjanje, prazna tudi vaša vera. *I. Kor. 15, 14.*

d) Zdaj pa je Kristus vstal od mrtvih, prvina spečih; ker po človeku je smrt, in po človeku vstajenje mrtvih. *I. Kor. 15, 20. 21.*

e) *Luk. 24, 50. 51.*

f) *Dejanje ap. 1, 9.*

Kje sedi Jezus v nebesih?

Jezus sedi v nebesih na desnici Boga Očeta vsemogočnega *g*).

Kaj se pravi: Jezus sedi na desnici Boga, Očeta vsemogočnega?

Jezus sedi na desnici Bogá, Očeta vsemogočnega, se pravi: Jezus ima neprenehoma najvišo oblast in najviše veličastvo črez vse v nebesih in na zemlji *h*).

§ 7. Sedmi člen apostolske vere?

Kako se glasi sedmi člen apostolske vere?

Sedmi člen apostolske vere se tako glasi:

Od ondo bo prišel sodit žive in mrtve.

Kdaj bo Jezus zopet prišel?

Jezus bo prišel na sodnji dan viden

---

g) Ako ste torej vstali s Kristusom, iščite, kar je gôri, kjer je Kristus, sedeč na desnici božji. *Kološ.* 3, 1.

h) Rimski katekizem, k šestemu členu apostolske vere, § 3. — Dana mi je vsa oblast v nebesih in na zemlji. *Mat.* 28, 18.

v oblakih neba, z veliko močjo in z veličastvom, zopet z nebes *i*).

Zakaj bo Jezus sodnji dan zopet prišel?

Sodnji dan bo Jezus zopet prišel, sodit vse ljudi, žive in mrtve *k*).

Kateri se štejejo za žive, in kateri za mrtve?

Za žive se štejejo pravični, za mrtve pa grešniki.

Kako bo Jezus sodnji dan ljudi sodil?

Jezus bo sodil ljudi po tem, kar so dobrega ali hudega storili *l*); pravične bo plačal z večnim življenjem v nebesih, grešnike pa bo večno kaznjeval v peklu *m*).

§ 8. Osmi člen apostolske vere.

Kako se glasi omi člen apostolske vere?

Osmi člen apostolske vere se tako glasi:
Verujem v svetega Duha.

-
- i*) Videli bodo Sinú človekovega priti v oblakih neba z veliko močjo in z veličastvom. *Mat.* 24, 30.
- k*) Ukazal nam je ljudstvu oznanjati, in pričati, da je on tisti, katerega je Bog postavil sodnika živih in mrtvih. *Dejan. ap.* 10, 42.
- l*) Vsi se moramo pokazati pred sodnjim stolom *Kristusovim*, da prejme sleherni v svojem telesu, kakor je storil, ali dobro ali hudo. *II. Kor.* 5, 10.
- m*) Hodobni pojdejo v večno trpljenje: pravični pa v večno življenje. *Mat.* 25, 46.

Katera božja oseba je sveti Duh?

Sveti Duh je tretja božja oseba *n)*, je pravi Bog *o)*.

Od koga izhaja sveti Duh?

Sveti Duh izhaja od Očeta in Sina od vekomaj *p)*.

Kje nas posvečuje sveti Duh?

Sveti Duh nas posvečuje:

1. V svetem krstu *q)*.
2. V zakramentu svete pokore.
3. Kolikorkrat druge svete zakramente vredno prejmemo.

Kako nas sveti Duh posvečuje?

Sveti Duh nas posvečuje, ker v nas vliva posvečujočo milost in tako nareja, da smo otroci božji, ali pa ker posvečujočo milost v nas množi.

Kaj še več dela sveti Duh z milostjo svojo v nas?

Sveti Duh tudi razsvetljuje naš um; uči nas *r)* in nagiba, da bi

---

n), o), p) Je že zgoraj dokazano str. 16, 17.

q) Ne iz del pravičnosti, katera smo mi storili, ampak po svojem usmiljenju nas je zveličal v kopeli prerojenja in ponovljenja svetega Duha. *Tit.* 3, 5.

r) Tolažnik sveti Duh pa, katerega bo poslal Oče v mojem imenu, on vas bo učil vse. *Jan.* 14, 26.

ravnali po volji božji s); in nam delí svoje darove t).

Kateri so darovi svetega Duha?

Darovi svetega Duha so:

1. Dar modrosti. 2. Dar umnosti. 3. Dar svetovanja. 4. Dar moči. 5. Dar učenosti. 6. Dar pobožnosti. 7. Dar strahú božjega u).

§ 9. Deveti člen apostolske vere.

Kako se glasí deveti člen apostolske vere?

Deveti člen apostolske vere se tako glasí:

Sveto, katoliško cérkev; občestvo svetnikov.

a. Cerkev.

Kaj je sveta, katoliška cérkev?

Sveta katoliška cérkev je vidna družba vseh pravovérnih kristjanov, pod

---

s) *Bog* je namreč, kateri dela v vas hoteti in dopolniti po (svoji) dobri volji. *Filip.* 2, 13.

t) Darovi so mnogoteri, Duh pa je eden; in dela so mnogotera, *Bog* pa je eden, kateri dela vse v vseh ... Vse to pa dela en in ravno tisti Duh, kateri deli slehernemu, kakor hoče. I. *Kor.* 12, 4. 6. 11.

u) *Izaij.* 11, 2. 3.

vidnim poglavarjem, rimskim papežem, kateri verujejo ene nauke in prejemajo ene zakramente.

Ima-li sveta církev tudi nevidnega poglavarja?

Církev ima tudi nevidnega poglavarja in ta je Jezus Kristus *v*).

Kdo je postavil církvi vidnega poglavarja?

Jezus Kristus je postavil církvi vidnega poglavarja.

Koga je postavil Jezus Kristus církvi za vidnega poglavarja?

Jezus Kristus je postavil církvi Petra za vidnega poglavarja *x*).

Kdo je za Petrom vidni poglavar svete církve?

Vsi rimski papeži, izvoljeni po postavi, drugi za drugim, so vidni poglavarji svete církve in namestniki Jezusa Kristusa.

Ali je več pravih církev, kakor ena?

Prava církev je samo ena, in zunaj té ni upati zveličanja.

---

v) Mož je glava žene, kakor je *Kristus* glava církve. *Efež.* 5. 23.

x) Ti si Peter (to je skala), in na to skalo bom zidal svojo církev, in peklena vrata je ne bodo zmagala. *Mat.* 18, 16. — Pasi moja jagnjeta! — pasi moje ovce. *Jan.* 21, 16. 17.

Po čem se pozná prava cérkev?

Prava cérkev se pozná po štirih znamenjih.

Katera so četrera znamenja prave cérkve?

Četrera znamenja prave cérkve so:

1. Da je edina *y)*, 2. sveta *z)*, 3. vesoljna ali katoliška *a)*, 4. apostolska *b)*.

Kako je prava cérkev edina?

Prava cérkev je edina:

1. Ker ima enega poglavarja; 2. ene nauke; 3. ene zakramente *c)*.

Kako je prava cérkev sveta?

Prava cérkev je sveta: 1. Ker je njen začetnik Jezus Kristus svet; 2. ker je njen nauk svet; 3. ker so sveti nje zakramenti;

---

y) En Gospod, ena vera, en krst. *Efež.* 4, 5.

z) *Kristus* je cérkev ljubil, in je sam sebe dal zanjo, da bi jo posvetil in očistil . . . da bi napravil sam sebi častito cérkev, katera nima ne madeža ne grbe, ali kaj drugega tacega, temuč da je sveta neomadeževana. *Efež.* 5, 25—27.

a) Pojdite po vsem svetu in oznanjujte evangelij vsi stvari. *Mark.* 16, 15.

b) Vzdani ste na stalo apostolov in prerokov, in poglavitni vogelni kamen je sam *Kristus Jezus*. *Efež.* 2, 20.

c) *Bog* namreč ni *Bog* razpôra, ampak *Bog* mirú, kakor tudi učim po vseh cérkvah svetih. *1. Kor.* 14, 33.

4. ker svoje ude napeljuje k svetosti; 5. ker ima in je vselej imela svetnikov.

Kako je prava cérkev katoliška?

Prava cérkev je katoliška ali vesoljna: 1. Ker jo je Jezus Kristus postavil za vse ljudi; 2. za vse čase in 3. za vse kraje.

Kako je prava cérkev apostolska?

Prava cérkev je apostolska: 1. Ker veruje in uči, kar so apostoli verovali in učili; 2. ker so apostoli po povelju Jezusa Kristusa njen nauk po vsem svetu razširjali; 3. ker so njeni škofi nasledniki apostolov.

Kako se prava cérkev imenuje še drugače?

Prava cérkev se imenuje tudi rimska, ker je rimska cérkev glava vseh drugih cérkev in središče cerkvene edinosti.

b. Občestvo svetnikov.

Kako imajo pravovérni kristjani občestvo ali zvezo med seboj?

Pravovérni kristjani imajo med seboj občestvo ali zvezo, kakor udje enega telesa *d*).

---

d) *Kristus* je ene postavil apostole, ene preroke, ene evangeliste, ene pastirje in učениke . . . Delajmo pa

Kako se imenuje občestvo ali zveza med pravovérnimi kristjani?

Občestvo ali zveza med pravovérnimi kristjani se imenuje občestvo svetnikov.

Zakaj se občestvo med pravovérnimi kristjani imenuje občestvo svetnikov?

Občestvo med pravovérnimi kristjani se imenuje občestvo svetnikov, ker so vsi poklicani k svetosti, in ker so vsi kristjani posvečeni v zakramentu svetega krsta e).

V čem je občestvo svetnikov?

Občestvo svetnikov je v tém, de se vsi udje

---

resnico v ljubezni, in rastimo v vsem v njem, ki je glava, *Kristus*, po katerem je vse teló staknjeno in sklenjeno, in po sleherni zvezi pomoči, poleg opravila vsakemu udu odmérjenega, teló raste in se utrjuje v ljubezni. *Efež.* 4. 11. 15, 16. Kakor imamo v enem telesu veliko udov, vsi udje pa nimajo ravno tistega opravila, tako nas je veliko eno teló v *Kristusu*, sleherni pa smo eden drugega udje. *Rim.* 12, 4. 5.

e) Po njem, ki vas je poklical in je svet, tudi vi v vsem svojem obnašanju bodite sveti; ker pisano je: Sveti bodite, ker sem jaz svet. I. *Petr.* 1, 15. 16. Vemo pa, da njim, kateri *Boga* ljubijo, vse k dobremu pomaga, tistim, kateri so po (*Božjem*) sklepu poklicani sveti. *Rim.* 8, 28.

svete c rkve duhovnih dobrot udele-
žujejo *f*).

**Katere so duhovne dobrote, ki se jih udele-
žujejo vsi udje svete c rkve?**

Dobrote, katerih se udeležujejo vsi udje
svete c rkve, so :

1. Sveti zakramenti.
2. Daritev svete maše.
3. Molitev.
4. Dobra dela.
5. Zasluženje vernih.

**Kateri so cerkveni udje, ki so med seboj
v občestvu?**

Cerkveni udje, ki so med seboj v ob-
 estvu, so :

1. V rni na zemlji,
2. Svetniki v nebesih, in
3. Mrtvih duše, ki so v vicah.

**Kakšno zvezo imajo med seboj v rni na
zemlji?**

V rni na zemlji imajo med seboj zvezo,
ker njih molitev *g*) in zasluženje njih dobrih
d el vsem skupaj prihaja v prid.

---

f) Združen sem z vsemi, ki se te boj e, in tvoje
zapovedi dopolnjujejo. *Ps.* 118, 63.

g) Molite eden za drugega, da boste ohranjeni; veliko

Kakšno zvezo imajo véрни na zemlji s svetniki v nebesih?

Vérni na zemlji imajo zvezo s svetniki v nebesih, ker vérni na zemlji svetnike časté in se priporočajo njih prošnji *h*), svetniki v nebesih pa za vérne na zemlji B o g a prosijo *i*).

Kakšno zvezo imajo véрни na zemlji z dušami v vicah?

Vérni na zemlji imajo zvezo z dušami v vicah, da vérni na zemlji za duše v vicah *k*) Boga prosijo in jim z molitvijo, z dobrimi deli, posebno pa z daritvijo svete maše pomagajo, duše v vicah pa iz hvaležnosti za vérne na zemlji B o g a prosijo.

---

namreč premore stanovitna molitev pravičnega.
Jak. 5, 16.

- h*) V veri, ki je po sklepih trid. zbora zložena, se bere: Trdimo tudi, da je treba s *Kristusom* vladajoče svetnike častiti in na pomoč klicati, in da oni za nas darujejo svoje molitve.
- i*) Onija je izpregovoril rekoč: Ta je prijatelj bratov in Izraelovega ljudstva; ta je, ki veliko moli za ljudstvo in za vse sveto mesto, Jeremija, prerok božji. II. *Makab. 15, 14.*
- h*) Sveta in dobra je misel moliti za mrtve, da bi bili rešeni grehov. II. *Mak. 12, 46.*

§ 10. **Deseti člen apostolske vere.**

Kako se glasi deseti člen apostolske vere?

Deseti člen apostolske vere se tako glasi:

Odpuščenje grehov.

Kaj nas uči ta člen apostolske vere?

Ta člen apostolske vere nas uči, da je **Kristus** svoji cérkvi dal oblast, grehe odpuščati *l*).

Kdo ima v pravi cérkvi oblast, grehe odpuščati?

V pravi cérkvi imajo škofje in mašniki oblast, grehe odpuščati.

Kje se odpuščajo grehi?

Grehi se odpuščajo v zakramentu svetega krsta *m*) in v zakramentu svete pokore *n*).

---

l) Prejmite svetega Duha! katerim boste grehe odpu-stili, so jim odpuščeni; in katerim jih boste zadr-žali, so jim zadržani. *Jan.* 20, 22. 23.

m) *Kristus* je cérkev ljubil in sam sebe dal zanjo, da bi jo posvetil, ker jo je očistil v kopeli vode z besedo življenja. *Efež.* 5, 25. 26.

n) Tebi bom dal ključe nebeškega kraljestva, in karkoli boš zavezal na zemlji, bo zavezano tudi v nebesih; in karkoli boš razvezal na zemlji, bo razvezano tudi v nebesih. *Mat.* 16, 19. Resnično

Kateri grehi se odpuščajo pri svetem krstu, in kateri v zakramentu svete pokore?

Izvirni greh in vsi dejanski, pred krstom storjeni grehi se odpuščajo pri svetem krstu; v zakramentu svete pokore pa se odpuščajo grehi po svetem krstu storjeni.

§ 11. Enajsti člen apostolske vere.

Kako se glasí enajsti člen apostolske vere?

Enajsti člen apostolske vere se tako glasí:

Vstajenje mesa.

Kaj se hoče reči z besedama : vstajenje mesa ?

Z besedama: vstajenje mesa se hoče reči, da bo Bog sodnji dan mrtve obudil v življenje *o*), in da bodo ljudje vstali s svojim mesom, to je, z ravno tistimi telesi, ki so jih imeli v življenju *p*).

---

vam pravim, karkoli boste zavezali na zemlji, bo zavezano tudi v nebesih; in karkoli boste razvezali na zemlji, bo razvezano tudi v nebesih. *Mat.* 18, 18.

o) On, ki je obudil *Jezusa Kristusa* od mrtvih, bo oživil tudi vaša umrljiva telesa, zavoljo njegovega Duha, ki v vas prebiva. *Rim.* 9, 11.

p) Zopet bom obdan s svojo kožo in v svojem mesu bom videl svojega *Boga*. *Job* 19, 26.

Zakaj bodo ljudje s svojimi telesi od mrtvih vstali?

Ljudje bodo s svojimi telesi od mrtvih vstali, da bodo telesa z dušo vred ali večno plačilo prejela ali pa večno kazen *q)*.

§ 12. Dvanajsti člen apostolske vere.

Kako se glasi dvanajsti člen apostolske vere?

Dvanajsti člen apostolske vere se tako glasi:

Večno življenje.

Kaj verujemo in trdimo z besedama dvanajstega člena apostolske vere?

Z besedama dvanajstega člena apostolske vere verujemo in trdimo večno, brezkončno zveličanje, katero bo popolnoma izpolnilo želje svetnikov in izvoljenih *r)*.

---

q) Ura pride, ob kateri, bodo vsi, ki so v grobéh, slišali glas Sina *božjega*, in bodo prišli, kateri so delali dobro, v vstajenje življenja, kateri so pa delali hudo, v vstajenje obsojenja. *Jan.* 5, 28. 29.

r) Veselili se boste z neizrečnim in častitljivim veseljem, ko boste prejeli konec svoje vere, zveličanje duš. I. *Petr.* 1, 8. 9. Oko ni videlo, uho ni slišalo, in v srce človekovo ni prišlo, kar je *Bog* pripravil tem, kateri ga ljubijo. I. *Kor.* 2, 9.

Kako bodo želje svetnikom in izvoljenim popolnoma izpolnjene?

Želje bodo svetnikom in izvoljenim popolnoma izpolnjene, ker bodo večno Boga gledali, ljubili in uživali.

Ali ne bodo tudi hudiči in pogubljeni vekomaj živeli?

Hudiči in pogubljeni bodo vedno, to je, vekomaj živeli, toda neizrečeno nesrečno s), ker morajo za svoje grehe v peklu večne kazni trpeti t).

S katero besedo se sklepa apostolska vera?

Apostolska vera se sklepa z besedo *Amen*, s katero se sploh kaj potrjuje.

Kaj potrjujemo z besedo *Amen* konec apostolske vere?

Z besedo *Amen* potrjujemo, da nad tem, kar obsega apostolska vera, ne dvomimo, marveč da za res imamo vse, kar je obseženega v nji.

---

s) Poberite se izpred mene, prekleti! v večni ogenj, kateri je pripravljen hudiču, in njegovim angelom. *Mat.* 25, 41.

t) Kadar se prikaže Gospod *Jezus* z neba z angeli svoje moči v ognjenem plamenu, in se bo maščeval nad tistimi, kateri ne poznajo *Boga*, in niso pokorni evangeliju Gospoda našega *Jezusa Kristusa*; kateri bodo večne kazni trpeli v pogubljenju, po obličju Gospodovem in po veličastvu njegove moči. *II. Tes.* 1, 7. 8. 9.

Drugo poglavje.

Upanje.

Razdelek I.

Kaj je krščansko upanje.

Kaj je krščansko upanje?

Krščansko upanje je čreznaturna, od Boga vlita čednost *u*), po kateri od Boga trdno upamo in pričakujemo vse, kar nam je obljubil.

Kaj se pravi krščansko upati?

Krščansko upati se pravi: trdno pričakovati od Boga, kar nam je obljubil.

---

a) Pavel, služabnik božji . . . v upanje večnega življenja, katero je Bog, ki ne laže, obljubil pred začetkom svetá. *Tit.* 1, 1. 2. Hvaljen bodi Bog in Oče Gospoda našega Jezusa Kristusa, kateri nas je zavoljo svojega velikega usmiljenja prerodil v živo upanje po vstajenju Jezusa Kristusa od mrtvih. *I. Petr.* 1, 3.

Kaj upamo od Boga?

Zavoljo zasluženja Jezusa Kristusa upamo od Boga večno življenje, to je večno zveličanje, in pomočke, da ga dobimo.

Zakaj upamo?

Upamo, ker je Bog vsemogočen, v izpolnjevanju svojih obljub zvest, neskončno dobrotljiv in usmiljen, ker torej more in hoče izpolniti, kar je obljubil v).

S čim se vadimo krščanskega upanja?

Krščanskega upanja se najbolj vadimo z molitvijo.

Razdelek II.

Molitev.

§ 1. Molitev sploh.

Kaj je molitev?

Molitev je povzdigovanje svojega duha k Bogu.

---

v) Držimo se nepremakljivo spoznanja svojega upanja; zvest je namreč, kateri je obljubil. *Hebr.* 10, 23.

Zakaj molimo?

Molimo zato, da B o g a, najvišjega Gospoda, po dolžnosti častimo, in da se mu zahvalimo za prejete dobrote, kakor tudi da ga prosimo za to, česar nam je v prihodnje potreba.

Zakaj še molimo?

Molimo tudi še za odpuščanje grehov, in da v splošnih in posebnih, v lastnih iz bližnjega potrebah od B o g a izprosimo pomoči.

Kolikotera utegne biti molitev?

Molitev utegne biti dvojna: ali samo notranja ali pa ob enem tudi vnanja: obojne molitev smo se naučili od Jezusa Kristusa in apostolov.

Kdaj je molitev notranja?

Notranja nam je molitev, kadar same misli svojega duha in želje svojega srca povzdigujemo k B o g u a).

Kdaj je molitev vnanja?

Vnanja pa je molitev, kadar misli svojega

---

a) Tako je molila Ana v templju. I. *Kralj.* 1, 13. Ana je namreč v svojem srcu govorila, glas pa se celo ni slišal. Tako je molil David rekoč: Moje srce je govorilo s teboj. *Psal.* 26, 8.

duha in želje svojega srca tudi z besedami izrekujemo, in taki molitvi se pravi ustna molitev.

Na kaj je treba gledati, kadar molitev opravljamo ustno?

Kadar molitev opravljam o, mora naša duša ravno to misliti, hoteti in želeti, kar pomenijo besede v ustni molitvi.

Ali je ustna molitev koristna in potrebna?

Ustna molitev je koristna in potrebna, ker s tako molitvijo sami sebe k pobožnosti v nemamo, drugim pa, ki slišijo molitev, lep zgled dajemo in jih izpodbujamo k molitvi.

Čemu rabimo molitevne bukve?

Rabimo tudi molitevne bukve, da bi z njih pomočjo zbu jali v sebi pobožne misli in svete želje, kakršne je treba imeti ob molitvi. Take bukve so dobra pomoč tistim, kateri priličnih beséd sami najti ne morejo za svoje potrebe.

Ali smo dolžni moliti?

Moliti smo dolžni, zakaj molitev je ena izmed najimenitniših dolžnosti naše vere b).

---

b) Neprenehoma molite. I. Tes. 5, 17.

Kdo nam veleva moliti?

Moliti nam velevajo: Božja zapoved *c)*, Kristusov zgled *d)* in njegovo povelje *e)*.

V čigavem imenu moramo moliti?

Moliti moramo v Jezusovem imenu *f)*.

Kako je treba moliti?

Moliti je treba ponižno *g)* in s skesanim srcem, v duhu in v resnici *h)*, s trdno vero in zaupanjem *i)*.

Katera molitev obsega vse, za kar nam je treba moliti?

Vse, za kar nam je treba moliti, obsega Očenaš, to je Gospodova molitev *k)*.

-
- c)* Kliči me ob dnevu stiske; otel te bom, in boš me častil. *Ps.* 49, 15.
- d)* *Luk.* 22, 41. 42. *Mat.* 26, 39.
- e)* Prosite, in vam se bo dalo; zakaj sleherni, kateri prosí, prejme. *Mat.* 7, 7. 8.
- f)* Resnično, resnično vam pravim: Ako boste Očeta kaj prosili v mojem imenu, vam bo dal. *Jan.* 16, 23.
- g)* Molitev ponižnega človeka predere oblake. *Sir.* 35, 21.
- h)* *Bog* je duh, in kateri ga molijo, morajo ga v duhu in v resnici moliti. *Jan.* 4, 24.
- i)* Prósi naj z zaupanjem brez vsega pomišljanja. *Jak.* 1, 6.
- k)* *Mat.* 6, 9—13.

§ 2. Gospodova molitev.

Kdo nas je učil moliti?

Kristus, naš Gospod, nas je učil moliti in sicer Oče naš, ki se imenuje tudi Gospodova molitev.

Kako se glasí Oče naš?

Oče naš se tako glasí:

Oče naš, kateri si v nebesih! Posvečeno bodi tvoje ime. Pridi k nam tvoje kraljestvo. Zgôdi se tvoja volja, kakor v nebesih, tako na zemlji. Daj nam danes naš vsakdanji kruh. In odpústi nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom. In ne vpelji nas v izkušnjo. Temuč reši nas hudega (zlega). Amen.

Koliko delov ima Gospodova molitev?

Gospodova molitev ima ogovor in sedem prošenj.

a. Ogovor.

Kako se glasí ogovor?

Ogovor se tako glasí:

Oče naš, kateri si v nebesih!

Koga ogovarjamo s témi besedami?

S témi besedami ogovarjamo Boga, ki je naš Oče *l*).

Zakaj pravimo B o g u O č e?

Bogu pravimo Oče, ker nas je po svoji podobi ustvaril *m*) in po očetovsko skrbi za nas *n*).

Zakaj pravimo B o g u n a š O č e?

Pravimo Bogu naš Oče, ker nas je vse po svetem Duhu pri svetem krstu posinovil *o*), svoje dédiče, sodediče Jezusa Kristuša *p*) storil in pobratil med seboj.

Zakaj pravimo: Kateri si v nebesih?

Pravimo: Kateri si v nebesih, ker Bog, četudi je povsod pričujoč, vendar

-
- l*) Ali ni en Oče nas vseh? Ali nas ni en *Bog* ustvaril? *Malah.* 2, 10.
- m*) Ali ni on tvoj Oče, ki te je pridobil, in te naredil in ustvaril? V *Mojz.* 32, 6.
- n*) Ne skrbite torej rekoč: Kaj bomo jedli, ali kaj bomo pili, ali s čim se bomo oblačili? Ker po tem vsem poprašujejo nevérniki. Saj vé vaš Oče nebeški, da vsega tega potrebujete. *Mat.* 6, 31. Vso svojo skrb zyrnite nanj, ker njemu je skrb za vas. I. *Petr.* 5, 7.
- o*) Prejeli ste duha posinovljenih otrók, v katerem kličemo: Aba (oče)! *Rim.* 8, 15.
- p*) Ako pa otroci, (smo) tudi dediči; dediči sicer *božji*, sodediči pa *Kristusovi*. *Rim.* 8, 17.

sosebno v nebesih prebiva *q)*, kjer se svojim izvoljenim obličje v obličje kaže in uživati daje.

b. Tri prve prošnje Gospodove molitve.

Katera je prva prošnja?

Prva prošnja je: Posvečeno bodi tvoje ime.

Zakaj prosimo najpred, da bi bilo ime božje posvečeno?

Prosimo najpred, da bi bilo ime božje posvečeno, ker smo dolžni vselej in pred vsemi rečmi prositi tega, kar se tiče časti božje *r)*, in po tem še le tega, kar je nam ali bližnjemu potrebno.

Kaj prosimo v prvi prošnji očenaša?

V prvi prošnji očenaša prosimo:

1. Da bi vsi ljudje na zemlji Boga spoznali, in da bi njegovo presveto ime bilo pričano in povsod hvaljeno.

2. Da bi se gréšniki k Bogu izpreobrili in izpokorili.

---

q) Kdorkoli bo molil na tem mestu, usliši ga (o Gospod, moj *Bog!*) s svojega prebivališča, to je, z nebés, in bodi milostljiv. II. *Kron.* 6, 21.

r) Išcite najprej božjega kraljestva in njegove pravice, in vse to vam bo privrženo. *Mat.* 6, 33.

3. Da bi se njegovo presveto ime nikoli ne oskrunilo, ne s krivovérstvom in nevero, ne z bogotkletjem in nekrščanskim življenjem.

Katera je druga prošnja?

Druga prošnja je: Pridi k nam tvoje kraljestvo.

Kaj prosimo v drugi prošnji?

V drugi prošnji prosimo:

1. Da bi Bog svojo cérkev in kraljestvo svoje milosti razširil in utrdil, kraljestvo hudiča in greha pa razdejal.

2. Da bi vero, upanje in ljubezen v nas vlil in te čednosti v nas množil.

3. Zadnjič, da bi nam po tem življenju dodelil nebesa.

Katera je tretja prošnja?

Tretja prošnja je: Zgôdi se tvoja volja, kakor v nebesih, tako na zemlji.

Kaj prosimo v tretji prošnji?

V tretji prošnji prosimo:

1. Da nam Bog podéli milost, da bi njegovo božjo voljo vselej na zemlji tako natančno in radi izpolnjevali, kakor jo angeli in svetniki izpolnjujejo v nebesih.

2. Da bi Bog odvrnil vse, kar bi njegovo božjo voljo izpolnjevati branilo.

c. Štiri poslednje prošnje Gospodove molitve.

Katera je četrta prošnja?

Četrta prošnja je: Daj nam danes naš vsakdanji kruh.

Kaj prosimo v četrti prošnji?

V četrti prošnji prosimo:

1. Da bi nam Bog dal vse, česar nam je potreba, da si ohranimo telesno in dušno življenje.

2. Da bi Bog draginjo in lakoto, pa tudi greh, po katerem večkrat nastopajo take kazni, dobrotljivo odvrnil od nas.

Katera je peta prošnja?

Peta prošnja je: In odpústi nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom.

Kaj prosimo v peti prošnji?

V peti prošnji prosimo, da bi nam Bog naše grehe odpustil ravno tako, kakor mi iz srca odpuščamo tistim, ki so nas razžalili.

Katera je šesta prošnja?

Šesta prošnja je: In ne vpelji nas v izkušnjavo.

Kaj prosimo v šesti prošnji?

V šesti prošnji prosimo, da bi Bog ob izkušnjavi nam ne ukratil svoje pomoči, in tudi ne dopustil, da bi nas izkušnjava premagala.

Kdo nas sosebno izkuša?

Izkuša nas sosebno svet, naše meso, to je, naše hudo nagnjenje in poželenje, in hudič s).

Ali Bog tudi pobožne in pravične obiskuje z izkušnjavo?

Tudi pobožne in pravične obiskuje Bog z izkušnjavo, kadar njih čednost izkuša in to:

1. Z boleznijo.

2. S siromaštvom in drugimi nadlogami.

---

s) Vse, kar je na svetu, je poželenje mesa, in poželenje oči, in napuh življenja, kar ni iz Očeta, ampak iz sveta. I. *Jan.* 2, 16. Vsak pa je izkušan, kadar ga njegovo poželenje vleče in vabi. *Jak.* 1, 14. Bodite trezni in čujte: ker hudič, vaš zoprnik, hodi okoli kakor rjoveč lev, in išče, koga bi požrl. I. *Petr.* 5, 8. Oblecite *božje* orožje, da morete obstati pred zalezovanjem hudičevim. *Efež.* 6, 11.

Katera je sedma prošnja?

Sedma prošnja je: Temuč reši nas hudega.

Kaj prosimo v sedmi prošnji?

V sedmi prošnji prosimo:

1. Da bi nas Bog rešil zlasti hudega na duši, namreč greha, in nas obvaroval večnih in časnih kazni greha.

2. Da bi nas Bog rešil tudi telesnih nadlog in težav, ako nam niso v zveličanje *t*).

3. Da bi nam Bog dodelil milost, da bi vse nadloge in težave, s katerimi nas obiskuje, potrpežljivo in stanovitno prestali *u*).

Kaj pomeni beseda „Amen“?

Amen, hebrejska beseda, pomeni po naše: Zgôdi se! ali pa: Zgodilo se bo.

---

t) Blagor človeku, kateri pretrpi izkušnjava; ker izkušen bo prejél krono življenja, ki jo je *Bog* tistim obljubil, ki ga ljubijo. *Jak.* 1, 12. Ker si bil *Bogu* prijeten, bilo je potrebno, da te je izkušnjava izkusila. *Tob.* 12, 13.

u) Lončarsko posodo poskusi peč, pravične ljudi pa izkušnjava bridkosti. *Sir.* 27, 6.

§ 3. Angelovo češčenje.

Katero molitev katoliški kristjani večidel pridevajo Očenašu?

Katoliški kristjani pridevajo večidel Očenašu angelovo češčenje?

Kaj je angelovo češčenje?

Angelovo češčenje je molitev, skatero zlasti presveto Devico Marijo, Mater božjo, pred vsemi angeli in svetniki častimo in na pomoč kličemo.

Kako se glasí angelovo češčenje?

Angelovo češčenje se takó glasí:

Češčena si Marija, milosti polna, Gospod je s teboj. Blažena si med ženami, in blažen je sad tvojega telesa, Jezus. Sveta Marija, Mati božja, prôsi za nas grešnike, zdaj in ob naši smrtni uri. Amen.

Iz koliko delov je sestavljeno angelovo češčenje?

Angelovo češčenje je sestavljeno iz treh delov:

Iz pozdravljenja velikega angela Gabrijela, iz pozdravljenja Elizabete in iz besed, ki jih je pristavila cérkev.

Kako je pozdravil angel Gabrijel Marijo?

Angel Gabrijel je Marijo pozdravil s temi besedami:

„Češčena si (Marija), milosti polna, Gospod je s teboj, blažena si med ženami“ *x*).

Kako je Elizabeta pozdravila Marijo?

Elizabeta je povzela angelove besede:

„Blažena si med ženami“ in je še dostavila té besede: „in blažen je sad tvojega telesa“ *y*).

Katere besede je pristavila církev?

Církev je pristavila té besede:

Jezus. Sveta Marija, Mati božja, prôsi za nas grešnike, zdaj in ob naši smrtni uri. Amen.

Zakaj pravimo: Sveta Marija, Mati božja?

Pravimo: Sveta Marija, Mati božja, ker je:

1. Sveta Devica Marija rodila Jezusa Kristusa, kateri je pravi Bog.

2. Ker nam to imé zbuja zaupanje, da bo Bog uslišal njeno prošnjo za nas.

---

x) Luk. 1, 18.

y) Luk. 1, 42.

Zakaj pravimo: Prôsi za nas grešnike?

Pravimo: Prôsi za nas grešnike, da bi spoznanje naše reve genilo Marijo, da nam od Boga izprosi izpokornega duha in odpuščenje naših grehov.

Zakaj pravimo: Prôsi za nas zdaj in ob naši smrti uri?

Pravimo: Prôsi za nas zdaj in ob naši smrti uri, ker božje pomoči vselej potrebujemo, tako zdaj kakor tudi ob smrti uri, ob kateri so izkušnjave hudičeve večkrat najhujše.

Kdaj katoliška cърkev zlasti časti Mater božjo z angelovim češčenjem?

Katoliška cърkev časti Mater božjo z angelovim češčenjem zlasti, kadar zjutraj, opoldne in zvečer zvoni k molitvi.

Česa se je treba sosebno spominjati pri tem zvonjenju?

Ob tem zvonjenju se je treba sosebno hvaležno in pobožno spominjati, da se je Sin božji učlovečil.

Tretje poglavje.

Ljubezen.

R a z d e l e k I.

Kaj je krščanska ljubezen.

Kaj je krščanska ljubezen?

Krščanska ljubezen je čreznatura, od Boga vlita čednost *a)*, po kateri Boga, največo dobroto, zavoljo njega samega, bližnjega pa zavoljo Boga ljubimo kakor sami sebe.

Kaj se pravi, krščansko ljubiti?

Krščansko ljubiti, se pravi: Boga, največo dobroto, zavoljo njega samega, bližnjega pa zavoljo Boga ljubiti *b)*, zavoljo Boga voljno storiti vse, kar je zapovedal.

---

a) Ljubezen *božja* je izlita v naša srca po svetem Duhu, kateri nam je bil dan. *Rim. 5, 5.*

b) Ljubi Gospoda svojega *Boga*, iz vsega svojega srca, in iz vse svoje duše, in iz vse svoje pameti. Ta je

Zakaj moramo Boga še ljubiti?

Boga moramo ljubiti tudi zato, ker nam je neskončno dobrotljiv c).

Kako moramo Boga ljubiti?

Boga moramo ljubiti čez vse, iz vsega svojega srca, iz vse svoje duše, iz vse svoje misli, in iz vse svoje moči.

Kaj se pravi, Boga čez vse ljubiti?

Boga čez vse ljubiti, se pravi: Boga raji imeti kakor vse stvari, in bolj čislati ga, kakor vse, kar nam bi moglo biti prijetno in dopadljivo.

Kaj se pravi Boga ljubiti iz vsega srca, iz vse duše, iz vse moči in iz vse misli?

Boga ljubiti iz vsega srca, iz vse duše, iz vse moči in iz vse misli, se pravi: Vse svoje misli, vse svoje želje in vse svoje besede in dela k Bogu obračati, raji vse, celó tudi življenje izgubiti, in raji vse trpeti, kakor vedoma delati proti zapovedim božjim.

---

največa in prva zapoved. Druga pa je tej enaka: Ljubi svojega bližnjega, kakor sam sebe. *Mat.* 22, 37. 38. 39.

c) Ljubimo torej mi Boga, ker nas je Bog prej ljubil. I. *Jan.* 4, 19.

Kaj pomeni beseda bližnji?

Beseda bližnji pomeni vsakega človeka, prijatelja in neprijatelja ali sovražnika *d*).

Kaj se pravi, bližnjega ljubiti?

Bližnjega ljubiti, se pravi: Bližnjemu dobro hoteti, storiti mu, kar mu je prijetno in koristno, in opustiti vse, kar mu je neprijetno in škodljivo *e*).

Kaj se pravi, bližnjega zavoljo Boga ljubiti?

Bližnjega zavoljo Boga ljubiti, se pravi: Bližnjega ljubiti, ker je podoba božja, in ker je Bog zapovedal, bližnjega ljubiti *f*).

Kaj se pravi, bližnjega ljubiti, kakor sam sebe?

Bližnjega ljubiti kakor sam sebe, se pravi: Bližnjemu ne storiti ničesar, kar bi mi sami

---

d) Beri Jezusovo pripoved o usmiljenem Samarijanu. Luk. 10, 29—37.

e) Ljubezen je potrpežljiva, je dobrotljiva; ljubezen ni nevoščljiva, ne ravna napačno, se ne napihuje; ni časti lakomna, ne išče svojega, ne dá se razdražiti, ne misli hudega; ne veseli se krivice, veseli se pa resnice; vse pretrpi, vse veruje, vse upa, vse prenese I. Kor. 13, 4. 5. 6. 7.

f) Ako kdo reče: „Liubim Boga“ in sovraži svojega brata, je lažnik; kdor namreč ne ljubi svojega brata, katerega vidi, kako more ljubiti Boga, katerega ne vidi? In to zapoved imamo od Boga, da, kdor ljubi Boga, naj ljubi tudi svojega brata. I. Jan. 4, 20. 21.

s pametjo radi ne imeli; pravi se: izkazati mu to, kar bi po pravici mi sami zase hoteli od njega *g*).

Ali je krščanska ljubezen potrebna?

Krščanska ljubezen je tako potrebna, da človek, ki se zavé svoje pameti, brez ljubezni ne more doseči večnega življenja *h*).

S čim se izkazuje ljubezen do Boga in do bližnjega?

Ljubezen do Boga in do bližnjega se izkazuje z izpolnjevanjem deset zapovedi božjih *i*).

Razdelek II.

Deset božjih zapovedi sploh.

Katere so desetere zapovedi božje?

Po poglavitni vsebini so desetere zapovedi božje té:

1. Veruj v enega samega Boga.

---

g) Vse, karkoli hočete, da vam storé ljudje, tudi vi njim storíte; zakaj to je postava in preroki. *Mat.* 7, 12.

h) Kdor ne ljubi, ostane v smrti. Sleherni, kateri sovraži svojega brata, je ubijavec; in veste, da noben ubijavec nima večnega življenja v sebi obstoječega. I. *Jan.* 3, 14. 15.

i) Kdor moje zapovedi ima in jih izpolnjuje, tisti je, ki me ljubi. *Jan.* 14, 21.

2. Ne imenuj po nemarnem *božjega* imena.

3. Posvečuj praznik.

4. Spoštuj očeta in mater, da boš dolgo živel, in da ti bo dobro na zemlji.

5. Ne ubijaj.

6. Ne prešuštuj.

7. Ne kradi.

8. Ne pričaj po krivem zoper svojega bližnjega.

9. Ne žéli svojega bližnjega žene.

10. Ne žéli svojega bližnjega blaga.

Kako sveto pisme izrekuje deset zapovedi božjih?

Sveto pismo izrekuje deset zapovedi božjih tako:

1. Jaz sem Gospod, tvoj *Bog*. Ne imej tujih bogov zraven mene. Ne delaj si izrezane podobe, da bi jo molil.

2. Ne imenuj po nemarnem imena Gospoda, svojega *Boga*.

3. Praznuj dan sobote, da ga posvečuješ.

4. Spoštuj svojega očeta in svojo mater, kakor ti je zapovedal Gospod, tvoj *Bog*, da dolgo živiš, in da ti je dobro v deželi, katero ti bo dal Gospod, tvoj *Bog*.

5. Ne ubijaj.

6. Ne prešuštvuj.

7. Ne kradi.

8. Ne govôri krivega pričanja.

9. in 10. Ne želi žene svojega bližnjega, ne hiše njegove, ne njive, ne hlapca, ne dekle, ne vola, ne osla, ne ničesar od vsega, kar je njegovega *k*).

Komu je Bog dal deset zapovedi?

Bog je dal deset zapovedi Mojzesu na gori Sinaj za izraelsko ljudstvo, ko je po izhodu iz Egipta bilo v puščavi *l*).

Kako je Bog dal deset zapovedi?

Bog je dal deset zapovedi, ki so bile z njegovim prstom zapisane na dve kameni tabli, ob gromu in blisku, in sicer za to: 1. da bi jih ljudstvo toliko rajše izpolnjevalo, 2. da bi njegovo voljo bolj spoštovalo, in 3. da bi se prestopniki bali njegove mogočnosti in zapretenih kazni.

Ali smo tudi mi dolžni deset božjih zapovedi izpolnjevati?

Tudi mi smo dolžni deset božjih zapovedi izpolnjevati :

---

k) V. Mojz. 5, 6--21.

l) II. Mojz. 19, in 20.

1. Ker razlagajo naravno postavo, katera je zapisana v naša srca.

2. Ker jih je Jezus Kristus sam potrdil in izpolnjevati zapovedal *m*).

Je-li mogoče, deset zapovedi božjih izpolnjevati?

Deset zapovedi božjih izpolnjevati je mogoče, ker Bog vsakemu milost daje k temu *n*).

Kaj obsegajo desetero zapovedi božje?

Prve tri zapovedi obsegajo dolžnosti do Boga, drugih sedem pa ima v sebi dolžnosti do bližnjega.

Kje se ob kratkem nahaja vsebina deseterih zapovedi?

Vsebina deseterih zapovedi se nahaja ob kratkem skupaj v dveh zapovedih ljubezni.

Katera je prva zapoved ljubezni?

Prva zapoved ljubezni je: Ljubi Gospoda, svojega Boga, iz vsega svojega

---

m) Nikar ne mislite, da sem prišel razvezat postavo ali preroke: ne razvezavat, ampak dopolnit sem jih prišel. *Mat.* 5, 17.

n) Svojega duha bom v vas položil, in storil, da se boste po mojih zapovedih ravnali, in moje pravice ohranili in izpolnjevali. *Eceh.* 36, 27. Bog je, kateri déla v vas hoteti in dopolniti po svoji dobri volji. *Filip.* 2, 13. — Vse morem v njem, kateri me močnega dela. *Filip.* 4, 13.

srca, iz vse svoje duše, iz vse svoje misli in iz vse svoje moči o).

Katera je druga zapoved ljubezni?

Druga zapoved ljubezni je: Ljubi svojega bližnjega kakor sam sebe p).

Kako je razlagal Kristus zapoved ljubezni do bližnjega?

Kristus je razlagal zapoved ljubezni do bližnjega s temi besedami: Vse, karkoli hočete, da vam storé ljudje, tudi vi njim storite; zakaj to je postava in preroki q).

Kaj je treba pomneti pri vsaki zapovedi?

Pomneti je treba, da se v vsaki zapovedi nekaj zapoveduje, nekaj pa tudi prepoveduje.

Razdelek III.

Deset božjih zapovedi posebe.

§ 1. Prve tri zapovedi, ki obsezajo dolžnosti do Boga.

Kaj je v prvi zapovedi zapovedanega?

V prvi zapovedi nam je zapove-

---

o) Luk. 12, 30. p) Luk. 12, 31. q) Mat. 7, 12.

dano, v enega Boga verovati *a)*, njega moliti *b)*, vanj upati *c)*, njega ljubiti *d)*.

Kaj se v prvi zapovedi prepoveduje?

V prvi zapovedi se prepoveduje: Nevera *e)*, malikovanje *f)*, krivovérstvo *g)*, vedeževanje, prazna

-
- a)* Brez vere je nemogoče *Bogu* dopasti. Zakaj kdor hoče pristopiti k *Bogu*, mora verovati, da je. *Hebr.* 11, 6.
- b)* Pisano je: Gospoda svojega *Boga* moli in njemu samemu služi. *Mat.* 4, 10.
- c)* Kateri se bojé Gospoda, upajo v Gospoda; on je njih pomočnik in varuh. *Ps.* 133, 19. Upajte vanj vsa zbrana ljudstva, pred njim razgrnite svoja srca! *Bog* je naš pomočnik vekomaj. *Ps.* 61, 9.
- d)* Poslušaj, Izrael, Gospod, naš *Bog*, je edini Gospod. Ljubi Gospoda svojega *Boga* iz vsega svojega srca, in iz vse svoje duše, in iz vse svoje moči. V. *Mojz.* 6, 4, 6.
- e)* Kdor ne veruje, bo pogubljen. *Mark.* 16, 16.
- f)* Zavaljo tega jih je *Bog* prepustil željam njih srca . . . oni so izpremenili resnico *božjo* v laž, in so častili in služili raji stvarém, kakor stvarniku, kateri je češčen vekomaj. Amen. *Rim.* 1, 24, 25. Ne obračajte se k malikom, tudi si ne delajte vlitih bogov. Jaz sem Gospod, vaš *Bog*. III. *Mojz.* 19, 4. Tudi ne bodite malikovavci, kakor nekateri izmed njih (naših očetov). I. *Kor.* 10, 7.
- g)* Krivovérnega človeka se ogibaj po enem, ali drugem posvarjenju. *Tit.* 3, 10.

véra, vraže (coprnija *h*); sovražiti Boga *i*), obupati, ne zaupati *k*) ali pa predrzno zaupati v *božjo* milost *l*).

Ali ni zoper prvo zapoved, angele in svetnike častiti in na pomoč klicati?

Angele in svetnike častiti in na pomoč klicati in zoper prvo zapoved, marveč je dobro in koristno *m*).

-
- h*) Ne hodite k vražarjem in vedežev nič ne poprašujte, da ne boste oskrunjeni po njih. Jaz sem Gospod, vaš *Bog*. III. *Mojz.* 19, 31. Človeka, kateri se obrača k vražarjem in vedežem, in se z njimi pregreši, bom s srditim obličjem pogledal in ga bom potrebil izmed njegovega ljudstva. III. *Mojz.* 20, 6.
- i*) Vzdigni se *Bog*, in razkropé naj se njegovi sovražniki, in beže naj izpred njegovega obličja, kateri ga sovražijo. *Ps.* 67, 2.
- k*) Nikar ne izgublajte svojega zaupanja, katero ima veliko plačilo. *Hebr.* 10, 35.
- l*) Ali zaničuješ bogastvo njegove dobrotljivosti, in potrpežljivosti in prizanesljivosti, in ne veš, da te *božja* dobrotljivost napeljuje k pokorí? *Rim.* 2, 4.
- m*) Ako bi angel eden izmed tisoč zanj govoril, da bi oznanil človekovo pravičnost, bo se ga usmilil, in poreče: Réši ga, da ne pojde v pogubljenje; našel sem, v čemur mu bom milostljiv. *Job* 33, 23. 24. Meni pa so prečastitljivi tvoji prijatelji, o *Bog*. Njih gospostvo je zelo potrjeno. *Ps.* 138, 17. Hvalite Gospoda v njegovih svétih; hvalite ga v njegovi močni trdnjavi! *Ps.* 150, 1. Tridentinski zbor v 25. séji je zastran češčenja svetnikov i t. d. sklenil in določil to: „Sveti cerkveni

Zakaj kličejo katoliški kristjani angele na pomoč?

Katoliški kristjani kličejo angele na pomoč, ker so ljudem za varuhe odločeni; ker ljudi ljubijo, za njih zveličanje skrbé, zanje prosijo; in ker Boga vedno gledajo in mu tudi molitev ljudi izročajo *n*).

---

zbor zapoveduje vsem škofom in drugim dušnim pastirjem, da naj po navadi katoliške in apostolske c erkve, od prvih časov krščanske vere sprejeti, po enoglasnem nauku svetih cerkvenih očakov, in po določbah svetih cerkvenih zborov, v erne skrbno v tem podučujejo, kar zadeva priprošnjo in iskanje pomoči pri svetnikih, češčenje ostankov in pravo rabo podob cin; naj jih u e, da svetniki, ki kraljujejo s *Kristusom*, za ljudi *Boga* prosijo; in da je dobro in koristno, jih ponižno na pomoč klicati, in da, kadar hočemo od *Boga* po njegovem Sinu *Jezusu Kristusu*, Gospodu našem, kateri je naš edini Odrešenik in Zveličar, dobrot doseči, k njim pribežimo, in jih poprosimo za njih pomoč in priprošnjo.

n) Svojim angelom je zapovedal zavoljo tebe, da naj te varujejo na vseh tvojih potih. Na rokah te bodo nosili, da kje z nogo ne zadene  ob kamen. *Ps* 90, 11. 12.

Glejte, da ne zani ujete katerega teh malih! ker pravim vam, da njih angeli v nebesih vedno gledajo obličje mojega Očeta, ki je v nebesih. *Mat.* 18, 10. Kadar si s solzami molil, in si mrtve pokopaval, in si svoje kosilo popu chal, in si mrtve po dnevi v svoji hiši skrival, po noči pa pokopaval;

Zakaj kličejo katoliški kristjani tudi svetnike na pomoč?

Katoliški kristjani kličejo tudi svetnike na pomoč, ne kakor da bi mogli iz lastne moči pomagati, ampak zato, ker so prijatelji božji in tudi za ljudi prosijo pri Bogu o).

Ali je zoper prvo zapoved, podobe imeti in častiti?

Podobe imeti in častiti ni zoper prvo zapoved božjo; zakaj ta zapoved samo prepoveduje izrezavati podobe in moliti p) jih.

Zakaj katoliški kristjani časté podobe?

Katoliški kristjani časté podobe, ker nam podobe pred oči stavijo kaj častitljivega, namreč:

---

sem jaz tvojo molitev nosil pred Gospoda. *Tob.* 12, 12. In drugi angel je prišel, in je vstopil pred oltar; imel je zlato kadilnico, in dano mu je bilo veliko kadila, da bi položil od molitev vseh svetnikov na zlati oltar, kateri je pred sedežem božjim. In dim kadila se je kvišku valil z molitvami svetnikov iz roke angelov pred Boga. Razod. sv. *Jan.* 8, 3. 4.

o) Ta je prijatelj bratov in Izraelovega ljudstva; ta je, ki veliko moli za ljudstvo in za vse sveto mesto, Jeremija, prerok božji. II. *Mak.* 15, 14.

p) Ne delajte si malikov, in izrezanih podob . . . da bi jih molili. III. *Mojz.* 26, 1.

katero božjo osebo ali mater božjo, ali kakega svetnika. To češčenje ni namenjeno podobi, ampak temu, kogar pomeni podoba.

Ali ravnajo katoliški kristjani zoper prvo zapoved, kadar časté svete ostanke?

Katoliški kristjani ne ravnajo zoper prvo zapoved, kadar časté, svete ostanke (svetinje), zakaj ne molijo jih *q*).

Zakaj časté katoliški kristjani svete ostanke?

Katoliški kristjani časté svete ostanke:

1. Ker so kosti tistih teles, v katerih so se svetniki kakor mučeniki (martrniki) Bogu darovali, ali v katerih so s pokoro in drugimi čednostmi Bogu tako služili, da so dosegli posebno stopnjo popolnosti.

2. Ker bo Bog ravno te ostanke po vstajenju mrtvih večno poveličal v nebesih *r*).

---

q) Tridentinski zbor v 55. seji ukazuje, da morajo véрни sveta telesa svetih mučenicov častiti: „Tudi telesa svetih mučenicov (martrnikov) in drugih, ki so sveto živeli v *Kristusu*, katera (telesa) so bila živi udje *Kristusovi*, in tempelj svetega Duha, in ki bodo od njega k večnemu življenju obujena in poveličana, naj véрни častijo, posebno ker *Bog* po njih ljudém mnogo dobrot izkazuje.“

r) Kateri bo premenil naše revno telo, ker ga bo upodobil svojemu častitljivemu telesu po moči, s katero si tudi more podvreči vse zeči. *Filip.* 3, 21.

3. Ker je Bog po svetih ostankih večkrat čudeže delal in ljudem veliko dobrega izkazoval s).

Kaj je v drugi zapovedi prepovedanega?

V drugi zapovedi je prepovedano, imenu *božjemu* nečast delati.

Kako se božjemu imenu dela nečast?

Imenu božjemu se nečast dela:

1. Z vsakim grehom t).

---

s) Nobena beseda ga (Elizeja) ni premagala, še celó njegovo mrtvo truplo ga je ko preroka označilo. V svojem življenju je doprinašal grozne reči, in po smrti je delal čudeže. *Sir.* 48, 14. 45.

In s plaščem Elijevim, ki mu je bil padel, je udaril vodo, pa se ni razdelila, in je rekel: Kje je *Bog* Elijev tudi zdaj? In udaril je vodo, in razdelila se je tja in sem, in Elizej je šel skozi. *IV. Kralj.* 2, 14.

Neki pa, ki so pokopavali človeka, so videli roparje, in vrgli so mrliča v Elizejev grob. In ko se je bil doteknil Elizejevih kosti, je oživel človek in je stal na svojih nogah. *IV. Kralj.* 13, 21.

In čudeže, ne majhne, je *Bog* delal po Pavlovih rokah, tako da so tudi potne rute od njegovega života in pasove na bolnike pokladali, in bolezni so jih popustile, in hudi duhovi so šli iz njih. *Ap. dej.* 19, 11. 12.

t) Ti se s postavo hvališ in s prelomljenjem postave *Bogu* nečast delaš! *Rim.* 2, 23.

2. Zlasti z bogokletstvom *u*); kadar kdo zaničljivo govori o Bogu, o pravi veri in svetnikih.

3 Kadar kdo brez potrebe ali celo po krivem priseže *v*).

4. Kadar Bogu storjeno obljubo prelomi *x*).

5. Kadar se božje ime brez potrebe in brez časti imenuje *y*).

---

u) Kdor preklinja Gospodovo ime, naj smrti umrje; s kamenjem naj ga posuje vsa množica, bodi si rojak ali tujec. III. *Mojž.* 24, 16.

v) Jaz pa vam pravim, celó ne prisegati, ne pri nebu, ker je sedež *božji*, ne pri zemlji, ker je podnožje njegovih nog; ne pri Jeruzalemu, ker je mesto velikega kralja. *Mat.* 5, 34. 35. — Ne prisegaj po krivem pri mojem imenu, in ne skruni imena svojega *Boga*. III. *Mojž.* 19, 12. — Pred vsem pa, moji bratje! ne prisegajte ne pri nebu, ne pri zemlji, ne s kako drugo prisego. Bodi pa vaše govorjenje: je, je; ni, ni; da pod sodbo ne padete. *Jak.* 5, 12.

x) Kadar storiš obljubo Gospodu, svojemu *Bogu*, ne odlašaj je dopolniti; zakaj Gospod, tvoj *Bog*, jo bo terjal; in ako se obotavljaš, bo ti šteto v greh. Ako nič nočeš obljubiti, si brez greha. Kar je pa enkrat prišlo iz tvojih ust, izpolni in stóri, kakor si obljubil Gospodu, svojemu *Bogu*, in kakor si govoril po svoji volji in s svojimi usti. V. *Mojž.* 23, 21. 22. 23.

y) Ne imenuj po nemarnem iména Gospoda svojega

6. Kadar kdo božjo besedo kazí ali napak obrača z).

Kaj je v drugi zapovedi zapovedanega?

V drugi zapovedi je zapovedano božje ime posvečevati in častitljivo izrekovati.

Kako se božje ime častí in posvečuje?

Božje ime se častí in posvečuje:

1. Kadar Boga naravnost pred vsem svetom spoznavamo a).

2. Kadar Boga v dušnih in telesnih potrebah na pomoč kličemo b).

3. Kadar s pravično prisego Boga na pričo kličemo, da bi se verjelo, kar govorimo c).

Boga: zakaj Gospod ne bo štel nedolžnega, kdor bo imenoval njegovo ime po nemarnem. II. Mojz. 20, 7.

z) Nismo namreč, kakor je njih prav veliko, ki kazé božjo besedo. II. Kor. 2, 17.

a) Povzdigoval te bom, o *Bog*, moj kralj! in hvalil tvoje ime vekomaj. Vsak dan te bom hvalil in častil tvoje ime vekomaj. Ps. 144, 1. 2. Kdorkoli bo mene spoznal pred ljudmi, bom ga tudi jaz spoznal pred svojim Očetom, ki je v nebesih. Mat. 10, 32.

b) Kličí me ob dnevu stiske; otel te bom, in boš me častil. Ps. 49, 15. To je zaupanje, katero imamo vanj, da nas usliši, česar koli prósimo po njegovi volji I. Jan. 5, 14.

c) Gospoda, svojega *Boga*, se boj, in njemu samemu služi. in pri njegovem imenu prisegaj. V. Mojz. 6, 13.

4. Kadar Bogu storjeno obljubo zvesto izpolnjujemo *d*).

5. Kadar besedo božjo pridno in pobožno poslušamo *e*).

6. Kadar vse, kar počenjamo, na hvalo in čast imena božjega delamo ali Bogu darujemo *f*).

Kaj je v tretji zapovedi zapovedanega?

V tretji zapovedi je zapovedano, v nedeljo, katera je bila že od apostolskih časov v spomin Kristusovega vstajenja nam za praznik odločena, od dela počivati in bogoljubna dela opravljati *g*).

-
- d*) Delajte in opravljajte obljube Gospodu, svojemu *Bogu*, vi vsi, ki ste okrog njega, in nosite darove strašnemu, ki jemlje duha poglavarjem, ki je strašen kraljem na zemlji. *Ps.* 75, 12. 13.
- e*) Beseda *Kristusova* naj prebiva obilno med vami z vso modrostjo; učite in opominjajte se med seboj s psalmi, hvalnimi in duhovnimi pesmimi, pójte *Bogu* veseli v svojih srcih. *Kol.* 3, 16. Blagor tistim, kateri *božjo* besedo poslušajo in jo ohranijo. *Luk.* 11, 28.
- f*) Dajajte vselej hvalo za vse *Bogu* in Očetu v imenu Gospoda našega *Jezusa Kristusa*. *Efež.* 5, 20. Ali torej jeste ali pijete, ali kaj drugega delate, vse v časti *božji* delajte. *I. Kor.* 10, 31.
- g*) Spomni se, da posvečuješ sobotni dan. *II. Mojz.* 20, 8.

Kaj je v tretji zapovedi prepovedano?

V tretji zapovedi so prepovedane:

1. Vsa hlapčevska dela brez potrebe in brez pravega dovoljenja *h*).

2. Vsa druga opravila, ki temu dnevu nečast delajo, ali pa njegovo posvečevanje zadržujejo.

§ 2. Sedem poslednjih zapovedi, ki obsegajo dolžnosti do bližnjega.

Kaj je v četrti zapovedi zapovedanega?

V četrti zapovedi je zlasti zapovedano, da naj otroci svoje starše ljubijo, spoštujejo *i*), jim strežejo *k*), v vsem, kar ni zoper *božje* zapovedi,

---

h) Šest dni delaj in opravljaj vsa svoja dela. Sedmi dan pa je sobota Gospoda, tvojega *Boga*; ne delaj nobenega dela, ne ti, ne tvoj sin, ne tvoja hči, ne tvoj hlapec, ne tvoja dekla, ne tvoja živina, ne tujec, ki je znotraj tvojih vrat. II. *Mojz.* 20, 9. 10.

i) Spoštuj svojega očeta in svojo mater; to je prva zapoved z obljubo. *Efež.* 6, 2. Iz vsega svojega srca spoštuj svojega očeta, in bolečin svoje matere ne pozabi. *Sir.* 7, 29.

k) Kdor se Gospoda boji, spoštuje starše in kakor gospodom služi njim, ki so ga rodili. Z dejanjem in z besedo in z vsem potrpljenjem spoštuj svojega očeta. *Sir.* 3, 8. 9.

pokorščino izkazujejo *l)*, v dušnih in telesnih potrebah pomagajo *m)*, in zanje molijo *n)*.

Kaj je v četrty zapovedi prepovedanega?

V četrty zapovedi je prepovedano, svojim staršem nepokoren biti *o)*, jih sovražiti *p)*, zaničevati *q)*,

-
- l)* Otroci! bodite pokorni staršem v vseh rečeh; zakaj to je dopadljivo v Gospodu. *Kol.* 3.20. Otroci! bodite pokorni svojim staršem v Gospodu; zakaj to je prav. *Efež.* 6, 1. *Boga* je treba bolj slušati, kakor ljudi. *Dejan. ap.* 5, 29.
- m)* Ako ima kaka vdova otroke ali vnuke, naj se uči poprej svojo hišo vladati in dobro za dobro povračevati staršem; to namreč je prijetno pred *Bogom*. I. *Tim.* 5, 4. Sin! podpiraj starost svojega očeta in ne žali ga v njegovem življenju; in ako mu pamet peša, zanašaj mu in ne zaničuj ga v svoji moči; zakaj usmiljenje do očeta ne bo nikdar pozabljeno. *Sir.* 3, 14. 15.
- n)* Prosim vas pred vsemi rečmi, da naj se opravljajo prošnje, molitve, priporočanja in zahvaljenje za vse ljudi. I. *Tim.* 2, 1.
- o)* Bodo ljudje sebe ljubeči, lakomni, napuhnjeni, prevzetni, preklinjavci, staršem nepokorni, nehvaležni, hudobni, in takih se ogibaj. II. *Tim.* 3, 2. 5.
- p)* Kakor je storil Absalom. II. *Kralj.* 15—18.
- q)* Poslušaj svojega očeta, ki te je rodil, in ne zaničuj svoje matere, kadar se postara. *Preg.* 23, 22.

zasramovati *r*), zmérjati ali preklinjati *s*), jih v kaki potrebi zapustiti, ali jim škodovati *t*).

Kaj je obljubljeno otrokom, kateri izpolnjujejo to zapoved?

Otrokom, kateri to zapoved izpolnjujejo, je obljubljeno dolgo in srečno življenje *u*).

Česa se je bati otrokom, kateri te zapovedi ne izpolnjujejo?

Otrokom, kateri te zapovedi ne izpolnjujejo, se je bati najhujših časnih in večnih kazni *v*).

---

r) Oko, katero svojega očeta zasramuje in porod svoje matere zaničuje, naj krokarji pri potokih izkljujejo, in mladi orli požrejo. *Preg.* 30, 17.

s) Kdor preklinja svojega očeta ali mater, naj umrje; očeta in mater je preklinjal, njegova kri bodi nad jim. III. *Mojz.* 20, 9.

t) Kdor udari svojega očeta ali svojo mater, naj umrje. *Mojz.* 21, 15. Kdor svojemu očetu ali materi kaj zmakne, in pravi, da to ni greh, je ubijavec tovariš. *Preg.* 28, 24.

u) Spoštuj svojega očeta in svojo mater, kakor ti je zapovedal Gospod, tvoj *Bog*, da dolgo živiš, in da ti bo dobro v deželi, ki ti jo bo dal Gospod, tvoj *Bog*. V. *Mojz.* 5, 16.

v) Preklét bodi, kdor ne spoštuje svojega očeta in svoje matere, in vse ljudstvo naj reče: Amen. V. *Mojz.* 27, 16.

Kaj so starši dolžni svojim otrokom?

Starši so dolžni:

1. Svoje otroke v pravi veri in drugih potrebnih vednostih ali sami podučevati ali pa skrbeti, da jih kdo drugi podučuje, ter v božjem strahu jih rediti *x*).

2. Vsako pohujšanje, kolikor je mogoče, odvracati in jim z lepim življenjem dober zgled dajati *y*).

3. Za dušno in telesno srečo svojih otrok skrbeti; česar potrebujejo, jim pridobiti in dati, in jim, kolikor je mogoče, pomagati *z*).

-
- x*) Očetje! nikar ne dražite svojih otrok k jezi, temuč redite jih v podučanju in svarjenju Gospodovem. *Efež.* 6, 4. Uči svojega Sina, in bo te hladil, ter veselje delal tvoji duši. *Preg.* 29, 17.
- y*) Kdor pa pohujša katerega teh malih, ki v mé vérujejo, bilo bi mu bolje, da bi se mu obésil mliniski kamen na vrat, in bi se potopil v globočino morja. *Mat.* 18, 6.
- z*) Dóbrí zapustí otroke in vnuke ko déde; grešnikovo premoženje pa je pravičnemu prihranjeno. *Preg.* 13, 22. Vtisnite si v srce vse besede, ki vam jih danes zatrjujem, da zapoveste svojim otrokom držati se jih in po njih delati in izpolnjevati vse, kar je zapisano v ti postavi. V. *Mojz.* 32, 46.

4. Svoje otroke, kadar se pregrešé ali kaj napačnega storé, ne preveč, ne premalo, ampak vselej z ljubeznijo in mirno a) strahovati.

Ali četrta zapoved zadeva samo otroke in starše?

Cetrta zapoved ne zadeva samo otrók in pa staršev, ampak tudi vse podložne in vse njihove duhovske in deželске gosposke, kakor tudi vse učenike, in prav za prav tudi vse tiste, ki so po svoji starosti in imenitnosti spoštovanja vredni.

Katere dolžnosti imajo podložni do svojih viših in gosposk?

Podložni imajo dolžnost, do svojih viših in gosposk, bodi si dobrih ali hudobnih, tako obnašati se, kakor otroci do svojih staršev. Kar je otrokom do njih staršev zapovedano in prepovedano, to je večidel vse tudi podložnim do njih viših zapovedano in propovedano b).

---

a) Strahuj svojega sina, ne obupaj; le umoriti ga ne misli. *Preg.* 18, 19. Ne odteguj otroku krotitve; zakaj če ga s šibo udariš, ne bo umrl. Ti ga boš s šibo udaril, njegovo dušo pa boš rešil pekla. *Preg.* 23, 13. 14.

b) Bodite pokorni svojim sprednikom, in bodite jim podložni; zakaj oni čujejo kakor taki, kateri bodo odgovor dajali za vaše duše, da z veseljem to

Katere dolžnosti imajo gosposke in viši do svojih podložnih ?

Gosposke in viši imajo sploh do svojih podložnih večidel vse tiste dolžnosti, katere imajo starši do svojih otrok ; zlasti pa so dolžni, svoje podložne pri pravi veri ohraniti, z njimi pravično ravnati, jih zoper silo in krivice braniti c).

delajo in ne zdihovaje; to bi namreč ne bilo za vas dobro. *Hebr.* 13, 17. Mašniki, kateri so dobri predpostavljeni, naj se dvojne časti vredne štejejo; posebno, kateri se trudijo v besedi in poučevanju. *I. Tim.* 5, 17. Vsak človek bodi viši oblasti podložen; ni namreč oblasti od drugod, kakor od *Boga*, katere pa so, so od *Boga* postavljene. *Rim.* 13, 1. Bodite torej podložni vsaki človeški stvari zavoljo *Boga*, bodi si kralju kakor najvišemu, ali vojvodam, kakor od njega poslanim v maščevanje nad hudodelniki, dobrim pa v pohvaljenje. *II. Pet.* 2, 13. 14. Hlapce (úči), da naj bodo svojim gospodarjem podložni, v vseh rečeh dopadljivi, da naj ne govoré zoper; da naj ne goljufajo, temuč v vsem dobro zvestobo izkazujejo, da bodo nauku *Boga*, našega Zveličarja, čast delali v vsih rečeh. *Tit.* 2, 9. 10. Hlapci! bodite podložni gospodarjem, z vsem strahom, ne le dobrim in krotkim, ampak tudi sitnim. *I. Petr.* 2, 18.

- c) Gospodarji! storite hlapcem, kar je pravično in prav, ker veste, da imate tudi vi Gospoda v nebesih. *Kol.* 4, 1. Vi gospodarji! delajte z njimi (hlapci) ravno tako, in opustite pretenje, ker veste, da je njih in vaš Gospod v nebesih, in da pri njem ni zunanje veljave ljudi. *Efež.* 6, 9.

Kaj je v peti zapovedi prepovedanega?

V peti zapovedi je prepovedano, koga drugega ali sebe samega umoriti ali poškodovati *d*).

Kaj se v peti zapovedi še prepoveduje?

V peti zapovedi se tudi prepoveduje: jeza *e*), sovraštvo *f*), pohujšanje *g*) in vsako razžaljenje bližnjega *h*).

- d*) Kri vašega življenja bom terjal iz rok vseh zverin, in iz rok človeka; iz rok moža in iz rok njegovega brata bom terjal človeško življenje. Kdorkoli bo človeško kri prelil, njega kri bo prelita; zakaj po *božji* podobi je človek ustvarjen. I. *Mojz.* 9, 5. 6.
- e*) Jaz pa vam pravim, da vsak, kateri se jezi nad svojim bratom, bo kriv sodbe; kdor pa svojemu bratu reče raka (malovrednež), bo kriv zbora; kdor pa reče norec, bo kriv peklenškega ognja. *Mat.* 5, 22.
- f*) Sleherni, kateri sovraži svojega brata, je ubijavec; in veste, da noben ubijavec nima večnega življenja v sebi obstoječega. I. *Jan.* 3, 15.
- g*) Kdor pohujša katerega teh malih, ki v mé vérujejo, bilo bi mu bolje, da bi se mu obesil mlinski kamen na vrat, in bi se potopil v globočino morja. Gorjé svetu zavoljo pohujšanja! Pohujšanje sicer mora priti, ali vendar gorjé tistemu človeku, po katerem pohujšanje pride! *Mat.* 18, 6. 7.
- h*) Kakor hočete, da vam ljudje storé, ravno tako tudi vi njim storite. *Luk.* 6, 31.

Kaj je v peti zapovedi zapovedanega?

V peti zapovedi je zapovedano:

1. Mir in edinost imeti z vsemi ljudmi, tudi s tistimi, ki so nas razžalili *i*).
2. Vsakemu dobre zglede dajati *k*).
3. Bližnjemu dušne in telesne dobrote izkazovati *l*).

Kaj se v šesti zapovedi prepoveduje?

V šesti zapovedi se prepoveduje: vsakršno nečisto dejanje, nečisto obnašanje in nečisto govorjenje *m*); radovoljno dopadanje in privoljenje pri nečistih mislih in željah *n*), in vse, kar napeljuje v nečistost.

---

i) Ako je mogoče, kolikor je pri vas, imejte mir z vsemi ljudmi. *Rim.* 12, 18.

k) Takó naj svéti vaša luč pred ljudmi, da vidijo vaša dobra dela, in časté vašega Očeta, kateri je v nebesih. *Mat.* 5, 16.

l) Bratje! nikar ne nehajte dobro délati. *II. Tes.* 3, 13.

m) Vsa nečistost se še ne imenuj med vami (kakor se spodobi svetim); ali nesramnost, ali nespartne ali grde besede, kar se ne spodobi. *Efež.* 5, 3. 4. O tacih (nečistih) delih vam napovedujem, da kateri take reči delajo, ne bodo kraljestva božjega dosegli. *Gal.* 5, 21.

n) Slišali ste, da je bilo rečeno starim: Ne pre-

Kaj pa napeljuje v nečistost?

V nečistost napeljuje: predrzna in nesramna nóša ali obleka, lenoba *o*), nezmérnost v jedi in pijači *p*), pre-razvajene tovarišije z osebami drugega spola, nespodobni pogledi *q*) in branje nesramnih bukev.

Kateri so žalostni nasledki nečistosti?

Žalostni nasledki nečistosti so:

1. Pozabljenje *Boga*.
2. Slepôta pameti.
3. Otrplost volje.

šuštvoj. Jaz pa vam pravim, da vsak, kateri ženo pogleda, da jo poželi, je že prešuštoval z njo v svojem srcu. *Mat.* 5, 27. 28. Ne upiraj svojih oči v devico, da se kje nad njeno lepoto ne pohujšaš. Zavoljo ženske lepote se jih je že veliko pogubilo. *Sir.* 9, 5. 9.

o) Glej, to je bila hudobija tvoje sestre Sodome, napuh, pijanost kruha in obilnost in nje in njenih hčer lenoba. *Eceh.* 16, 49.

p) Nikar se ne upijanite z vinom, v katerem je nečistost, temveč bodite napolnjeni s svetim Duhom. *Efež.* 5, 18.

q) Zavezo sem naredil s svojimi očmi, da bi celó ne mislil na devico. *Job.* 31, 1. Obrni svoj obraz od nališpane ženske, in ne pogleduj po tuji lepoti. *Sir.* 9, 8.

4. Včasi odpad od vere r).

5. Nevarne in ostudne bolezni s) na telesu.

6. Zavoljo te pregrehe je Bog tudi večkrat prehudo kaznjeval cele dežele, mesta in ljudstva t).

Zakaj se v ti zapovedi prešuštvo zlasti in razločno prepoveduje?

V ti zapovedi se prešuštvo zlasti in razločno prepoveduje, ker prešuštnik razen ostudne pregrehe nečistosti stori tudi greh krivice.

Kaj je v šesti zapovedi zapovedanega?

V šesti zapovedi je zapovedano, na duši in telésu čisto vesti se, in to celó tudi v mislih, besedah in v obnašanju u);

---

r) Salomonov zgled. III. *Kralj.* 11, 1—10.

s) Gniloba in črvi se ga (nečistnika) bodo polastili in velik zgled bo postavljen, in vržena bo njogova duša iz števila živih. *Sir.* 19, 3.

t) Sodoma in Gomora.

u) To namreč je volja *božja*, vaše posvečenje, da se zdržujete nečistosti, da vsak vas vé svoje teló ohraniti v svetosti in časti, ne po gnanju poželenja kakor nevérniki, kateri *Boga* ne poznajo. 1. *Tes.* 4, 3. 4. 5. Ker imamo take obljube, preljubi, očistimo se od vse gnusobe mesá in duha, in dopolnimo posvečenje v strahu *božjem*. II. *Kor.* 7, 1.

tudi je zapovedano, ogibati se vsake grešne priložnosti.

Kaj se v sedmi zapovedi prepoveduje?

V sedmi zapovedi se prepoveduje: Tatvina *v)*, goljufija pri meri in vagi *x)*, pridrževanje tujega blagá *y)* in zaslužka *z)*, odrtija *ž)* in vse poškodovanje bližnjega na njegovem premoženju in na njegovih pravicah *a)*.

---

v) Ne kradi. *Mat.* 19, 18.

x) Tehtnica naj bo pravična, težaki pošteni, mérník pravičen in šestak primeren. III. *Mojz.* 19, 36.

y) Kdor se pregreši, in z zaničevanjem Gospoda svojemu bližnjemu shranjeno utají, kar je bilo njegovi zvestobi zaupano, ali mu kaj po sili vzame, ali ga v sramoto pripravi, izgubljeno reč najde, in po krivi prisegi še zraven utají, ali karkoli družega izmed več takega storí, s čimur se ljudje pregrešujejo, ko je bil prepričan zadolženja, naj povrne vse popolnoma, karkoli je hotel po goljufiji obdržati. III. *Mojz.* 6, 2. 3. 4. 5.

z) Gorjé njemu, kateri zida svojo hišo v krivíci, in svoje zgorenje pohištvo v nepravici; kateri svojega prijatelja zastonj stiska, in mu ne dá njegovega zaslužka. *Jerem.* 22, 13.

ž) Ako denarjev posodiš komu izmed mojega ljudstva, kakemu ubogemu, ki prebiva pri tebi, ne goni ga kakor terjavec, in ne teri ga z obrestmi. II. *Mojz.* 22, 25.

a) Ne delaj krivice svojemu bližnjemu in ne zatiraj ga s silo. Naj ne ostaja plačilo tvojega najemnika pri tebi do jutra. Ne delajte nič krivičnega v sodbi, pri vatlu, in tehtnici, in meri. III. *Mojz.* 19, 13. 35,

Kaj je v sedmi zapovedi zapovedanega?

V sedmi zapovedi je zapovedano: vsakemu pustiti, dati in opraviti to, kar je njegovega, in kar mu gre *b)*; ukradeno blago vrniti *c)*, in storjeno škodo popraviti *d)*.

Kaj se v osmi zapovedi prepoveduje?

V osmi zapovedi se prepoveduje: krivo pričanje *e)*, kriva tožba *f)*, vsaka laž, tudi laž iz šale in v sili *g)*,

-
- b)* Dajte vsakemu, kar ste dolžni: davek, komur davek, dac, komur dac. *Rim.* 13, 7. Dajte cesarju, kar je cesarjevega, in *Bogu*, kar je *božjega*. *Mat.* 22, 21.
- c)* Če pa rečem hudobnemu: Umrl boš, umrl; in pokoro dela za svoj greh, ter prav in pravično ravná, in zastavo nazaj dá oni hudobnež in rop povrne, in se po zapovedih življenja ravná, in nič krivičnega ne stori: bo gotovo živel, in ne bo umrl. *Eceh.* 33, 14. 15.
- d)* Ako kdo poškoduje njivo ali vinograd, in izpusti svojo živino, da tuje popase, naj najboljše, kar ima na svoji njivi ali v vinogradu, po cenjeni škodi povrne. II. *Mojz.* 22, 5.
- e)* Kriva priča ne bo brez kazni, in kdor govori laži, ne bo ubežal. Kdor govori laži, pogubi se. *Preg.* 19, 5. 9.
- f)* Kriva priča zasmehuje pravico, in usta hudobnih požirajo krivico. *Preg.* 19, 28.
- g)* Ne legajte. III. *Mojz.* 19, 11. Za tega voljo opustite laž, govorite resnico vsakateri s svojim bližnjim, ker smo udje med seboj. *Efež.* 4, 25.

obrekovanje *h)*, opravljanje *i)*, krivo natolcevanje *k)*, predrzna sodba *l)*, podpihovanje *m)*.

Kaj je v osmi zapovedi zapovedanega?

V osmi zapovedi nam je zapovedano: resnico govoriti *n)*, odkritosrčnim biti v besedi in v dejanju *o)*, za dobro ime svojega bližnjega

-
- h)* Ne obrekujte eden drugega, bratje! Kdor obrekuje brata ali kdor sodi svojega brata, govori postavi nasproti in sodi postavo. Ako pa sodiš postavo, nisi izpolnjevalec, ampak sodnik postave. *Jak. 4, 11.*
  - i)* Odpravi od sebe hudobna usta, in opravljive ustnice naj bodo daleč od tebe. *Preg. 4, 24.*
  - k)* Nihče naj v svojem srcu ne misli hudega zoper svojega bližnjega. *Cah. 8, 17.*
  - l)* Kdo si ti, kateri sodiš tujega hlapca? Svojemu Gospodu stoji ali pade; stal pa bode; Bogu je namreč mogoče storiti, da stoji. *Rim. 14, 4.*
  - m)* Preklet je podpihovavec in dvojezičnik; zakaj med mnogimi, ki živé v miru, napravlja zmešnjave. *Sir. 28, 15.*
  - n)* Govorite resnico vsakateri s svojim bližnjim. *Efež. 4, 25.*
  - o)* In to mólim, da bi vaša ljubezen bolj in bolj rastla v znanju in v vsi úmnosti, da preudarite, kaj je bolje, da ste čisti in brez spotikljaja v dan *Kristusov. Filip. 1, 9. 10.* *Kristus* je za nas trpel, in vam je zapustil zgled, da hodite po njegovih stopinjah. On ni greha storil, tudi ni bila najdena goljufija v njegovih ustih. *I. Petr. 2, 21. 22.*

poganjati se *p*), obrekovanje in opravljanje preklicati.

Kaj prepovedujete dve poslednji zapovedi?

Dve poslednji zapovedi prepovedujete vse poželenje do tega, kar je drugih.

Kaj se v dveh poslednjih zapovedih zapoveduje?

V dveh poslednjih zapovedih se zapoveduje: čistega srca biti *q*), hudo poželenje *r*) krotiti, posebno pa, ne dotekniti se tega, kar ni naše *s*).

---

p) Odpri svoja usta za mutca, in za pravde vseh sinov, ki gredo mimo: odpri svoja usta, razsodi, kakor je prav, in stóri pravico siromaku in ubožcu. *Preg.* 31, 8. 9.

q) Blagor jim, kateri so čistega srca, ker oni bodo Boga gledali. *Mat.* 5, 8.

r) Greh naj torej ne gospoduje v našem umrljivem telesu, da bi služili njegovemu poželenju. *Rim.* 6, 12. Kateri so *Kristusovi*, so svoje meso križali z grehi in željami vred. *Gal.* 5, 24.

s) Ne žéli hiše svojega bližnjega; ne žéli njegove žene, ne njegovega hlapca, ne njegove dekle, ne njegovega vola, ne njegovega osla, ne vsega, kar je njegovo. *Mojz.* 20, 17.

Zakaj ja B o g tudi naše poželenje in hotenje podvrgel postavi?

B o g je tudi naše poželenje in hotenje podvrgel postavi, da bi nam pokazal:

1. Da je on Gospod naših src *t*).

2. Da mu ni nič skritega vsega tega, kar se godí v našem srcu *u*).

3. Da je njegova postava veliko boljša od vseh človeških postav, katere uravnavajo samo naša vnanja dejanja, naših natranjih želj in misli pa ne morejo *v*).

4. Da je treba, ako hočemo greh zadušiti, precej v njegovem začetku, to je v hudem poželenju, zatreti ga *x*).

---

t) Kraljevo srce je v Gospodovi roki kakor vodotoki: kamorkoli hoče, ga obrne. Gospod srca tehta. *Preg.* 21, 1. 2.

u) On, ki vidi v srce, vedel bo, in ohranjevavca tvoje duše nič ne goljufá. *Preg.* 24, 12.

v) Kje je tako imeniten národ, da bi imel take šege in pravične sodbe, kakor je vsa postava, ki vam jo danes stavim pred oči? V. *Mojz.* 4, 8. Vemo, da je postava duhovna. *Rim.* 7, 14.

x) Vsak pa je izkušán, kadar ga njegovo poželenje vleče in vabi; potlej, ko poželenje spočne, rodi greh; greh pa, ko je storjen, rodi smrt. *Jak.* 1, 14. 15.

Kaj se učimo iz dveh poslednjih zapovedi?

Iz dveh poslednjih zapovedi se učimo, da kristjanu ni zadosti, če zapovedane dolžnosti samo po vnanje izpolnjuje, ampak da mora tudi znotraj hoteti, to je, iz vsega srca biti pripravljen, storiti vse, kar je zapovedano, in opustiti, kar je prepovedano *y*).

Kaj je Bog obljubil tistim, kateri njegove zapovedi izpolnjujejo?

Bog je obljubil tistim, ki njegove zapovedi izpolnjujejo, večno življenje *z*), in tudi na tem svetu obilno dobrega *ž*).

---

y) Ne vsak, kateri mi pravi: Gospod, Gospod! pojde v nebeško kraljestvo; ampak kateri stori voljo mojega Očeta, ki je v nebesih, tisti pojde v nebeško kraljestvo. *Mat.* 7, 21.

z) Ako hočeš iti v življenje, izpolnuj zapovedi. *Mat.* 19, 17.

ž) Jaz sem Gospod, ki izkazujem milost do desetstotnega rodú tistim, ki me ljubijo in izpolnjujejo moje zapovedi. II. *Mojz.* 20, 5. 6.

Razdelek IV.

Cerkvene zapovedi sploh.

Ali ima katoliška církev oblast, zapovedi dajati ?

Katoliška církev ima oblast, zapovedi dajati, in to od Jezusa Kristusa *a)*.

Ali je církev tudi dajala zapovedi?

Církev je tudi dajala zapovedi *b)*.

Ali smo dolžni, cerkvene zapovedi izpolnjevati ?

Dolžni smo cerkvene zapovedi izpolnjevati *c)*:

-
- a)* Kdor vas posluša, mene posluša, in kdor vas zaničuje, mene zaničuje. Kdor pa mene zaničuje, zaničuje njega, kateri me je poslal. *Luk. 10, 16.*
- b)* Vzvidelo se je svetemu Duhu in nam, nobenega bremena več vam ne nakladati, kakor té le potrebne reči: da se zdržujete darovanega malikom, in krvi in zadušenega in nečistosti; ako se tega zdržite, boste prav storili. *Dejan. apost. 15, 28. 29.* Pavel je hodil po Siriji in Ciliciji in je potrjeval církeve in je zapovedoval izpolnjevati postave apostolov in starejšin. *Dejan. apost. 15, 41.*
- c)* Bodite pokorni svojim sprednikom, in bodite jim podložni; zakaj oni čujejo kakor taki, kateri bodo za vaše duše odgovor dajali, da z veseljem to delajo in ne zdihováje: to bi namreč ne bilo za vas dobro. *Hebr. 13, 17.*

1. Ker nam četrta zapoved božja veleva, duhovski in deželski gosposki pokornim biti.

2. Ker je Kristus, naš božji zapovednik, v evangeliju naravnost zapovedal, cérkev slušati *d*).

Katere cerkvene zapovedi je posebno treba vedeti in izpolnjevati?

Cerkvene zapovedi, ki nam jih je posebno treba vedeti in izpolnjevati, so te:

1. Posvečuj zapovedane praznike.

2. Bodi ob nedeljah in zapovedanih praznikih s spodobno pobožnostjo pri sveti maši.

3. Posti se zapovedane postne dni, namreč: štiridesetdanski post, kvatrne in druge zapovedane postne dni: zdrži se tudi ob petkih in sobotah mesnih jedí.

4. Izpovej se svojih grehov postavljenemu izpovedniku vsaj enkrat v letu, in o velikonočnem času prejmi sveto rešnje telo.

5. Ne obhajaj ženitvanja o prepovedanih časih.

---

d) Če pa (brat, ki je zoper tebe grešil) církuje ne posluša, naj ti bo kakor nevérník in očitni grešník, *Mat.* 18, 17.

Razdelek V.

Cerkvene zapovedi posebe.

§ 1. Prvi dve cerkveni zapovedi.

Katera je prva cervena zapoved?

Prva cerkvena zapoved je: Posvečuj zapovedane praznike*).

Kaj zapoveduje církev v prvi zapovedi?

Církev zapoveduje v prvi zapovedi, praznike ravno tako obhajati, kakor nedelje; torej tudi ob praznikih počivati, ne delati, marveč pobožna dela opravljati.

Kaj prepoveduje církev v prvi zapovedi?

V prvi zapovedi prepoveduje církev o prazniku vse to, kar je v nedeljo prepovedano; namreč:

1. Hlapčevska dela brez potrebe in brez pravega dovoljenja. Ta dela so o prazniku kakor v nedeljo ves dan prepovedana.

2. Taka opravila in veselice, ki ali dnevu temu nečast delajo ali pa zadržujejo njegovo posvečevanje.

---

*) Svetke.

Katera je druga cerkvena zapoved?

Druga cerkvena zapoved je: Bodi ob nedeljah in zapovedanih praznikih s spodobno pobožnostjo pri sveti maši.

Kaj je v drugi cerkveni zapovedi zapovedanega?

V drugi cerkveni zapovedi je zapovedano, ob nedeljah in zapovedanih praznikih biti pobožno pri celi sveti maši.

Kaj je treba storiti, da nedelje in praznike posvečujemo po namenu svete cърkve?

Da nedelje in praznike posvečujemo po namenu svete cърkve, ni zadosti samo pri sveti maši biti, ampak treba je tudi pridigo zvesto poslušati, zakrament svete pokore in svetega rešnjega telesa prejemati, duhovne bukve brati, pri popoldanski službi božji biti, in druga dobra dela opravljati.

Čemu so postavljeni prazniki Gospodovi, prečiste Device in svetnikov?

Prazniki Gospodovi so postavljeni v spomin svetih skrivnosti, katere se ob teh dnevih obhajajo; prazniki presvete Device in svetnikov pa za to, da bi mi hvaležni bili za obilne

milosti, katere jim je Bog podelil, da bi se spominjali njih čednosti in posnemali njih zgled.

Kaj naj katoliški kristjan dela ob praznikih?

Ob praznikih naj katoliški kristjan:

1. Pobožno premišljuje milosti, ki so bile dodeljene človeškemu rodu sploh in svetnikom posebe, in naj se Bogu zanje zahvaljuje.

2. Naj preudarja čednosti svetnikov kakor zglede, ki mu jih je treba posnemati.

3. Naj jih v svojih potrebah na pomoč kliče, da bi Boga zanj prosili.

Kaj je v drugi cerkveni zapovedi prepovedanega?

V drugi cerkveni zapovedi je sosebnoprepovedana lenoba v službi božji ob nedeljah in praznikih, kakršna je:

1. Če kdo ni pri celi sveti maši, ali ne s pobožnostjo, ali če pridigo malokdaj posluša.

2. Če kdo čas zapovedane službe božje potratipojedanjem, popivanjem, igranjem in drugim razveseljevanjem, katero človeka odvrača od božje službe.

1. Sveta maša.

a) Kaj je sveta maša, in kaj se v nji godí.

Kaj je sveta maša?

Sveta maša je nekrvava daritev nove zaveze, vedni spomin krvave daritve, katero je Jezus Kristus opravil na križu a).

Zakaj se imenuje sveta maša daritev?

Sveta maša se imenuje daritev, ker se v nji Bogu vsemogočnemu daruje na oltarju telo in kri Jezusa Kristusa.

Zakaj se imenuje sveta maša nekrvava daritev?

Sveta maša se imenuje nekrvava

---

a) Tridentinski cerkveni zbor v 22. seji v. I. poglavju o daritvi sv. maše: „Akoravno je hotel naš Bog in Gospod (*Jezus Kristus*) Bogu Očetu sam sebe v dar prinesiti, ko umrl je na oltarju križa, zato da bi nam večno odrešenje pripravil; je vendar, ker njegovo duhovstvo ni imelo jenjati s smrtjo, pri zadnji večerji tisto noč, ko je bil izdan, želeč svoji ljubljeni nevesti, cérkvi, vidno daritev zapustiti . . . . svoje telo in svojo kri v podobah kruha in vina Bogu svojemu Očetu daroval, in apostolom, katere je takrat postavil mašnike nove zaveze, užiti dal, ter njim in njih naslednikom zapovedal, to daritev ponavljati, rekoč: To delajte v moj spomin.“

daritev, ker se pri nji ne preliva kri, kakor se je to godilo na križu.

Kdo je postavil sveto mašo?

Jezus Kristus je daritev svete maše postavil pri zadnji večerji.

Kako je postavil Jezus daritev svete maše?

1. Vzel je kruh in kelih z vinom.

2. Blagoslovil je oboje in rekel nad kruhom: To je moje telo; in nad kelihom: To je moja kri nove zaveze.

3. Dal je oboje zaužiti pričujočim apostolom.

4. Zapovedal je: To delajte v moj spomin b).

Zakaj je Jezus Kristus postavil daritev svete maše?

Jezus Kristus je postavil daritev svete maše:

1. Da bi svoji cérkvi zapustil pravo in resnično daritev do konca sveta.

2. Da bi v svoji cérkvi ohranil vedni spomin krvave daritve na križu.

3. Da bi nam dal posebno znamenje svoje neskončne ljubezni c).

---

b) *Mat.* 26, 26. 27. 28. *Mark.* 14, 22. 23. 24.
Luk. 22, 19. 20.

c) Nauk o daritvi svete maše je Tridentinski cer-

Kdo opravlja daritev svete maše?

Pri sveti maši se nevidno Jezus Kristus sam daruje svojemu nebeškemu Očetu za nas; vidno pa mašnik opravlja to daritev.

Kateri razložek je med Jezusovo daritvijo na križu in med daritvijo svete maše?

Daritev svete maše je ravno tista daritev, katero je Jezus Kristus opravil na križu; razložek je samo v tem, kako se daruje. Na križu je Jezus Kristus prelił svojo kri, pri daritvi svete maše se kri ne preliwa.

Kako opravlja mašnik daritev svete maše?

Opravlja je daritev svete maše dela mašnik ravno to, kar je Jezus Kristus storil pri poslednji večerji:

1. Vzame kruh in kelih z vinom.

2. Blagoslovi oboje in izreče nad njima tiste besede Jezusa Kristusa, s katerimi se kruh in vino izpremení v telo in kri Jezusa Kristusa.

3. Užije telo in kri Jezusa Kristusa, in dá oboje v podobi kruha užiti tudi vérnim, če se hočejo udeležiti svetega obhajila.

---

kvéni zbor v. 22. seji razložil v 9 poglavjih in 9 zakonilih; tako tudi v sklepu, ki prihaja za zakonili.

Zakaj opravlja mašnik daritev svete maše?

Mašnik opravlja daritev svete maše:

1. Da spoznava, da je Bog najviši Gospod, in da ima najvišo oblast čez vse stvari.

2. Da se Bogu zahvaljuje za vse njegove dobrote.

3. Da od Boga zadobiva odpuščenje grehov.

4. Da prosi od Boga vse tiste milosti, katerih potrebujemo.

Komu se daruje daritev svete maše?

Daritev svete maše se le Bogu samemu daruje in more darovati.

Ali se daritev svete maše tudi opravlja svetnikom v čast?

Daritev svete maše se opravlja tudi svetnikom v čast in spomin, ali takrat mašnik ne daruje svetnikom, ampak Bogu samemu.

Zakaj se daritev svete maše opravlja svetnikom v čast?

Daritev svete maše se opravlja svetnikom v čast:

1. Da Boga zahvalimo za tiste milosti, ki jih je dodelil svetnikom.

2. Da svetnike na pomoč kličemo, naj bi svojo prošnjo pri Bogu sklenili z našo molitvijo.

Za koga opravlja mašnik daritev svete maše?

Mašnik opravlja daritev svete maše za žive in mrtve.

b) **Kako bodimo pri sveti maši.**

Kako smo dolžni biti pri sveti maši?

Dolžni smo biti pri celi sveti maši: imenitnega nje dela po nemarnem ne zamuditi; ni pa zadosti, da smo le pričujoči, kadar se bere sveta maša, ampak moramo 1. pazno, 2. spodobno in 3. pobožno biti pri nji.

Kaj se pravi, pazno biti pri sveti maši?

Pazno biti pri sveti maši, se pravi: Ne biti radovoljno razmišljen, praziti na dele svete maše, svoje misli pri Bogu imeti.

Kaj se pravi, spodobno biti pri sveti maši?

Pri sveti maši spodobno biti, se pravi: Pri sveti maši dostojno obnašati in tako držati se, da se drugim daje lep zgled.

Moramo namreč:

1. Kadar se bere evangelij, vstati in pokrižati se.

2. Pri povzdigovanju moramo poklekniti in pa na prsi trkati, kar naj se zgodí tudi pri svetem obhajilu.

3. Pri sveti maši ne smemo radovedno ozirati se in nič nespodobnega početi, kakor bi bilo: šepetanje, smejanje i. t. d.

Kaj se pravi, pobožno biti pri sveti maši?

Pobožno biti pri sveti maši, se pravi: Pri sveti maši, posebno ob njenih najimenitnejših delih, Boga srčno in ponižno moliti, in se mu zahvaljevati za prejete dobrote.

Kateri so najimenitnejši deli svete maše?

Najimenitnejši deli svete maše so: evangelij, darovanje, povzdigovanje, in obhajilo.

Kaj moramo storiti pri evangeliju?

Pri evangeliju se moramo spomniti, da je dolžnost evangeljske nauke poznati, pred vsem svetom jih spoznavati ali trditi, zanje poganjati se in po njih živeti.

Kaj moramo storiti pri darovanju?

Pri darovanju moramo svoje misli in želje z mašnikovimi željami skleniti, in se Bogu darovati.

Kaj moramo storiti pri povzdigovanju?

Pri povzdigovanju moramo Jezusa Kristusa v podobah kruha in vina moliti in na prsi trkaje spoznati, da so naši grehi bili krivi Kristusove smrti. Moramo svoje grehe obžalovati, in vero, upanje in ljubezen obuditi.

Kaj moramo storiti pri mašnikovem obhajilu?

Pri mašnikovem obhajilu, če sami k ob-

hajilu ne gremo, moramo to vsaj v duhu storiti, to je, moramo imeti želje, da bi vredno prejeli telo Jezusa Kristusa.

2. *Pridige.*

Kaj še spada k službi božji?

Pridiga, poslušanje besede božje, spada tudi še k službi božji.

Zakaj smo dolžni pridige poslušati?

Dolžni smo pridige poslušati:

1. Ker se v pridigah oznanja in razlaga beseda božja.

2. Ker je prav malo ljudi, katerim bi bile resnice naše vere razločno in do čistega znane, kakor je treba; zakaj veliko njih v mladosti ne poslušajo dovolj časa in zadosti pazno krščanskega nauka, v katerem se do čistega razklada, kaj moramo verovati in kako nam je živeti.

Zakaj je treba poslušati pridige tudi tistim, kateri so v krščanskem nauku dobro podučeni?

Če je tudi kdo še tako dobro podučен v krščanskem nauku, treba mu je vendar poslušati pridige: 1. Ker človek lahko zopet pozabi, kar je vedel o krščanskih resnicah. 2. Ker velikokrat opuščamo to, kar smo dolžni storiti, če nas nihče ne opominja in ne izpodbuja.

Kaj mora storiti, kdor hoče, da bi mu bile pridige v prid?

Kdor hoče, da bi mu bile pridige v prid, mora 1. z zbranim duhom in prav zvesto ali pazno poslušati; 2. kar sliši v pridigi, mora náse obračati, ne na druge, 3. mora resno voljo imeti in si prizadevati, da živi po pridigarjevih naukih.

3. Popoldanska služba božja.

Kaj gre k popoldanski službi božji?

Popoldanska služba božja so zlasti večernice, pri raznih cerkvah pa tudi druga pobožna opravila, kakor: pridiga, krščanski nauk, rožni venec, litanije in blagoslov (žegen).

Kaj je sveti rožni venec?

Sveti rožnivenec je v katoliški cérkvi navadna molitev, zložena iz apostolske vere, in pa iz več očenašev in češčenamarij, ki se molijo po nekem stanovitnem številu in redu.

Zakaj se je sveti rožni venec vpeljal v katoliški cérkvi?

Vpeljal se je sveti rožni venec v katoliški cérkvi, da bi se vé rni pogosto spominjali skrivnosti učlovečenja, trpljenja in vstajenja Jezusa Kristusa; té skrivnosti so v apo-

stolski veri obsežene, in se velikokrat še posebe imenujejo. Rožni venec je tudi vpeljan, da bi častili presveto Devico Marijo.

§ 2. Tri poslednje cerkvene zapovedi.

Katera je tretja cerkvena zapoved?

Tretja cerkvena zapoved je: Posti se zapovedane postne dni, namreč: štiridesetdanski post, kvatrne in druge zapovedane postne dni; zdržuj se tudi ob petkih in sobotah mesnih jedí *a)*.

Kaj veleva tretja cerkvena zapoved?

Tretja cerkvena zapoved veleva ob petkih in sobotah zdržavati se mesnih jedí, druge postne dni pa tudi vseh mlečnih in jajčnih jedí, ako jih ne dopušča uživati sploh veljavna navada, kakršna je pri nas in v nemških deželah.

Kaj mora človek še storiti, da prav dopolni tretjo cerkveno zapoved?

Da tretjo cerkveno zapoved prav dopolni, mora si človek ob zapovedanih postnih dneh

---

a) O postu govori Tridentinski cerkveni zbor v 25. seji sploh, toda priporoča vérnim, se natanko v ti stvari ravnati po tem, kar so drugi cerkveni zbori zapovedali. V bukvah, ki obsegajo vse določbe Tridentinskega zbora, je navadno tudi vselej povedano, v katerih cerkvenih zborih se govori o postu.

tudi kaj pritrgati, kar se zgodi, če se le enkrat na dan do sitiga najémo.

Ali je vsak dolžán, ob petkih in sobotah, kakor tudi ob drugih postnih dnéh zdržavati se mesnih jedí?

Ob petkih in sobotah, kakor tudi ob drugih postnih dnéh, zdržáti se mesnih jedí je dolžan vsak, kateri nima pravega dovoljenja meso jesti.

Kateri nimajo dolžnosti, ob zapovedanih postnih dnéh le enkrat najesti se do sitega?

Mladi ljudje izpod 21 let in vsi taki, katerim post očitno škoduje na zdravju, nimajo dolžnosti ob zapovedanih postnih dneih le enkrat najesti se do sitega.

Ali je tisti, kateri ima dovoljenje, meso jesti, odvezan dolžnosti, ob zapovedanih postnih dneih pritrgati si kaj?

Kdor ima dovoljenje, meso jesti, ni odvezan dolžnosti, ob zapovedanih postnih dneih pritrgati si kaj; zakaj dovoljenje, meso jesti, in pa dovoljenje, ne pritrgovati si, je različno eno od drugega.

Česa se je še treba zdržavati postne dni?

Po namenu svete cérkve mora ob postnih dneih utihniti vsako hrupno razveseljevanje; ker postni dnevi so dnevi pokore.

Katera je četrta cerkvena zapoved?

Četrta cerkvena zapoved je: Izpovej se svojih grehov postavljenemu izpovedniku vsaj enkrat v letu, in o velikonočnem času prejmi sveto rešnje teló.

Kaj zapoveduje četrta cerkvena zapoved?

Četrta cerkvena zapoved zapoveduje, izpoved vsaj enkrat v letu opraviti, kakor tudi sveto obhajilo prejeti o velikonočnem času.

Katera je peta cerkvena zapoved?

Peta cerkvena zapoved je: Ne obhajaj ženitovanja ob prepovedanih časih.

Kaj prepoveduje peta cerkvena zapoved?

Peta cerkvena zapoved prepoveduje, ženitovanje obhajati ob prepovedanih časih. Taki časi so: od prve adventne nedelje do praznika svetih treh kraljev, ali Gospodovega razglasenja; potem od pepelnične srede do prve nedelje po veliki noči.

Zakaj je ženitovanje ob teh časih prepovedano?

Ženitovanje je ob teh časih zató prepovedano, da bi té čase pobožno, v pokori preživali, in z zbranim duhom premišljevali skrivnosti svete vere, katerih nas církev tedaj opominja. Ženitve s svojimi skoraj povsod navadnimi šegami in veselicami pa motijo tako premišljevanje.

Četrto poglavje. Sveti zakramenti.

Razdelek I.

Sveti zakramenti sploh.

Kaj je zakrament?

Zakrament je vidno znamenje nevidne milosti, katero je *Kristus* Gospod postavil nam v posvečenje.

Zakaj se pravi svetim zakramentom, da so vidna znamenja?

Svetim zakramentom se pravi, da so vidna znamenja, ker se pri vsakem zakramentu godi kaj takega, kar se lahko vidi, sliši, ali kako drugače čuti; tako se pri sv. krstu, na primér, vidi voda.

Zakaj se sveti zakramenti imenujejo znamenja?

Sveti zakramenti se imenujejo znamenja, ker vsled postavljenja *Kristusovega* po vnanjih rečeh pomenijo notranje posvečenje, katero delé.

Kako nas posvečujejo sveti zakramenti?

Sveti zakramenti nas posvečujejo, ker nam nekateri izmed njih posvečujočo milost in opravičenje navadno delé, drugi pa to milost v nas množé.

Po katerih zakramentih se nam navadno delí posvečujoča milost in opravičenje?

Posvečujoča milost in opravičenje se nam navadno delí po zakramentih svetega krsta in svete pokore.

Kako se pravi svetemu krstu in sveti pokori, ker navadno delita posvečujočo milost?

Kér nam posvečujočo milost sveti krst in sveta pokora navadno delita, pravi se jima, da sta zakramenta mrtvih; zakaj še le po njih se grešnik, na duši mrtev, zbuja za večno življenje.

Kako se imenujejo zakramenti, po katerih se nam množí posvečujoča milost?

Zakramenti, po katerih se nam množí posvečujoča milost, imenujejo se zakramenti živih, ker tisti, ki jih hočejo prejeti, morajo že imeti posvečujočo milost, to je, duhovno življenje svoje duše.

Kateri so zakramenti živih?

Zakramenti živih so: sveta birma, sveto rešnje telo, sveto poslednje

olje, sveto mašnikovo posvečevanje, sveti zakon.

Kaj je še treba pomneti o zakramentih?

O zakramentih je treba še pomneti:

1. Da vsak zakrament tudi deli svojo posebno milost.

2. Da zakrament svetega krsta, svete birme in svetega mašnikovega posvečevanja duši vtisne neizbrisno znamenje; zavrlo tega znamenja kristjan takega zakramenta več kakor enkrat veljavno in brez smrtne greha ne more prejeti a).

Od koga imajo zakramenti svojo moč?

Zakramenti imajo svojo moč od svojega začetnika *Jezusa Kristusa*.

Koliko je zakramentov, in kako se imenujejo?

Zakramentov je sedem b); imenujejo se:

---

a) Zbor Tridentinski v 7. seji, v 9. zakonilu o zakramentih sploh pravi: „Ako bi kdo rekel, da se duši v treh zakramentih, namreč: v svetem krstu, sveti birmi in svetem mašnikovem posvečevanju ne vtiska duhovno, neizbrisno znamenje, zavrlo katerega se ti zakramenti ponavljati ne smejo, naj bo izbrisan iz našega občestva.“

b) Zbor Tridentinski v gori omenjeni seji je potrdil, da je 7 od *Kristusa* postavljenih zakramentov: „Ako bi kdo rekel, da zakramenti nove zaveze niso vsi od *Jezusa Kristusa*, našega Gospoda,

1. Sveti krst.
2. Sveta birma.
3. Sveto rešnje teló.
4. Sveta pokora.
5. Sveto poslednje olje.
6. Sveto mašnikovo posvečevanje.
7. Sveti zakon.

Razdelek II.

Sveti zakramenti posebe.

§ 1. Zakrament svetega krsta.

Kaj je sveti krst?

Sveti krst je prvi in najpotrebniši zakrament, v katerem se človek z vodo in besedo *božjo* očisti izvirnega greha in vseh drugih dejanskih grehov, če jih je kaj storil pred

---

postavljeni, ali pa da jih je več ali manj kakor sedem, namreč: krst, birma, sveto rešnje telo, pokora, poslednje olje, mašnikovo posvečevanje, in zakon; ali da eden ali drugi teh sedem ni zares pravi zakrament, naj bo izbrisan iz občestva.“

krstom, ter se v *Kristusu* kakor nova stvar prerodí in posvetí k večnemu življenju.

Zakaj se imenuje sveti krst prvi zakrament?

Sveti krst se imenuje prvi zakrament, ker mora človek krščen biti, preden mu je mogoče prejeti kak drug zakrament.

Zakaj se imenuje sveti krst najpotrebniši zakrament?

Sveti krst se imenuje najpotrebniši zakrament, ker brez krsta ne more nihče c) zveličan biti, še celo otrok ne.

Kaj delí zakrament svetega krsta?

Zakrament svetega krsta delí:

1. Odpuščenje izvirnega greha in vseh drugih pred krstom storjenih grehov d), tudi vseh večnih in časnih kazni.

---

c) *Jezus* je odgovoril: Resnično, resnično ti pravim, ako kdo ni prerojen iz vode in iz svetega Duha, ne more iti v božje kraljestvo. *Jan.* 3, 5.

d) Ne iz del pravičnosti, katere smo mi storili, ampak po svojem usmiljenju nas je *Bog* zveličal, v kopeli prerojenja in ponovljenja svetega Duha. *Tit.* 3, 5. Kdor véruje in se krsti, bo zveličan; kdor pa ne véruje, bo pogubljen. *Mark.* 16, 16.

2. Pri njem zadobí naša duša *božjo* milost, katera nas opraviči *e)*, da postanemo otroci *božji* in dediči (érbi) večnega zveličanja *f)*.

3. Tisti, kateri prejmejo sveti krst, so v cérkev sprejeti in postanejo njeni udje *g)*.

4. Duši se vtisne neizbrisno znamenje; torej se tudi sveti krst ne more več kakor enkrat veljavno in brez smrtnega greha prejeti *h)*.

Kako se morejo zveličanja udeležiti odrastli, ki nimajo priložnosti, da bi v resnici prejeli zakrament svetega krsta?

Odrastli, ki nimajo priložnosti, da bi v resnici prejeli zakrament svetega krsta,

---

e) Oprani ste, posvečeni ste, opravičeni ste v imenu Gospoda našega *Jezusa Kristusa*, in v Duhu našega *Boga* I. *Kor.* 6, 11.

f) *Bog* nas je zveličal v kopeli prerojenja in ponovljenja svetega Duha, da smo z njegovo milostjo opravičeni deležniki po upanju večnega življenja. *Tit.* 3, 5. 7.

g) V enem Duhu namreč smo mi v eno teló krščeni, ali Judje, ali nevérniki, ali sužnji, ali prosti; in vsi smo bili napojeni v enem Duhu. I, *Kor.* 12, 13.

h) Tridentinski zbor v 7. seji v 9. zakonilu o zakramentih sploh. (Glej str. 120. *a*.)

se morejo zveličanja udeležiti: 1. S krstom želje. 2. S krstom krvi.

Kaj je krst želje?

Krst želje je goreče hrepenenje, zakrament svetega krsta, ko bi bilo le mogoče, prejeti; toda tako hrepenenje mora biti sklenjeno s popolno ljubeznijo do *Boga* in z resničnim kesanjem zavoljo storjenih grehov.

Kaj je krst krvi?

Ako nekrščeni človek, ki bi sicer rad prejel zakrament svetega krsta, pa ne more, svojo kri in svoje življenje dá za *Boga* in vero, prejme s tem krst krvi.

Kdo sme krstiti?

V sili sme vsak človek krstiti; zunaj sile pa imajo le škofje in župniki (fajmoštri) pravico krščevati; z njih dopuščanjem pa smejo krščevati tudi drugi mašniki in dijakoni.

Kaj mora storiti, kdor krščuje?

Kdor krščuje, mora:

1. Imeti namen, da bo krstil tako, kakor je *Jesus Kristus* postavil sveti krst.

2. Mora človeka, katerega krščuje, s pravo vodo oblit.

3. Mora med oblivanjem govoriti té besede: Jaz te krščujem v imenu Očeta, in Sina, in svetega Duha.

Kaj mora storiti odrastli človek, kateri hoče biti krščen?

Odrastel človek, kateri hoče biti krščen, mora:

1. Najpotrebniše resnice svete vere vedeti in jih verovati *i*).

2. Mora želeti, da bi postal ud cérkve *Jezusa Kristusa*.

3. Mora svoje grehe obžalovati *k*).

4. Mora skleniti in razločno obljubiti, da bo do svoje smrti živel po krščansko *l*).

Kdo obeta to pri otrocih, ki še nič ne morejo obetati?

Botri*) obetajo v imenu otrôk, ki jih

---

i) *Jezus* je rekel svojim učencem: Pojdite in učite vse narode, in krščujte jih v imenu Očeta, in Sina, in svetega Duha. *Mat.* 28, 19.

k) Peter jim je rekel: Izpokorite se, in daj se krstiti sleherni izmed vas v imenu *Jezusa Kristusa* v odpuščenje svojih gréhov; in prejeli boste dar svetega Duha. *Dejanje ap.* 2, 38.

l) Ali ne veste, da kateri koli smo krščeni v *Kristusu Jezusu*, smo krščeni v njegovi smrti? Pokopani smo namreč z njim po krstu v smrt, da kakor je *Kristus* vstal od mrtvih po veličastvu Očetovem, tako tudi mí hodimo v novem življenju. *Rim.* 6, 3. 4.

---

*) Kumi, nunci.

držé pri svetem krstu, da bodo izpolnjevali vse, k čemur človeka veže sveti krst.

Ali smo dolžni obljubo svojih krstnih botrov izpolnjevati?

Obljubo svojih krstnih botrov smo dolžni izpolnjevati; spodobi se celó, da človek pri krstu storjeno obljubo večkrat ponavlja.

Kako se ponavlja krstna obljuba?

Krstna obljuba se lahko ponavlja s temi besedami: Verujem v *Boga* Očeta, Sina in svetega Duha. Verujem v *Jezusa Kristusa*, edinorojenega Sina božjega, kateri je *Bog* in človek skupaj, kateri je človeški rod odrešil s svojim trpljenjem, in svojo smrtjo. Verujem vse, kar je *Bog* razodel, kar je *Jezus* učil, kar so njegovi sveti apostoli oznanjali, in kar katoliška cérkev, s katero želim, živ in mrtev združen biti, verovati veleva. Odpovedujem se iz vsega srca hudiču, njegovemu napuhu in vsem njegovim delom. Odpovedujem se tudi vsem grehom, ničemurnosti in vsem zapeljivim naukom sveta.

Trdno sklepam, po krščansko živeti. *Bog* me potrdi v mojem sklepu s svojo vsemogočno milostjo! Amen.

Kdaj se spodobi obljubo pri svetem krstu storjeno ponavljati?

Pri svetem krstu storjeno obljubo ponavljati se spodobi:

1. Brž ko človek pride k pameti.
2. Pred sveto birmo.
3. O svojem rojstnem dnevu.
4. Večkrat v življenju, posebno pa pred sveto izpovedjo in svetim obhajilom.

Kakšno dolžnost imajo krstni botri?

Botri so dolžni otroke, ki so jih držali pri sv. krstu, če nimajo staršev ali kadar so starši zanikarni, v krščanski veri dobro podučiti; nasproti pa je prepovedano, s temi, ki so jih držali pri svetem krstu, ali z njih starši v zakon stopiti, ker takšen zakon zavoljo duhovnega sorodstva, katero je cérkev postavila med temi osébam, nima veljavnosti.

§ 2. Zakrament svete birme.

Kaj je sveta birma?

Sвета birma je zakrament, v katerem sveti Duh po sveti krizmi

in po božji besedi krščenega človeka v milosti potrdi, da bi svojo vero stanovitno spoznával in po njej živel.

Kaj delí sveta birma?

Sveta birma množi posvečujočo milost *m*), in delí posebno milost, da krščeni človek svojo vero stanovitno spoznava ali priča in po nji živi. Tudi vtisne duši neizbrisno znamenje; zatorej človek ne smé več kakor enkrat birman biti.

Ali je sveta birma za zveličanje neizogibno potrebna?

Za zveličanje sveta birma ni neizogibno potrebna; vendar, ker prinaša toliko duhovno korist, naj je ne zamudi, kdor koli ima priložnost, prejeti jo.

Kdo delí zakrament svete birme?

Redno delijo samo škofje zakrament svete birme.

Kakšen mora biti, kdor hoče sveto birmo vredno prejeti?

Kdor hoče sveto birmo vredno prejeti, mora, zlasti če je odrastel, v veri in v tem,

---

m) Kateri nas pa potrjuje z vami v *Kristusu*, in nas je pomazilil, je *Bog*, kateri nas je tudi zapečatil in dal zastavo Duha v naša srca. II. *Kor.* 1, 21. 22.

kar se tiče tega zakramenta, dobro podučен, in v stanu milosti *božje* biti; tudi naj se z molitvijo in drugimi dobrimi deli pripravlja k temu zakramentu.

Ali se tudi k birmi jemljejo botri?

Tudi k birmi se jemljejo botri. Med botri in birmancem, kakor tudi med njegovimi starši ne velja zakon zavoljo duhovnega sorodstva, ki je med njimi vpeljano.

§ 3. Zakrament presvetega rešnjega telesa.

Kaj je zakrament svetega rešnjega telesa?

Zakrament svetega rešnjega telesa je najsvetejši zakrament; je pravo telo in prava kri našega Gospoda *Jezusa Kristusa* v podobah kruha in vina *n*).

---

n) Kadar so pa večérjali, je vzel *Jezus* kruh in ga je posvetil in razlomil, ter dal svojim učencem, in je rekel: Vzemite in jejte: to je moje telo. In vzel je kelih, je zahvalil in jim dal, rekóč: Pijte iz njega vsi! zakaj to je moja kri nove zaveze, katera bo za njih mnogo prelita v odpúščenje grehov. *Mat.* 26, 27. 28.

Zakaj se zakrament svetega rešnjega telesa imenuje najsvetejši zakrament?

Zakrament svetega rešnjega telesa se imenuje naj svetejši zakrament, ker ne posvečuje samo človeka, kakor vsi drugi zakramenti, temuč tudi v sebi ima Jezusa Kristusa, začetnika vse svetosti *o*),

Kako se ta zakrament še imenuje?

Imenuje se tudi oltarni zakrament, ker se na oltarju godí izpremenjenje, po katerem je Jezus Kristus pričujoč *p*).

Kdaj se kruh in vino izpremení v telo in kri Jezusa Kristusa?

Kruh in vino se izpremení v telo in kri Jezusa Kristusa, kadar mašnik pri sveti maši nad kruhom izreče besede Kristusove: To je moje telo! in nad vinom tudi Kristusove besede: To je kelih moje krvi.

Kaj storé te mašnikove besede?

Te mašnikove besede storé, po vsemogočni volji Kristusovi, da kruh ni več kruh, ampak teló, vino ne več vino, ampak kri Jezusa Kristusa; podobe kruha in vina pa ostanejo neizpremenjene.

---

o) Imamo oltar, od katerega nimajo oblasti jesti, kateri služijo šatoru. *Hebr.* 13, 14.

p) Tridentinski zbor v 13. seji v 1. zakonilu.

Kaj so podobe kruha in vina?

Podobe kruha in vina so to, kar se vnanjega vidi in čuti na zakramentu svetega rešnjega telesa, namreč: oblika, barva, okus in duh kruha in vina, kar vse neizpremenjeno ostane, če ravno pod temi podobami ni več pričujoč kruh in vino, ampak pravo teló in prava kri Jezusa Kristusa.

Kako je pričujoče telo in kri Jezusa Kristusa v zakramentu svetega rešnjega telesa?

Pod podobo kruha je živo teló Jezusa Kristusa pričujoče, torej tudi njegova kri in njegova duša; pod podobo vina ni samo kri pričujoča, ampak tudi teló Jezusa Kristusa; pod vsako podobo posebe, tudi v najmanjšem delu ene in druge podobe je Kristus ves pričujoč, kakor Bog in človek.

Kaj izhaja iz tega?

Iz tega izhaja: 1. Da je treba Jezusa Kristusa moliti v presvetem rešnjem telesu. 2. Da tisti, kateri zakrament svetega rešnjega telesa zaužije le pod eno podobo, ali tudi le en košček svete hóstije, celega Kristusa prejme, to je, ne samo njegovo telo, ampak tudi njegovo kri. 3. Da Jezus Kristus, dokler podobe niso použite, ostane zmerom pod njimi pričujoč.

Kdaj in zakaj je postavil Jezus Kristus zakrament svetega rešnjega telesa?

Jezus Kristus je zakrament svetega rešnega telesa postavil pri zadnji večerji, ko je s svojimi učenci jedel velikonočno jagnje:

1. V spomin svojega trpljenja in svoje smrti *q*).

2. Da bi bil dušam vérnih hrana za večno življenje *r*).

Ali smo dolžni, zakrament svetega rešnjega telesa prejemati?

Dolžni smo, zakrament svetega rešnjega telesa prejemati, ker je Jezus Kristus razločno zapovedal prejemati ga, in ker ga je postavil zato, da bi nam živež bil za večno življenje.

---

q) To storite v moj spomin. *Luk.* 22, 19. Kolikokrat boste jedli ta kruh, in pili kelih, boste oznanjali smrt Gospodovo, dokler ne pride. *I. Kor.* 11, 26.

r) Jezus jim je rekel: Resnično, resnično vam pravim: Ako ne boste jedli mesa Sinú človekovega, in pili njegove krvi, ne boste imeli življenja v sebi. Kdor jé moje meso, in pije mojo kri, ima večno življenje, in jaz ga bom obudil poslednji dan. *Jan.* 6, 54. 55.

Kdaj smo dolžni prejeti zakrament svetega rešnjega telesa?

Po cerkveni zapovedi smo pod smrtnim grehom dolžni vsaj enkrat v letu, in sicer o velikonočnem času, prejeti sveto rešnje telo.

Kdaj je še treba prejeti ta sveti zakrament?

Tudi v smrtni nevarnosti je treba sveti zakrament prejeti, ker je popotnica v večno zveličanje. Cérkev tudi želi, da bi ga véрни večkrat v letu prejekali, ker je duhovna jed in dušni živež.

Kdaj je otrokom potreba sveto rešnje telo prejeti?

V katerem letu naj kak otrok prejme zakrament svetega rešnjega telesa, tega ne more nikdo bolje odločiti, kakor starši in izpovedniki, kateri najlože presodijo in preskusijo, če je otrok v tem, kar mu je vedeti treba, dosti podučen, in če je, kakor gre, pripravljen.

Katerih milosti se udeležimo, če vredno prejmemo sveto rešnje telo?

Milosti, katerih se udeležimo, če zakrament svetega rešnjega telesa vredno prejmemo, so te:

1. Posvečujoča milost se v nas ohrani in pomnoži.

2. Z Jezusom se natanko sklenemo *s*).
3. Mali grehi se nam odpusté.
4. Naša duša se obvaruje prihodnjega hudega.
5. Hudo nagnjenje se v nas pomanjša.
6. Dobimo zastavo večnega življenja *t*).

Kdo delí vérnim zakrament svetega rešnjega telesa?

Mašniki delé vérnim zakrament svetega rešnjega telesa; oni so redni delivci tega zakramenta *u*).

a. Kako se je treba pripravljati k vrednemu užitju tega zakramenta.

Kaj mora storiti, kdor hoče sveto rešnje telo vredno prejeti?

Kdor hoče zakrament svetega rešnjega telesa vredno prejeti, mora se k temu prav in skrbno pripraviti *v*).

---

s) Kdor je moje meso, in pije moje kri, ostane v meni in jaz v njem. *Jan.* 6, 57.

t) Kdor je moje meso, in pije moje kri, ima večno življenje, in jaz ga bom obudil poslednji dan. *Jan.* 6, 55.

u) Jezus je vzel kruh, ter je zahvalil in zlomil in jim dal, rekoč: To je moje telo, katero bo za vas dano; to storite v moj spomin. *Luk.* 22, 19.

v) Človek naj sam sebe presodi; in takó naj je od tega kruha in pije od keliha. I. *Kor.* 11, 28.

Kolikero je pripravljanje, kakršnega je treba k vrednemu užitju svetega rešnjega telesa?

Dvojno je pripravljanje, kakršnega je treba k vrednemu užitju svetega rešnjega telesa; eno zadeva dušo, eno pa telo.

Kako se je treba pripravljati na duši?

Na duši se je treba pripravljati s čisto vestjo in pobožnim srcem.

Kaj se pravi, čisto vest imeti?

Čisto vest imeti, se pravi vsaj brez vseh smrtnih grehov, to je, v stanu posvečujoče milosti biti.

Kaj stori, kdor védoma v smrtnem grehu prejme zakrament svetega rešnjega telesa?

Kdor prejme zakrament svetega rešnjega telesa vedóč, da ima še kak velik greh nad seboj, se vnovič tako hudo pregreší, da si je sam svojo sodbo in svoje pogubljenje, in da kriv postane telesa in krvi Jezusa Kristusa *x*).

---

x) Kdorkoli bo nevedno jedel ta kruh, ali pil kelih Gospodov, bo kriv telesa in krvi Gospodove. Naj torej človek sam sebe presodi; in takó naj je od tega kruha, in pije od keliha; zakaj kdor nevedno je in pije, je si sodbo in pije, ker ne razloči telesa Gospodovega. I. Kor. 11, 27. 28. 29.

Kaj mora torej pred svetim obhajilom storiti, kdor ima smrten greh nad seboj?

Kdor pred svetim obhajilom vé, da ima smrten greh nad seboj, mora se iz srca kesati greha, odkritosrčno izpovedati se ga in še le kadar zadobi mašnikovo odvezo, pristopiti k svetemu obhajilu.

Kaj se pravi, pobožnega srca biti?

Pobožnega srca biti se pravi:

1. Vero, upanje in ljubezen obuditi.
2. Zakrament svetega rešnjega telesa moliti.
3. Hvaležno spominjati se smrti Jezusa Kristusa, komur na spomin je ta zakrament postavljen in nam zapovedano uživati ga.

4. Ponižnosti in druge krščanske čednosti, posebno pa ljubezen do bližnjega v sebi vnemati.

Kaj je treba storiti zvečer pred svetim obhajilom?

Na vredno prejetje svetega rešnjega telesa naj se kristjan vsaj prejšnji večer z molitvijo, s premišljevanjem, z branjem duhovnih bukev in pa s tem pripravlja, da se zdržuje tudi dopuščenih veselie in kratkočasnosti.

Kako se moramo za sveto obhajilo na telesu pripraviti?

Da zakrament svetega rešnjega telesa

vredno prejmemo, moramo, kar zadeva telo, razen kake nevarne bolezni:

1. od polnoči tešč biti;
2. v čedni in spodobni obleki, in z največo spoštljivostjo pristopiti h Gospodovi mizi.

b. O tem, kar nam je storiti, kadar zakrament svetega rešnjega telesa prejemamo.

Kaj je treba storiti, kadar se pred svetim obhajilom moli očitna izpoved?

Kadar se pred svetim obhajilom moli očitna izpoved, moramo še enkrat žalost ali kès nad svojimi grehi obuditi.

Kaj je treba storiti, kadar mašnik ljudem kažejo sveto hóstijo?

Kadar mašnik ljudem kažejo sveto hóstijo, moramo jo ponižno moliti, in na prsi trkati, rekoč: Gospod! nisem vreden, da greš pod mojo streho, ampak reci le z besedo, in ozdravljena bo moja duša.

Kaj je treba storiti, kadar prejemamo sveto hóstijo?

Kadar prejemamo sveto hóstijo, moramo usta čedno odpreti, jezik na spodnjo ustnico

položiti, beli prt, če je pri rokah, pred se vzeti, in sveto hóstijo prejeti in zaužiti, ne pa žvečiti je ali dolgo v ustih imeti.

Kaj je treba storiti, če se po svetem obhajilu daje vina piti?

Kjer je navada, da se po svetem obhajilu tudi daje vina piti, sme se ga nekoliko pokusiti; toda nihče naj ne misli, da tisto vino je kri Gospodova, ali da je potreba, pokusiti ga.

Zakaj se po svetem obhajilu daje vino?

Vino se v nekaterih krajih po svetem obhajilu daje le zato, da bi se sveta hóstija laglje použila in ne prijela ust; ko bi se pa vendar le prijela, treba jo je z jezikom, ne pa s prstom odločiti.

c. O tem kar nam je storiti po svetem obhajilu.

Kaj je treba storiti po svetem obhajilu?

Po svetem obhajilu moramo :

1. Jezusu Kristusu zahvaliti se za neskončno milost, katero nam je izkazal s tem, da se je ponižal k nam priti;

2. ponižno moliti ga;

3. darovati se mu;

4. prositi ga, da naj s svojo milostjo vedno ostane v nas;

5. vero, upanje in ljubezen obuditi, in vse storjene dobre sklepe ponoviti;

6. njemu vse svoje dušne in telesne potrebe in težave potožiti.

Kako je treba posebno tisti dan svetega obhajila živeti?

Dan svetega obhajila je treba:

1. vsega postopanja varovati se in doma dobra dela opravljati, duhovne bukve brati in svoje misli zbrane imeti;

2. cérkev obiskati, in s posebno pobožnostjo moliti;

3. ogibati se, kar je mogoče, posvetnega hrupa.

§ 4. Zakrament svete pokore.

Od tem, kar je najpred o tem zakramentu vedeti treba.

Kaj je zakrament svete pokore?

Zakrament svete pokore je zakrament, v katerem za to postavljeni mašnik namesto Boga grešniku po krstu storjene

grehe odpustí, ako se jih skesáno in do čistega izpové, in ima tudi resnično voljo popoljšati se in pravo pokoro delati *y*).

Kdo je postavljeni mašnik?

Postavljeni mašnik je tisti, kateri je od svojega škofa za izpovedovanje odločen.

Koliko grehov se more odpustiti v zakramentu svete pokore?

V zakramentu svete pokore se morejo odpustiti vsi, tudi največi grehi *z*).

Komu je zakrament svete pokore potreben?

Ta zakrament je potreben vsem, kateri so smrtno grešili po svetem krstu *x*).

Kaj dobimo v zakramentu svete pokore?

V zakramentu svete pokore dobimo:

---

y) Jezus je vanje (učence) dihnul, in jim rekel: Prejmite svetega Duha. Katerim boste grehe odpustili, so jim odpuščeni, in katerim jih boste zadržali, so jim zadržani. *Jan.* 20, 22. 23.

z) Glej opombo *n*) pod desetim členom apostolske vere.

a) Ako se izpovemo svojih grehov, je zvest in pravičen, da nam odpustí naše grehe in nas očisti vse hudobije. I. *Jan.* 1, 9. Katerim boste grehe odpustili, so jim odpuščeni, in katerim jih boste zadržali, so jim zadržani. *Jan.* 20 23.

1. odpuščenje grehov, 2. odpuščenje večne kazni, 3. milost *božjo*, 4. mir vesti.

Kaj se pravi, pravo pokoro delati?

Pravo pokoro delati, se pravi, povrniti se k Bogu, od katerega smo se bili odvrnili z grehom *b)*, svoje grehe sovražiti, se jih resnično kesati, se jih izpovedati, in za nje zadostovati.

Koliko reči je potreba k zakramentu svete pokore?

K zakramentu svete pokore je potreba pet reči, in té so: 1. Izpraševanje vesti. 2. Kesanje. 3. Trdni sklep. 4. Izpoved. 5. Zadostovanje.

a. Izpraševanje vesti.

Kaj se pravi, vest izpraševati?

Vest izpraševati, se pravi, premišljevati, kaj smo grešili od poslednje izpovedi, ali že prej kdaj, ali od tistega časa, ko smo začeli greh spoznavati.

---

b) Izpreobrnite se, otroci, in vrnite se, in ozdravil bom vašo nepokorščino. Glej, mi k tebi prihajamo; ti si namreč Gospod, naš *Bog. Jerem. 3, 22.* Spoznaj svojo krivico, ker si se pregrešila zoper Gospoda, svojega *Boga. Jerem. 3, 13.*

Kaj moramo pri izpraševanju vesti najpoprej storiti?

Pri izpraševanju vesti moramo najpoprej svetega Duha na pomoč poklicati, da nas razsvetli in nam dá spoznati, kaj in kako smo grešili *).

Kaj je treba potém premišljevati?

Potém je treba premišljevati:

sploh:

Ali smo grešili z mislimi, željami, besedami ali pa celó v dejanju. Zraven je treba tudi misliti na razloček in število velikih grehov, in pa na okoliščine, ki greh znamenito zvekušujejo ali pa izpreminjajo;

posebe:

1. Ali smo se pregrešili zoper deset božjih, ali pet cerkvenih zapovedi.

2. Ali smo krivi enega ali več lastnih ali pa tudi tujih grehov.

3. Ali smo opustili dela usmiljenja bližnjemu izkazovati, ali kaj družega dobrega, kar smo bili dolžni storiti.

---

*) Ti, Gospod, razsvetljuješ moje svetilo; moj *Bog!* razsvetli moje temé. *Ps.* 17, 29. Pristopite k njemu, in razsvetljeni boste, in vaši obrazi ne bodo osramoteni. *Ps.* 33, 6.

4. Ali smo dolžnosti svojega stanú izpolnjevali ali ne.

Kaj je treba pomisliti pri preiskovanju grešnih misli in želj?

Pri preiskovanju grešnih misli je treba pomisliti, ali smo jih radovoljno imeli, ali ne, in pri željah, ali smo vanje privolili, ali ne, akoravno se dejanje ni zgodilo.

Kako se pri izpraševanju vesti spomnimo števila smrtnih grehov?

Pri izpraševanju vesti se števila smrtnih grehov lahko spomnimo, ako premislimo, če smo greh vsak dan, vsak teden ali vsak mesec storili, in kolikokrat na dan, na teden ali na mesec.

Koliko se je treba truditi pri izpraševanju vesti?

Pri izpraševanju vesti se je treba ravno toliko truditi, kolikor pri drugih imenitnih opravilih.

Kateri si morajo pri izpraševanju vesti posebno veliko prizadevati?

V ti reči si morajo posebno veliko prizadevati tisti, kateri so se že večkaat zanikarno izpovédali, ali kateri svojo vest malokdaj izprašujejo.

Ali je zanikarnost pri izpraševanju vesti velik greh?

Zanikarnost pri izpraševanju vesti je velik greh, kadar človeka v nevarnost pripravi, da pozabi kak smrten greh; to se rado primeri tistim, ki večkrat hudo grešijo, in se malokdaj izpovedó.

b. Kesanje.

Kaj je kesanje?

Kesanje*) je stud nad grehom, ker je največe hudo, in notranja žalost, da smo Boga razžalili, s trdnim sklepom, Boga ne več razžaliti.

Kakšno mora biti kesanje?

Kesanje mora biti: 1. notranje, 2. čreznaturno, 3. črez vse, in 4. splošno.

Kdaj je kesanje notranje?

Kesanje je notranje, kadar ni le v ustih, ampak tudi v srcu, to je, kadar grešnik ne govori samo z besedami, da se kesá, ampak mu je res iz srca žal, da je grešil c).

---

c) Dar *Bogu* je prežaljen duh; potrtega in ponižnega srca, o *Bog*, ne boš zaničeval! *Ps.* 50, 19.

*) Grevenga.

Kdaj je kesanje čreznaturno?

Kesanje je čreznaturno, kadar je grešnik z milostjo svetega Duha in iz čreznaturnih nagibov h kesanju nagnjen *d*).

Kdaj pa je kesanje zgolj naturno?

Zgolj naturno je kesanje, kadar grešnik iz zgolj naturnih nagibov greh obžaluje in nad njim čuti stud, na primer zato, ker je prišel v časno nesrečo in v sramota ali škodo.

Ali more zgolj naturno kesanje odpuščenje pri Bogu dobiti?

Zgolj naturno kesanje ni zadosti, da bi grešnik dobil odpuščenje pri Bogu.

Kdaj je kesanje črez vse?

Kesanje je črez vse, kadar je grešniku bolj žal, da je Boga razžalil, kakor ko bi bil vse izgubil na svetu.

Kdaj je kesanje splošno?

Kesanje je splošno, kadar človek obžaluje vse velike grehe brez razločka.

---

d) Žalost, katera je po *Bogu*, obrodi stanovitno pokoro k zveličanju. II. *Kor.* 7, 10.

Kolikéro je čreznaturno kesanje?

Čreznaturno kesanje je dvojno; popolno in nepopolno.

Kaj je popolno kesanje?

Popolno kesanje je čreznaturna žalost in čreznaturen stud nad grehom, ker smo razžalili Boga, največo dobroto, katero črez vse ljubimo, pri tem pa mora biti trden sklep, Boga ne več razžaliti.

Kako se dá obuditi popolno kesanje?

Popolno kesanje se dá tako obuditi:

Moj *Bog!* vsi moji storjeni grehi so mi iz srca žal, ker sem tebe, svojega preljubeznivega *Boga*, tebe, vso svetost in neskončno dobroto, katero iz vsega srca ljubim, ž njimi razžalil. Trdno sklepam s tvojo milostjo svoje življenje poboljšati, in vse, tudi smrt raji pretrpeti, kakor tebe, svojega *Boga*, tebe, neskončno svetost in dobroto, še kdaj s kakim grehom razžaliti. Daj mi milost, da izpolnim ta svoj sklep! Tega te prosim po neskončnem zasluženju tvojega *božjega* Sina, našega Gospoda in Zveličarja *Jezusa Kristusa*.

Kaj moramo storiti, da obudimo popolno kesanje?

Da obudimo popolno kesanje, moramo
1. Boga prositi, da bi nam dal k temu svojo milost; 2. dobro premisliti, kdo je tisti, katerega smo razžalili; 3. v obujevanju kesanja pogostoma vaditi se.

Kdaj je človek dolžan obuditi popolno kesanje?

Človek je dolžan popolno kesanje obuditi:
1. Kadar hoče kak svet zakrament prejeti, pa ni v stanu milosti božje in nima priložnosti k izpovedi. 2. Kolikorkrat je v kaki smrtni nevarnosti.

Kdaj je še dobro, obuditi popolno kesanje?

Prav dobro je popolno kesanje obuditi vsak dan, sosebno pa preden se gre spat.

Kaj deli popolno kesanje?

Popolno kesanje deli odpuščenje vseh grehov tistim, kateri nimajo priložnosti, pa imajo vendar resnično voljo, brž kakor jim bo mogoče, izpovedati se.

Kaj je nepopolno kesanje?

Nepopolno kesanje je čreznatura žalost in čreznaturen stud nad grehom, ali

zató, ker je greh sam na sebi ostuden, ali pa zató, ker se po grehu nebesa zapravijo in večna kazen v peklu zasluži; pri tém pa mora biti trden sklep, Boga ne več razžaliti.

Kaj mora še storiti grešnik, kateri obuja nepopolno kesanje?

Grešnik, kateri obuja nepopolno kesanje, mora po zasluženju Jezusa Kristusa upati odpuščenje svojih grehov, in Boga, kakor začetnika vse pravice in njegovega lastnega opravičenja, ljubiti začeti.

Kako se dá obuditi nepopolno kesanje?

Nepopolno kesanje sa dá tako obuditi:

Moj *Bog!* žal mi je iz vsega srca, da sem te razžalil. Črtim resnično in sovražim iz srca svoje grehe, nekaj zavoljo njih gnusobe, nekaj pa tudi zató, ker sem po njih nebesa izgubil in pekel zaslužil. In kakor zelo greh sovražim in črtim, tako zelo ljubim od zdaj za naprej pravico, in tebe, o moj *Bog!* ki si vir in začetnik vse pravice. Upam od tvojega neskončnega usmiljenja po zasluženju *Jezusa Kristusa*, svojega Zveličarja, odpuščenje vseh svojih storjenih

grehov, in trdno sklepam, s tvojo milostjo za naprej ne več grešiti.

Kaj se zadobí z nepopolnim kesanjem?

Z nepopolnim kesanjem se zadobí pri izpovedi odpuščenje grehov.

Katero kesanje naj si grešnik prizadeva obuditi?

Da-si je nepopolno kesanje za zakrament svete pokore zadosti, naj si grešnik vendar vselej prizadeva, obuditi popolno kesanje.

c. Trdni sklep.

Kaj je trdni sklep?

Trdni sklep je resnična volja, svoje življenje popoljšati in ne več grešiti e).

Kaj mora storiti, kdor ima resnično voljo poboljšati se?

Kdor ima resnično voljo, poboljšati se, mora v sebi skleniti, da hoče:

1. Ogibati se vseh grehov, kakor tudi bliž-

---

e) Ker smo grehu odmrli, kako bi hoteli dalje v njem živeti? *Rim. 6.*

njih priložnosti in nevarnosti, katere v greh napeljujejo.

2. Ustavljati se vsemu nagnjenju h grehu in se poprijeti vseh pripomočkov, ki so k ohranjenju milosti potrebni.

3. Tuje blago povrniti, tudi popraviti pohujšanje, katero je storil z grehom, in poravnati škodo, katero je svojemu bližnjemu napravil na poštenju, na premoženju ali kako drugače.

4. Vsem sovražnikom in razžalnikom iz srca odpustiti.

5. Vse dolžnosti svojega stanú na tanko izpolnjevati.

Kaj naj storí grešnik, da bi v sebi obudil trden sklep, poboljšati se?

Da bi grešnik trden sklep poboljšati se, v sebi obudil, naj

1. Boga prosi, da mu dá k temu svojo milost;

2. naj večkrat dobro premišljuje vrednost in korist božje milosti, ki presega vse, kar svet dobrega premore, in pa škodo tudi najmanjšega greha, ki je za dušo večí, kakor vse časne nadloge in težave.

d. Izpoved.

Kaj je izpoved?

Izpoved je skesana obtožba sebe samega *f)*, s katero grešnik mašniku za izpovedovanje pravilno postavljenemu razodene svoje storjene grehe, da bi od njega dobil odvezo.

Kakšna mora biti izpoved?

Izpoved mora biti 1. ponižna, 2. čista, in 3. natančna, odkritosrčna in brez zvijač.

Kdaj je izpoved ponižna?

Izpoved je ponižna, kadar se grešnik resnično skesán in na svojo veliko sramoto izpovedniku obtoži, vse nepotrebne izgovore opusti in se njegovi razsodbi takó podvrže, kakor se ima krivec podvreči razsodbi svojega sodnika.

Kdaj je izpoved čista?

Izpoved je čista, kadar se grešnik vseh svojih velikih grehov, katerih se še ni bil prav izpovedal, pred izpovednikom na tanko, odkritosrčno in brez zvijač obtoži, kakor se jih po skrbnem izpraševanju svoje vesti zavé.

---

f) Ako se izpovemo svojih grehov, je zvest in pravičen, da nam odpusti naše grehe in nas očisti vse hudobije. I *Jan.* 1, 9.

Kdaj je izpoved natančna, odkritosrčna in brez zvijač?

Izpoved je natančna, odkritosrčna in brez zvijač, kadar grešnik 1. razodene število vseh velikih grehov, ne zatajivši nobenega, kakor tudi okolnosti, katere greh ali znamenito zvekušujejo, ali pa celo izpreminjajo; todà človeka, s katerim je grešil, naj nikdar ne imenuje, in naj se varuje povedati kaj, kar bi škodovalo dobremu imenu bližnjega; 2. kadar to, kar o svojih grehah za gotovo vé, tudi za gotovo razodene; to pa, kar ne vé za gotovo, tudi le oméni kakor negotovo.

Ali je izpoved veljavna, če grešnik pri nji kak velik greh zamolčí nalašč ali iz grešne zanikarnosti?

Če grešnik pri izpovedi kak velik greh iz strahú in napačne sramežljivosti ali iz grešne zanikarnosti nalašč zamolčí, njegova izpoved ne le da ne veljá nič, temuč tak grešnik še storí nov in velik greh, s katerim skruni zakrament svete pokore.

Kaj mora storiti grešnik, kateri je pri izpovedi velik greh zamolčal nalašč ali iz grešne zanikarnosti?

Tak grešnik ni le dolžan zamolčanega greha izpovedati se, ampak:

1. Mora se tudi obtožiti, pri koliko izpovedih je ta greh po zanikarnem zamolčal.

2. Mora vse izpovedi, pri katerih je veliki greh zamolčal, popolnoma ponoviti, če se je v njih izpovedal tudi še drugih velikih grehov.

3. Mora se izpovedati, ali je v takem pregrešnem stanu prejel sveto rešnje telo in kolikokrat, in če se je to zgodilo tudi o velikonočnem času.

4. Mora povedati, če je v tem stanu prejemal tudi še druge svete zakramente.

Kaj mora storiti grešnik, kateri pri izpovedi velicega greha ni povedal iz nedolžne nevednosti ali pozabljivosti?

Ko bi grešnik velicega greha pri izpovedi ne povedal iz nedolžne nevednosti ali pozabljivosti ali iz nemožnosti, njegova izpoved sicer ni neveljavna; toda mora se ne povedanega greha pri prvi izpovedi obtožiti, ko bi tega ne mogel storiti precej po ti izpovedi in morebiti še pred svetim obhajilom.

Kaj je treba pomisliti, da lože premagamo boječnost in napačno sramežljivost?

Da boječnost in napačno sramežljivost lože premagamo, pomislimo:

1. Da nas ni bilo sram grešiti pred

Bogom, kateri vse vidi, in da se nismo bali od njega večno pogubljeni biti.

2. Da je bolje, svoje grehe na skrivnem razodéti izpovedniku, kakor v grehu nepokojno živeti, nesrečno umreti, in sodnji dan zavoljo tega pred vsem svetom v sramoto priti.

3. Da tudi izpovednik sam vé za človeške slabosti, in za to mora z grešnikom usmiljenje imeti.

4. Da je izpovednik pod smrtnim grehom in pod najostrejšimi časnimi in večnimi kaznimi dolžan molčati.

Kako naj grešnik govori pri izpovedi?

Grešnik naj pri izpovedi:

1. Vselej razločno govori, in kolikor je mogoče, tudi s spodobnimi besedami.

2. Naj govori tako, da ga samo izpovednik sliši, ne pa tudi drugi, ki so okoli njega.

Ali smo dolžni izpovedati se tudi malih grehov?

Malih grehov se izpovedovati nismo dolžni, vendar je to prav dobro in koristno.

Ali je treba večkrat izpovedati se?

Večkrat je treba izpovedati se:

1. Ker večkrat grešimo in ker je nevarno, dolgo odlagati spravo z Bogom.

2. Ker večkratna izpoved človeka varuje nevarnosti in priložnosti h grehu in dušo krepčá v milosti.

3. Ker pogostna izpoved močno pomaga k temu, da se vest ohrani čista in tenka.

Kdaj so otroci dolžni izpovedati se?

Otroci so dolžni izpovedati se, kadar pridejo k pameti in umejo razločiti, kaj je dobro in kaj hudo.

Kaj je treba grešniku storiti, preden začne izpovedavati se svojih grehov?

Preden se grešnik začne izpovedávati, svojih grehov, poklekne, se pokriža in reče izpovedniku: Prosim, duhovni oče! za sveti blagoslov, da se svojih grehov prav in čisto izpovem.

Kaj moli kristjan, kadar dobí blagoslov od izpovednika?

Kadar dobí kristjan blagoslov od izpovednika, moli, če utegne in mu okolnosti dopuščajo, očitno izpoved, rekoč: Jaz, ubogi grešnik, se izpovedujem *Bogu* vsemo-gočnemu, *Mariji*, materi *božji*, vsem ljubim svetnikom in Vam, častitljivemu mašniku in namestniku *božjemu*, da sem

po svoji zadnji izpovedi, ki sem jo opravil — (tukaj povej, kdaj?) — velikokrat in obilno grešil v mislih, z besedami in dejanjem; posebno pa se obtožujem, da sem ... — (Zdaj se začne grešnik svojih grehov po vrsti izpovedavati, kakor je bilo poprej rečeno, in kakor se pred Bogom spoznava, da je kriv.)

Kako se sklene izpoved?

Izpoved se sklene s temi besedami: Teh in vseh drugih meniznanih in neznanih grehov, ki sem jih ali sam storil, ali pri katerih sem bil kriv, da so jih storili drugi, mi je iz srca žal, ker sem *Boga*, največo in preljubeznivo dobroto, ž njimi razžalil. Trdno tudisklepam, ne več grešiti in vsake priložnosti h grehu ogibati se. Prosim Vas, duhovni oče! za sveto odvezo in zveličalno pokoro.

e. Zadostovanje.

Kaj je zadostovanje?

Zadostovanje, ki je k zakramentu svete pokore potrebno, imenujejo se tista

dela, katera mašnik naloži grešniku v pokoro za izpovedane grehe.

Zakaj se nakladajo pokorilna dela za izpovedane grehe?

Za izpovedane grehe se nakladajo pokorilna dela:

1. Da se Bogu za nečast, katera mu je bila z grehom storjena, dá neko povračilo.

2. Da grešnik svoje grehe sam na sebi kaznjuje s pokorilnimi deli.

3. Da se grešniku odpusté zaslužene časne kazni.

4. Da se grešnik za naprej skrbneje ogiblje greha.

Ali more človek razžaljenemu Bogu zadostiti?

Človek iz svoje lastne moči ne more razžaljenemu Bogu nikakor zadostiti, ker človekovo zadostovanje ne more nikdar enako biti razžaljenju neskončnega božjega veličastva; vendar dobivajo pokorila, katera mašnik pri izpovedi naklada, in pa tudi tista, katera ske-sani grešnik sam radovoljno opravlja, svojo vrednost od neskončnega zasluženja Jezusa Kristusa.

Zakaj je grešnik dolžan, Bogu zadostovati, akoravno je že Kristus zadosti storil za grehe?

Akoravno je Kristus za grehe zadosti storil, je vendar grešnik tudi še dolžan Bogu zadostovati: ker mora, kdor hoče Kristu sovega zadostenja deležen biti, ž njim délati in sam, kolikor je mogoče, storiti, da zopet popravi krivico, ki jo je storil Bogu. 2. Ker Bog grešnike, katerim odpusti greh in večno kazen, tudi velikokrat še časno kaznjuje.

Ali je zadostovanje potreben del pri zakramentu svete pokore?

Zadostovanje je tako potreben del pri zakramentu svete pokore, da bi bil brez njega zakrament svete pokore nepopoln, razen ko bi nemogoče bilo zadostiti.

Katera dela se grešniku nakladajo za pokoro?

Moliti, postiti se, v bogajme dajati in druga pokorila, ki so velikosti in posebnosti grehov primérna, nakladajo se grešniku za pokoro.

Kako se mora opraviti naložena pokora?

Naložena pokora se mora opraviti:

1. S ponižnim srcem.
2. Zvesto, kakor je bila naložena.

3. Brez odloga, brž kakor je mogoče.

Ali se dá in spodobi tudi še z drugimi deli B o g u zadostovati?

B o g u zadostovati se dá in se spodobi še z drugimi dobrimi deli:

1. Ker izpovednik zavoljo naše slabosti in iz drugih pravičnih vzrokov ne naloži vselej grehom primerjene pokore, in tedaj še marsikaj ostane, da se grešnik sam pokorí.

2. Ker smo po K r i s t u s o v i zapovedi dolžni, vreden sad pokore storiti *g*).

S katerimi deli moremo B o g u za grehe še zraven naložene pokore zadostovati?

Dela, s katerimi moremo B o g u za grehe še zraven naložene pokore zadostovati, so zlasti:

1. Molitev, post, miloščina.

2. Druga dobra dela, ki jih človek iz tega namena radovoljno opravlja.

3. Nadloge in težave, ki nas zadevajo, če jih voljno in v duhu pokore trpimo.

---

g) Mat. 3, 8.

S čim se še zadostuje za časne kazni?

Tudi o d p u s t k i so pripomoček, s katerim se zadostuje za časne kazni.

f. Pristavek o odpustkih.

Kaj so odpustki?

Odpustki so odpuščenje časnih kazni, katere bi morali po odpuščenem grehu v sedanjem življenju ali pa po smrti v vicah trpeti.

Kaj morajo katoliški kristjani verovati zastran odpustkov?

Katoliški kristjani morajo zastran odpustkov verovati:

1. Da je prava cerkev prejela od Jezusa Kristusa oblast, odpustke deliti.
2. Da je nam prav dobro in koristno, zadobiti odpustke, ki jih cerkev deli.

Kdo ima v pravi cerkvi oblast, odpustke deliti?

Rimski papež sam ima oblast, v vsi krščanski cerkvi deliti odpustke; škofje pa imajo oblast, vsak v svoji škofiji, toda po nekih posebnih od cerkve danih pravilih, odpustke dajati.

Kolikeri so odpustki?

Odpustki so popolni in nepopolni.

Kaj je popolni odpustek?

Popolni odpustek je odpuščanje vseh časnih kazni, katere je grešnik zaslužil.

Kaj je nepopolni odpustek?

Nepopolni odpustek je pa tisti, po katerem se ne odpuščajo vse, ampak le nekoliko časnih kazni. Taki so odpustki za štirideset dni, za eno, ali več let.

Na kaj so odpustki utrjeni?

Odpustki so utrjeni na zaklad, ki ga cerkev ima v neskončnem zasluženju Jezusa Kristusa, v zasluženju presvete Device Marije in drugih svetnikov; to zasluženje nam cerkev prilastuje, kadar nam deli odpustke.

Ali nas cerkev z odpustkom odvezuje dolžnosti, za grehe zadostovati?

Cerkev nas z odpustkom ne odvezuje vse dolžnosti, za grehe zadostovati, ona samo hoče:

1. V nas obuditi duha pokore, in nas obdariti za gorečnost, s katero opravljamo pokorna dela.

2. Na pomoč priti naši slabosti in ne-

zmožnosti, zavoljo katerih nam včasih ni mogoče Bogú tako zadostiti, kakor smo dolžni.

Česa nam je potreba, da dobimo odpustkov?

Da dobimo odpustkov, nam je potreba:

1. Da smo v stanu milosti božje.

2. Da opravimo, kar je zastran odpustkov zapovedano.

Ali morejo odpustki tudi dušam v vicah v prit biti?

Odpustki morejo, po prošnji živih, tudi dušam v vicah v prid biti, ako so tudi iz tega namena dodeljeni; tedaj pa morajo živi Bogu za mrtve darovati tista dobra dela, ki jih cerkev zapoveduje za dosego odpustkov.

Kaj je odpustek svetega leta?

Odpustek svetega leta je popoln odpustek, katerega rimski papež ob nekaterih prilogah in časih dodeljuje s posebnimi pravicami in pogoji.

§ 5. Zakrament svetega poslednjega olja.

Kaj je sveto poslednje olje?

Sveto poslednje olje je zakrament, v katerem bolnik po mazi-

ljenju s svetim oljem in po zapovedani mašnikovi molitvi prejme milost *božjo* za dušno in večkrat tudi za telesno zdravje *h*).

Zakaj se pravi temu zakramentu poslednje olje?

Temu zakramentu se pravi poslednje olje, ker se med vsemi svetimi mazili, katera je Gospod naš Zveličar zapovedal svoji cérkvi, naj poslednjič delí.

Komu se delí sveto poslednje olje?

Sveto poslednje olje se delí bolnikom nevarno bolnim, in sicer, če je mogoče, dokler so še popolnoma pri zdravi pameti.

Katere milosti delí poslednje olje bolniku?

Poslednje olje delí bolniku:

1. Pomnoženje posvečujoče milosti božje.
2. Odpuščenje malih, pa tudi tistih smrt-nih grehov, katerih se bolník iz nezadolžene pozabljivosti ali iz nezmožnosti ni izpovedal.

---

h) Je kdo bolan med vami, naj pošlje po cerkvene mašnike, in naj molijo nad njim in naj ga mazi-
lijo z oljem v imenu Gospodovem; in vérna mo-
litev bo otela bolnika, in Gospod mu bo polajšal,
in ako je v grehah, bodo mu odpuščeni. *Jak.* 5,
14. 15.

3. Oproščenje hudih naslédkov greha in njegovih ostankov.

4. Moč, ustavljati se hudičevemu zapeljevanju in njegovim izkušnjavam.

5. Pomoč zoper preveliko bridkost zavoljo smrti, ki se mu bliža, in zavoljo sodbe, ki ga čaka.

6. Večkrat tudi telesno zdravje, ako je duši v zveličanje.

Kako naj se bolnik pripravlja k poslednjemu olju?

Bolnik naj se k zakramentu poslednjega olja pripravlja z živo vero in trdnim zaupanjem v Boga, in naj se popolnoma izroči v božjo voljo; pred vsem pa naj se očisti po sveti izpovedi, da bo v milosti božji, ali če se ne more izpovedati, naj obudí resnično kesanje nad svojimi grehi.

Kolikokrat sme bolnik sveto poslednje olje prejeti?

Bolnik sme zakrament svetega poslednjega olja tolikokrat prejeti, kolikorkrat pride v novo smrtno nevarnost.

Kdo sme sveto poslednje olje deliti?

Svetega poslednjega olja ne sme razen cerkvenih mašnikov nikdo deliti: zlasti je to opravilo župnikov.

Ali je sveto poslednje olje potrebno k zveličanju?

Sveto poslednje olje ni tako potrebno, da bi brez njega ne bilo zveličanja; vendar pa naj bolnik ne zamudi ga prejeti zavoljo mnogih milosti, ki jih dobí po njem.

§ 6. Zakrament svetega posvečevanja mašnikov.

Kaj je zakrament posvečevanja sploh?

Zakrament posvečevanja sploh je zakrament, po katerem tisti, ki so sklenili cerkvi služiti, prejmejo duhovno oblast in posebno milost, nekatera cerkvena opravila v čast božjo in v zveličanje duš prav in svetó opravljati *i*).

Kaj je zakrament posvečevanja mašnikov posebe?

Zakrament posvečevanja mašnikov posebe je zakrament, po katerem se tistim, ki se posvetijo za mašnike, dá oblast kakor zastran pravega telesa *Jezusa Kristusa*, tako tudi zastran njegovega duhovnega telesa, to je zastran vérnih kristjanov.

---

i) Opominjam te, da obudiš milost *božjo*, katera je v tebi po pokladi mojih rok. *Tim.* 1, 6.

Kakšno oblast in moč daje mašnikovo posvečevanje?

Mašnikovo posvečevanje daje mašnikom oblast in moč:

1. Kruh in vino izpreminjati v pravo telo in v pravo kri našega Gospoda Jezusa Kristusa in darovati ga nebeškemu Očetu.

2. Vérnim grehe odpuščati ali zadrževati.

Kdo ima oblast mašnike posvečevati?

Samo škofje imajo oblast mašnike posvečevati.

Kakšni morajo biti, kateri hočejo prejeti mašnikovo posvečenje?

Tistim, ki prejemajo mašnikovo posvečenje, se zlasti spodobi, da so si potrebne učenosti pridobili, in da so zavoljo čednega in bogaboječega življenja na dobrem imenu *k*).

Kaj deli mašnikovo posvečevanje?

Posvečevanje mašnikov deli: 1. Razen pomnoženja posvečujoče milosti božje tudi to posebno milost, po kateri posvečeni mašnik dobi zmožnost in pripravnost, svojo cerkveno službo prav opravljati, in svete zakramente spodobno deliti *l*). 2. Vtisne duši posvečenega

---

k) Rok na nikogar ne pokladaj prenašlo, in se ne delaj deležnega tujih grehov. I. *Tim.* 5, 22.

l) Nikar v nemar ne puščaj milosti, katera je v tebi, katera ti je bila dana po prerokbi s pokladanjem rok duhovščine. *Tim.* 4, 14.

neizbriso znamenje, po katerem se od drugih vérnih loči, in je službi božji posebno namenjen; zatorej se posvečevanje mašnikov ne more več kakor enkrat prejeti.

Ali je zakrament mašnikovega posvečevanja potreben?

Zakrament mašnikovega posvečevanja ni za posamne ljudi potreben, ampak za célo cérkev.

§ 5. Zakrament svetega zakona.

Kaj je zakrament svetega zakona?

Zakrament svetega zakona je nerazvezna zveza *m)*, s katero se neoženjen kristjan in neomožena kristjanka, mož in žena, redno vzameta in zaročita, in od Boga po tem zakramentu milost dobita, da bi v svojem zakonskem stanu do smrti pobožno živela, in svoje otroke po krščansko redila.

Kako imenuje sveti apostol Pavel ta zakrament?

Sveti apostol Pavel imenuje ta zakrament velik zakrament v Kristusu in v cérkvi *n)*,

---

m) Torej nista več dva, ampak eno meso. Kar je torej *Bog* združil, naj človek ne loči. *Mat.* 19. 6.

n) Ta skrivnost je velika, jaz pa pravim v *Kristusu* in v cérkvi. *Efež.* 5. 32.

kér pomeni duhovno zvezo Kristusa z njegovo cérkvijo.

Čemu je postavljen zakonski stan?

Zakonski stan je postavljen:

1. Da se človeški rod ohrani in množi *o*).
2. Da zakonska v ljubezni združena eden drugemu pomagata *p*).
3. Za pripomoček zoper neredno poželjivost mesá.

Ali je zakonski stan potreben?

Zakonski stan je sploh potreben, da se človeški rod ohrani in množi, ni pa potreben za vsakega človeka posebe; zakaj samiški ali brezzakonski stan je za posamne popolnši *q*).

Kaj delí zakrament svetega zakona?

Zakrament svetega zakona pomnožuje posvečujočo milost božjo in delí še te posebne milosti:

1. Da zakonska (mož in žena) pobožno do smrti vkup živita.

---

o) *Bog* ju (*Adama* in *Evo*) je blagoslovil in je rekel: *Naraščajta in množita se in polnita zemljo. I. Mojz. 1, 18.*

p) *Gospod Bog* je tudi rekel: *Človeku ni dobro samemu biti; naredimo mu pomočnico, njemu podobno. I. Mojz. 2, 18.*

q) *Pravim pa neporočenim in vdovam: Dobro je zanje, če ostanejo tako, kakor tudi jaz. I. Kor. 7, 8.*

2. Da svoje otroke v strahu božjem redita.

Kaj zahteva cérkev od tistih, ki hočeta stopiti v zakonski stan?

Od tistih, ki hočeta v zakonski stan stopiti, zahteva cérkev:

1. Da med njima ni zakonskega zadržka.

2. Da hočeta stopiti v ta stan iz takih namenov, ki je sveti zakon za njih postavljen.

3. Da tudi v ztrahu božjem in s čisto vestjo stopita v ta stan *r)*, in zatorej popred sveto izpoved opravita in gresta k svetemu obhajilu.

Kaj morata storiti tista, katera hočeta v zakon stopiti?

Tista, katera hočeta stopiti v zakonski stan, morata po trikratnem oklicu, pred dvema pričama in pred svojim lastnim župnikom eden drugemu zakonsko zvestobo obljubiti in se mu poročiti ter blagosloviti dati.

Katere so vzajemne dolžnosti zakonskih?

Vzajemne dolžnosti zakonskih so:

1. Da mirno in po krščansko skupaj živita.

---

r) Midva sva otroka svetnikov in se ne smeva tako združiti, kakor nevérniki, ki *Boga* ne poznajo. *Tob.* 8, 5.

2. Da mož svojo ženo, kakor svoj lastni život ljubi, živi in varuje *s*); žena pa da je možu pokorna v vsem, kar je prav *t*).

3. Da eden drugega v težavah ne zapustita, temuč oba zvesto skupaj ostaneta *u*), dokler ju smrt ne loči.

Katere dolžnosti imajo zakonski do svojih otrok?

Dolžnosti zakonskih do otrok so, da jih po krščansko redé, in za njih večno in časno srečo skrbé *v*). (Glej str. 167— 168.)

-
- s*) Možje! ljubite svoje žene, kakor je tudi *Kristus* ljubil cerkev in sam sebe zánjo dal. *Efež. 5. 25.*
Možje! ljubite svoje žene, in ne bodite slabovoljni proti njim. *Kol. 3, 19.*
- t*) Žené naj bodo svojim možem podložne, kakor Gospodu. *Efež. 5, 22.*
- u*) Človek bo zapustil svojega očeta in svojo mater in se bo držal svoje žene; in bosta dva v enem mesu I. *Mojž. 2, 24.*
- v*) Očetje! zredite svoje otroke v podučanju in svarjenju Gospodovem. *Efež. 6, 4.*
-

Peto poglavje.

Krščanska pravičnost.

Kaj je krščanska pravičnost?

Krščanska pravičnost je: hudega se varovati in dobro delati.

Prvi del krščanske pravičnosti:

Varuj se hudega!

Kateri je prvi del krščanske pravičnosti?

Prvi del krščanske pravičnosti je: Varuj se hudega!

Kaj je hudo?

Pravo in edino hudo ali zlo je greh.

Kaj je greh sploh?

Greh sploh je prostovoljno prelomljenje *božje* postave a).

---

a) Vsak, kateri dela greh, dela tudi krivico; in greh je krivica. I. Jan. 3, 4.

Kolikér je greh?

Greh je dvojen: 1. Izvirni greh, in 2. dejanski greh.

§ 1. Izvirni greh.

Kaj je izvirni greh?

Izvirni greh je tisti greh, katerega je Adam v rajú storil, in mi v Adamu, in katerega smo podédovali od njega.

Odkod ima izvirni greh svoje ime?

Izvirni greh ima svoje imé odtod, ker ta greh in pa njega kazni in hudi nasledki izvirajo iz Adama in prehajajo na vse ljudi, ki so njegov zarod *b*).

Kako se še pravi temu grehu?

Pravi se mu tudi podédovan (poérban) greh, ker je prešel od Adama, našega prvega deda, kakor dedščina na vse ljudi, ki izhajajo od njega.

---

b) Kakor je po enem človeku greh prišel na svet, in po grehu smrt, in je tako nad vse ljudi prišla smrt, ker so vsi grešili v njem; . . . tako pride tudi po pravičnosti enega nad vse ljudi opravičenje življenja. *Rim.* 5, 12. 18.

Katere so kazni izvirnega greha?

Kazni in žalostni nastopki izvirnega greha so: Izguba posvečujoče milosti božje *c)*, smrt *d)*, nagnjenje k hudemu, neveselje do dobrega *e)*, veliko nadlog in težav *f)*.

Ali je Marija, mati božja, tudi podedovala Adamov greh?

Marija, mati božja, je bila zavoljo zasluženja Jezusa Kristusa, svojega Sina,

-
- c)* Po naturi smo bili otroci jeze. *Efež. 2, 3.*
- d)* Kateri dan koli jéš od njega, boš moral umreti. *I. Moj 2, 19. Rim. 5. 12. 18.*
- e)* Čutim pa drugo postavo v svojih udih, katera se bojuje zoper postavo mojega duha, katera me deva v sužnost pod postavo greha, katera je v mojih udih. *Rim. 7, 23.*
- f)* Ženi je *Bog* rekel: Pomnožil bom težave tvoje nosečnosti; v bolečinah boš rodila otroke, in pod oblastjo možá boš, in on bo tebi gospodoval; Adamu pa je rekel: Ker si poslušal glas svoje žene, in si jedel od drevesa, od katerega sem ti jesti prepovedal, bodi prekleta zemlja v tvojem delu; v trudu se boš živil od nje vse dni svojega življenja. Trnje in osat ti bo rodila, in zelišče polja boš jedel. V potu svojega obraza boš jedel svoj kruh, dokler se ne povrneš v zemljo, iz katere si vzét; zakaj prah si, in v prah se boš povrnil. *I. Moj. 3, 16. 17. 18. 19.*

omadežanja po izvirnem grehu obvarovana in torej brez madeža izvirnega greha spočeta g).

§ 2. Dejanski greh in njegove vrste.

Kaj je dejanski greh?

Dejanski greh je prelomljenje božje postave, ki ga človek sam prostovoljno stori.

Kako se še imenuje dejanski greh?

Dejanski greh se imenuje tudi osebni greh, da bi se razločeval od izvirnega greha, katerega Adamovi zarodniki niso sami osebno storili.

---

g) Potem ko je več ko šest sto katoliških škofov pismeno pričalo, da oni in njih skrbi izročeni vérniki verujejo in spoznavajo, da je bila častitljiva Devica in Mati božja Marija brez madeža izvirnega greha spočeta, ter so skoraj vsi svojo željo na znanje dali, naj bi sveti Sedež to resnico izrekel za vérsko resnico, so sveti Oče papež Pij IX. nauk: da je bila Marija Devica po zasluženju Jezusa Kristusa, svojega Sinú vsega omadežanja po izvirnem grehu ovarovana, razglasili za vérsko resnico. *Bulla-Ineffabilis Deus.* 8. dec. 1854.

Kako delamo dejanska grehe?

Dejanske ali osébné grehe delamo z mislimi *h)*, besedami *i)*, in z dejanjem *k)*, ali pa z opuščanjem tega, kar je kdo dolžan storiti *l)*.

Kakšen razložek je med dejanskimi grehi?

Med dejanskimi grehi je ta razložek: Nekateri so veliki ali smrtni grehi, nekateri pa mali ali odpustni grehi.

Kakšen razložek grehov je še treba pomneti?

Še je treba pomneti razložek med lastnimi in tujimi grehi.

Kaj so lastni grehi?

Lastni grehi so tisti, ki jih sami delamo.

Kaj so tuji grehi?

Tuji grehi so tisti, katerih sicer ne delamo mi sami, ki smo jih pa krivi

---

h) Iz sra izhajajo hude misli. *Mat.* 15, 19. Hudobne misli ločijo od *Boga*. *Modr.* 1, 3.

i) Pravim vam pa, da za vsako prazno besedo, katero bodo govorili ljudje, bodo odgovor dajali sodnji dan. *Mat.* 12, 36.

k) Vsi se moramo pokazati pred sodnjim stolom *Kristusovim*, da prejme sleherni v svojem telesu, kakor je storil ali dobro ali hudo. II. *Kor.* 5, 10.

l) Kdor vé dobro storiti in ne stori, mu je greh. *Jak.* 4. 17.

s tem, če druge v greh zapeljemo, ali jim grešiti ne branimo, če ravno bi jim bili braniti dolžni ali pa mōgli.

Kaj je smrtni greh?

Smrtni greh je veliko prelomljenje božje postave.

Kaj škoduje smrtni greh?

Smrtni greh vzame duši duhovno življenje, to je, posvečujočo milost božjo; človek postane po njem sovražnik božji in kriv večne smrti.

Kaj so odpustni grehi?

Odpustni grehi so manjši prestopki božje postave.

Zakaj smo dolžni skrbno varovati se tudi odpustnih grehov?

Če prav so odpustni grehi le majhni prestopki, smo vendar dolžni, kar je mogoče, skrbno varovati se jih:

1. Ker tudi odpustni grehi, ko bi bili še tako majhni, vendar le vselej Boga žalijo *m*). 2. Ker moramo raji voljno vse trpeti, kakor Boga z najmanjšim grehom razžaliti *n*). 3. Ker odpustni grehi, če ravno grešniku ne vzamejo posvečujoče milosti božje,

---

m) V mnogem se pregešimo vsi. *Jak.* 3, 2,

n) Modri se boji in se ogiblje hudega. *Preg.* 14, 16.

vendar branijo, da drugih dejanskih milosti božjih ne zadobi, in torej grešnika malo po malo zapeljejo v večje in hujše grehe o).

Katere so razne vrste dejanskih grehov?

Razne vrste dejanskih grehov so:

1. Sedem poglavitnih grehov.

2. Šest grehov zoper svetega
D u h a.

3. Štirje v nebo vpijoči grehi.

4. Devet tujih grehov.

a. Sedem poglavitnih grehov.

Kateri so poglavitni grehi?

Poglavitni grehi so:

1. Napuh p).

2. Lakomnost q).

3. Nečistost r).

---

o) Kdor majhno zameta, bo sčasoma padel. *Sir.* 19, 1.

p) Začetek slehernega greha je napuh: kdor se njega drži, bo s kletvijo napolnjen, in poslednjič ga bo on podrl. *Sir.* 10, 15.

q) Korenina vsega hudega je lakomnost. I. *Tim.* 6, 10.

r) Nečistnike in prešuštnike bo *Bog* sodil. *Hebr.* 13, 4. Nikar se ne motite! Ne nečistniki, ne prešuštniki ne bodo posedli *božjega* kraljestva. I. *Kor.* 6, 9, 10.

4. Z a v i s t ali nevoščljivost s).
5. P o ž r e š n o s t t).
6. J e z a u).
7. L e n o b a v).

Zakaj se ti grehi imenujejo poglavitni grehi?

Ti grehi se imenujejo p o g l a v i t n i grehi, ker je vsak izmed njih, rekel bi, glava ali izvir veliko drugih grehov, ki prihajajo iz njega.

Kaj je napuh?

N a p u h je previsoko cenjenje samega sebe, in napačno hrepenenje po prednostih.

Kaj izvira iz napuha?

In napuha izvira prevelika ljubezen samega

-
- s) Popustite vso hudobijo in vso goljufijo in hinavščino in nevoščljivost in vse obrekovanje. I. *Petr.* 2, 1.
  - t) Nikar se ne upijajte z vinom, v katerem je nečistost: temuč bodite napolnjeni s svetim Duhom, *Efež.* 5, 18. Kakor po dnevi pošteno hodimo, ne v požrešnosti in pijanosti, ne v nečistosti in nesramnosti, ne v prepiru in nevoščljivosti. *Rim.* 13, 13.
  - u) Jaz pa vam pravim, da vsak, kateri se jezi nad svojim bratom, bode kriv sodbe. *Mat.* 5, 22. Vsa grenkoba, in jeza in srd, in vpitje in preklinjanje bodi daleč od vas z vso hudobijo vred. *Efež.* 4, 31.
  - v) Vem tvoja dela, da nisi ne mrzel ne gorak; o da bi bil mrzel ali gorak! Ker si pa mlačen, in ne mrzel ne gorak, bom te izpljunil iz svojih ust. *Razod. sv. Jan.* 3, 15. 16.

sebe, slavoželjnost in častilakomnost, baharija, zaničevanje B o g a, vere, cérkve in bližnjega, razprtija, prepir in kreg, trdovratnost, nepokorščina, hinavščina ali hlimba, krivovérstvo.

Kaj je lakomnost?

L a k o m n o s t je nezmérno poželenje denarja in blaga.

Katerim grehom je lakomnost mati?

Lakomnost je mati nepokoju, zvijači in goljufiji, krivičnosti, izdajstvu, krivim prisegam, neusmiljenosti, trdosrčnosti ali otrplosti srca.

Kaj je nečistost?

N e č i s t o s t je nebrzdano nagnjenje do mesene sladnosti.

Kaj izvira iz nečistosti?

Iz nečistosti izvira slepota pameti, silna želja časnega življenja, pozabljenje B o g a, smrti in prihodnje sodbe, obup nad svojim večnim zveličanjem.

Kaj je zavist ali nevoščljivost?

Z a v i s t ali nevoščljivost je žalost nad srečo bližnjega, kakor da bi bila lastni sreči škodljiva.

Kaj izvira iz zavisti?

Iz zavisti izvira obrekovanje, opravljanje,

krivo sojenje, sovraštvo bližnjega, veselje, ako se mu slabo; žalost, ako se mu dobro godí.

Kaj je požrešnost?

P o ž r e š n o s t je nebrzdana želja po jedi in pijači, in nezmérno pojedanje in popivanje.

Kaj prihaja iz požrešnosti?

Iz požrešnosti prihaja razuzdanost, prepír, nesramnost, nečistost, potrata časa in premoženja, podkopavanje zdravja, slabljenje dušnih močí.

Kaj je jeza?

Jeza je napačno razkačenje srca z željo, maščevati se.

Kaj izvira iz jeze?

Iz jeze izvira sovraštvo, zmota pameti, nevolja, prepír, zmérjanje in kletvina, umor in uboj.

Kaj je lenoba?

L e n o b a je nevolja in stud v rečeh, ki zadevajo B o g a in naše zveličanje.

Kaj izvira iz lenobe?

Iz lenobe izvira zanikarnost v službi b o ž j i, zanemarjanje pripomočkov za dosego b o ž j e milosti in večnega zveličanja potrebnih, žalost, malosrčnost, neizpokornost, obup.

b. Šest grehov zoper svetega Duha.

Kateri so grehi zoper svetega Duha?

Grehi zoper svetega Duha so:

1. Predrzo v božjo milost grešiti *x*).

2. Nad božjo milostjo obupati *y*).

3. Spoznani krščanski resnici ustavljati se *z*).

---

x) Ne govóri: Grešil sem, in kaj žalega se mi je zgodilo? Najviši je namreč potrpežljiv povračevavec. Zavoljo odpuščenega greha ne bodi brez strahú, in ne nakladaj greha na greh. In ne govóri: Usmiljenje Gospodovo je veliko, on se bo usmilil obilnih mojih grehov. Zakaj njegovo usmiljenje se sicer hitro približa, pa tudi njegova jeza, in v grešnike se ozira njegov srd. *Sir.* 5, 4. 5. 6. 7.

y) Juda je rekel: Grešil sim, ker sem izdal nedolžno kri. Oni pa so rekli: Kaj je nam mari? Ti glej! In vrgel je od sebe srebrnike v templju, vrnil se je, ter je šel in se obesil z vrvjo. *Mat.* 27, 4. 5.

z) Trdovratni in neobrezani na srcih in ušesih! vi se vedno ustavljate svetemu Duhu, kakor vaši očetje, tako tudi vi. *Dejan. ap.* 7, 51. Savel pa, kateremu se pravi tudi Pavel, napolnjen s svetim Duhom, je pogledal vanj, in rekel: O polni vse goljufije in vse lažnivosti, sin hudičev, sovražnik vse pravice! ne nehaš prevračati pravih potov Gospodovih. *Dej. Ap.* 13, 9. 10.

4. Svojemu bližnjemu *božjo* milost zavidati *a*).

5. Do lepega opominjanja otrplo srce imeti *b*).

6. V neizpokornosti radovoljno ostati *c*).

Ali se ti grehi lahko odpusté?

Ti grehi se težko kdaj odpusté, ali pa celó nikoli ne, ne v tem, ne v onem življenju *d*).

-
- a*) Prigodilo se je črez veliko dni, da je Kajn Gospodu prinesel darov od sadu zemlje. Tudi Abelj je daroval prvorjencev svoje črede in njih masti. In Gospod je pogledal na Abelja in na njegove dari; na Kajna pa in na njegove dari ni pogledal; in Kajn se je silno jezil, in obraz mu je vpadel. I. *Mojz.* 4, 3. 4. 5.
- b*) Faraonovo srce je zakrknilo in ju (Mojzesa in Arona) ni poslušal, kakor je bil ukazal Gospod. II. *Mojz.* 7, 13. Ko slišite njegov glas, nikar ne otrdite svojih src. *Hebr.* 3, 7. 8.
- c*) Taki so bili: Kajn, Faraon, Savel, Antijoh, Juda izdajavec. Gospod, *Bog* Izraelov, ki vse vidi, ga (Antijoha) je udaril z neozdravno in nevidno boleznijo, ker nikakor ni opustil svoje hudobije. II. *Mak.* 9, 5. 6.
- d*) Pravim vam: Vsak greh in preklinjanje bo odpuščeno ljudem: preklinjanje zoper (sv.) Duha pa ne bo odpuščeno. *Mat.* 12. 31.

Kaj se pravi, zoper svetega Duha grešiti?

Zoper svetega Duha grešiti, se pravi: dobroto in milost božjo, ki se svetemu Duhu, kakor začetniku vsega dobrega, posebno prilastuje, prostovoljno in hudono zametavati in zaničevati.

Zakaj se pravi: Grehi zoper svetega Duha se težko kdaj odpusté, ali celo nikoli ne, ne v tem, ne v ónem življenju?

Pravi se: Grehi zoper svetega Duha se težko kdaj odpusté, ali celó nikoli ne, ne v tem, ne v ónem življenju, ker tak grešnik zveličevalne pripomočke navadno do konca svojega življenja hudobno zameta in žaničuje.

c. Štirje v nebo vpijoči grehi.

Kateri so štirje v nebo vpijoči grehi?

Štirje v nebo vpijoči grehi so:

1. Radovoljni uboj *e*).

2. Mutasti ali sodomski greh *f*).

---

e) In (Gospod) mu (Kajnu) je rekel: Kaj si storil? Glas krvi tvojega brata vpije z zemlje do mene. I. Mojz. 4, 10.

f) Gospod je rekel: Vpitje iz Sodome in Gomore čedalje večé prihaja, in njih hudobija je grozno velika. I. Mojz. 18, 20.

3. Zatiranje ubožcev, vdov in sirot *g*).

4. Delavcem in najemnikom za služek zadrževati ali utrgovati *h*).

Zakaj se ti štirje grehi imenujejo v nebo vpijoči grehi?

Ti grehi se imenujejo v nebo vpijoči grehi:

1. Ker se v svetem pismu o vsakem teh grehov, kadar je kje govorjenje o njem, različno pravi, da v nebo vpije za maščevanje.

2. Ker ti grehi božjo pravico prav posebno silijo, da kaznuje tiste, kateri so jih storili.

d. Devet tujih grehov.

Kateri so tuji grehi?

Tuhi grehi so:

1. V greh svetovati *i*).

---

g) Ali ne tečejo vdovi solze po licih, in ali ne vpijejo zoper njega, kateri jih izžema? Z lic se namreč v nebesa vzdigujejo, in Gospod, ki se dá izprositi, se jih ne veseli. *Sir.* 35, 18. 19.

h) Glejte! plačilo, ki ste ga utrgali delavcem, kateri so poželi vaše polje, vpije; in njih vpitje je prišlo do ušes Gospoda vojnih trum. *Jak.* 5. 4.

i) Eden pa izmed njih, Kajfa po imenu, ki je bil tisto leto veliki duhoven, jim je rekel: Vi nič

2. Grešiti velevati *k*).
  3. V drugih greh privoliti *l*).
  4. V greh napeljevati *m*).
  5. Drugih greh hvaliti *n*).
-

ne veste in ne pomislite, da je bolje za vas, da umrje en človek za ljudstvo, in da ves narod ni pokončan. *Jan.* 11, 49. 50.

- k*) David je pisal list Joabu, in ga je poslal po Uriji, in je pisal v listu: Postavite Urija spredaj v boj, kjer je bojevanje najhujše, in zapustite ga, da umrje pobit. II. *Kralj.* 11, 14. 15.
- l*) Ko so spoznali *božjo* pravico, niso razumeli, da so, kateri take reči delajo, smrti vredni: pa ne le, kateri tako delajo, ampak tudi, kateri tako delajočim privolijo. *Rim.* 1, 32. Savel je privolil v njegovo (Štefanovo) smrt. *Dejan. ap.* 7, 59.
- m*) Žena (Eva) je vzela od njegovega sadú in je jedla, in je dala svojemu možu, in je jedel. I. *Mojz.* 3, 6. Njegova žena pa mu (Jobu) je rekla: Ali še ostaneš v svoji preprostosti? Blagoslovi *Boga*, in umri. *Job.* 2, 9. Jeroboam si je izmislil svet in je naredil dve zlati teleti, in jim re rekel: Nikar ne hodite dalje v Jeruzalem! Glej, Izrael! to so tvoji bogovi, ki so te izpeljali iz egiptovske dežele. III. *Kralj.* 12, 28.
- n*) Gorjé vam, kateri imenujete dobro hudo, hudo pa dobro, ki pravite temi luč, in luči tema. *Izaija* 5, 20. To govori Gospod *Bog*: Gorjé njim, katere šivajo blazine pod komolce vsake roke, in narejajo ljudem vsake starosti podglavnice za lovitev duš. *Ezech.* 13, 18.

6. H grehu molčati *o*).
7. Greh izpregledati *p*).
8. Greha se udeležiti *q*).
9. Greh zagovarjati *r*).

Kako se zadolžujemo s tujimi grehi?

S tujimi grehe se zadolžujemo, kadar smo krivi, da jih drugi storé, ali vsaj ne opusté.

Zakaj je naša dolžnost, braniti hudo, kjer moremo?

Braniti hudo, kjer moremo, je naša dolžnost: 1. iz dolžne ljubezni do Boga, katerega greh žali; 2. iz ljubezni do bližnjega, kateri si škoduje z grešenjem; 3. velikokrat tudi iz dolžnosti svojega stanú.

---

o) Prigodba Pilatova je tega priča. Glej *Mat.* 27.

p) Njegov oče (David) ga nikdar ni posvaril, da bi bil rekel: Zakaj si to storil? III. *Kralj.* 1, 6. Povedal sem mu poprej, da bom sodil njegovo hišo vekomaj zavoljo hudobije, ker je vedel, da njegova sinova ravnata nespodobno, in ju ni strahoval I. *Kralj.* 8, 13.

q) Kralj Baltazar je napravil veliko gostijo svojim boljšakom, in vsak je pil po svoji starosti. Ko je bil torej že vinjen, ukazal je prinesiti zlate in srebrne posode, katere je bil njegov oče Nabuhodonozor prinesel iz templja, ki je bil v Jeruzalemu, da bi iz njih pili kralj in njegovi boljšaki in njegove žene. *Dan.* 5, 1. 2.

r) Kdor hudobnega opravičuje, in kdor pravičnega pogublja, obadva sta gnusoba pred *Bogom.* *Preg.* 17, 15.

Drugi del krščanske pravičnosti:

Delaj dobro!

Kateri je drugi del krščanske pravičnosti?

Drugi del krščanske pravičnosti je: Delaj dobro *s*).

Kaj je dobro?

Dobro je to, kar je po božji postavi.

Kaj je po božji postavi?

Po božji postavi so čednost in dobra dela.

Kaj je krščanska čednost sploh?

Krščanska čednost sploh je dar, katerega Bog s posvečujočo milostjo dá duši, da bi voljo človeško pripravil in naklonil k takim delom, katera so po postavi Jezusa Kristusa in so vredna večnega življenja *t*).

Kolikere so čednosti, katere naj kristjan izpolnjuje?

Čednosti, katere naj kristjan izpolnjuje, so različne: so božje in dejanske čednosti.

---

s) Ogibaj se hudega, in delaj dobro! *Ps.* 33, 15.

t) Bog je, kateri dela v vas hoteti in dopolniti po (svoji) dobri volji. *Filip.* 2, 13.

§ 1. Božje čednosti,

Kaj so božje čednosti?

Božje čednosti so tiste, katerim je Bog naravnost nagib in konec.

Katere so božje čednosti?

Véra, upanje in ljubezen so tri božje čednosti *u)*.

Ali je človek dolžan vaditi se v treh božjih čednostih?

Človek je dolžán vaditi se v treh božjih čednostih.

Kdaj zlasti je človek dolžán vaditi se v treh božjih čednostih?

Pod smrtnim grehom je človek dolžán tri božje čednosti v sebi zbuhati:

1. Brž kakor pride k pameti.
2. Večkrat v svojem življenju.
3. V hudi izkušnji zoper té čednosti.
4. V smrtni nevarnosti in na smrtni postelji.

---

u) Zdaj pa ostanejo vera, upanje, ljubezen, to troje; največa pa med temi je ljubezen. 1. Kor. 13, 13.

Kako se dá vera obuditi?

Vera se dá tako obuditi:

Verujem v tebe, pravi trojedini *Bog*, Oče, Sin in sveti Duh, kateri si vse ustvaril, kateri vse ohranjuješ in vladaš, kateri dobro plačuješ in hudo kaznuješ. Verujem, da se je Sin *božji* učlovečil, da nas je odrešil s svojo smrtjo na križu, in da nas sveti Duh s svojo milostjo posvečuje. Verujem in trdim vse, kar si ti, o *Bog!* razodel, kar je *Jezus Kristus* učil, kar so apostoli oznanjali, in kar nam sveta rimska katoliška cérkev zapoveduje verovati. Vse to verujem, ker si ti, o *Bog!* večna in neskončna resnica in modrost, ki ne moreš ne goljufati ne goljufan biti. O *Bog!* pomnóži mojo vero.

Kako se dá upanje obuditi?

Upanje se dá tako obuditi:

Upam in se zanašam na tvojo neskončno dobroto in milost, o *Bog!* da mi boš po neskončnem zasluženju svojega edinorojenega Sina *Jezusa Kristusa* v tem življenju dal spoznanje, pravo obžalovanje in odpuščenje

mojih grehov, po smrti pa večno zveličanje dal, in dodelil, tebe od obličja do obličja gledati, ljubiti in brez konca uživati. Upam tudi od tebe potrebnih pripomočkov, vse to doseči. Upam to od tebe, ker si to obljubil ti, kateri si vse-mogočen, zvest, neskončno dobrotljiv in usmiljen. O *Bog!* potrdi moje upanje.

Kako se dá ljubezen obuditi?

Ljubezen se dá tako obuditi:

O moj *Bog!* ljubim te iz vsega svojega srca, črez vse, ker si največa dobrota, neskončno popoln in vse ljubezni vreden; ljubim te tudi zató, ker si do mene in do vseh stvarí neskončno dobrotljiv. Želim iz vsega srca, da bi te ravno tako ljubil, kakor so te tvoji najzvestejši služabniki ljubili in te še ljubijo. Z njih ljubeznijo sklepam svojo nepopolno ljubezen; povišaj jo v meni, o dobrotljivi Gospod! bolj in bolj. — Ker te torej resnično in iz srca ljubiti želim, in si to trdno prizadevam, mi je iz srca žal, da sem

tebe, svojo neskončno dobroto, katero črez vse ljubim, tebe, svojega stvarnika, odrešenika in posvečevavca, razsrdil. Žal mi je, da sem grešil, da sem tebe, svojega vse-mogočnega Gospoda, svojega najboljšega Očeta, razžalil. Trdno sklepam, vse grehe in vse grešne priložnosti zapustiti, storjene grehe čedalje bolj obžalovati, in nikdar več zoper tvojo sveto voljo ne ravnati. Vzemi me zopet za svojega otroka, in dodéli mi milost, ta svoj sklep dopolniti. Prosim te po neskončnem zasluženju tvojega božjega Sina, našega Gospoda in Zveličarja, *Jezusa Kristusa* *).

---

*) Sveti oče, papež Benedikt XIII. so tistim, ki tri *božje* čednosti kadarkoli obudijo (s temi ali z drugimi besédami, da se le dovoljno pové pravi nagib vere, upanja in ljubezni), odpustek za sedem let dodelili. Ako jih pa kdo vsak dan skozi ves mesec obuja, zadobi, ako se med tem izpove in prejme sveto rešnje teló in za potrebe svete cérkve moli, popoln odpustek, ne samo za tisti dan v mesecu, v katerem opravi vse to, ampak tudi ob smrtni uri. Tudi se dá ta odpustek nakloniti dušam v vicah. Vse to so tudi potrdili papež Benedikt XIV. leta 1756.

§ 2. Dejanske čednosti.

Kaj so dejanske čednosti?

Dejanske čednosti so tiste, po katerih se vse dejanje in opuščanje kristjanovo uravnava tako, da je *Bogu* dopadljivo.

Katere so med dejanskimi čednostmi poglobitve?

Med dejanskimi čednostmi, katerih se mora kristjan proprijeti, so štiri poglobitve čednosti:

1. M o d r o s t.
2. Z m é r n o s t.
3. P r a v i č n o s t.
4. S r č n o s t.

Kaj je krščanska modrost?

Krščanska modrost je čednost, s katero si kristjani pripomočke k zveličanju pripravne volijo in jih prav obračajo, vse to pak opuščajo, kar bi jim kakorkoli branilo doseči ga.

Kaj je krščanska zmérnost?

Krščanska zmérnost je čednost, katera v kristjanu krotí napačno nagnjenje h grehu, in mu dopušča časne reči le z mero uživati.

Kaj je krščanska pravičnost?

Krščanska pravičnost je čednost, s katero kristjan izpolnjuje to, kar je Bogú in bližnjemu dolžan.

Kaj je krščanska srčnost?

Krščanska srčnost je čednost, s katero kristjan iz ljubezni do Boga to, kar je dobrega, ne boječ se nikakršnih ovir in težavnosti, začčenja in izpeljuje; pa tudi rajši vse trpi, celó svoje premoženje in življenje izgubi, kakor da bi kaj storil zoper božjo postavo.

Katera čednosti so poglavitnim grehom nasproti?

Ponižnost je napuhu nasproti *v*).

Dobrotljivost (radodarnost) lakomnosti *x*).

Čistost nečistosti *y*).

Ljubezen zavisti (nevoščljivosti) *z*).

---

v) Bog se ustavlja napuhnjenim, ponižnim pa daje milost. I. *Petr.* 5, 5.

x) Dajte, in vam se bo dalo *Luk.* 6, 38.

y) Nihče ni mogel peti pesmi razen onih sto in štiri in štirideset tisoč, kateri so bili odkupljeni z zemlje. Ti so, kateri se niso ognusili z ženami; device namreč so. *Razod. sv. Jan.* 14. 3. 4.

z) Sad duhá pa je: ljubezen, veselje, mir, potrpežljivost, milosrčnost, dobrotljivost, prizanesljivost, krotkost, zvestoba, zmérnost, zdržnost, čistost. *Gal.* 5, 22. 23. Poglej zgled Jonatanov in Davidov. I. *Kralj.* 18. in 23.

Zmérnost požrešnosti a).

Potrpežljivost jezi b).

Gorečnost do dobrega lenobi c).

Kaj je ponižnost?

Ponižnost je čednost, s katero človek sam o sebi in o svojih lastnostih prav sodi, ter se ne drži navade napuhnjenecv, ki samo na svoje prednosti gledajo in se precenjujejo zavoljo njih, marveč svoje slabosti in napake spoznava in se zato ponižuje.

Kaj je dobrotljivost ali radodarnost?

Dobrotljivost ali radodarnost je čednost, s katero človek po svoji premožnosti potrebnim ljudem rad daje od tega, kar ima.

Kaj je čistost?

Čistost je čednost, s katero se človek zdržuje vse nedopuščene mesene sladnosti v mislih, besedah in delih.

-
- a) Ne spimo, temuč čujmo in trezni bodimo. I. *Tes.* 5, 6. Glej zgled treh mladeničev, ki niso marali za jedi s kraljeve mize, in so bili s sočivjem zadovoljni. *Dan.* I,
- b) Sad duhá je: potrpežljivost . . . krotkost . . . *Gal.* 5, 22. 23. Glej prejšnji s). In poglej tudi zgled Davidove krotkosti proti Semeju. II. *Kralj.* 16.
- c) Bodito goreči v duhu. *Rim.* 12, 11.

Kaj je ljubezen?

Ljubezen je čednost, po kateri se sreče svojega bližnega veselimo in si prizadevamo zanjo.

Kaj je zmérnost ali treznost?

Zmérnost ali treznost, kolikor nasprotuje požrešnosti, je tista čednost, s katero človek napačno poželenje po jedi in pijači v sebi krotí in oboje uživa le po potrebi.

Kaj je potrpežljivost?

Potrpežljivost je čednost, s katero vse zoprnosti in težave prenašamo v božjo voljo vdani.

Kaj je gorečnost do dobrega?

Gorečnost do dobrega je čednost, katero človek kaže v dejanju, kadar si prizadeva storiti vse to, kar je Bogu v čast in nam v zveličanje.

§ 3. O tem, kar se šteje še h krščanski pravičnosti.

Kaj se še šteje h krščanski pravičnosti?

H krščanski pravičnosti se štejejo še dolžnosti, katere je *Jezus Kristus* posebno priporočal.

Katere dolžnosti je Jezus Kristus posebno priporočal?

Jezus Kristus je te dolžnosti posebno priporočal, namreč:

1. Najprej iskati kraljestva *božjega* in njegove pravice *d*).

2. Sam sebe zatajevati *e*).

3. Svoj križ nositi *f*).

4. Za Kristusom hoditi *g*).

5. Krotak in ponižen biti *h*)

6. Sovražnike ljubiti, dobro storiti njim, kateri nas sovražijo, moliti za tiste, kateri nas žalijo in preganjajo *i*).

---

d) Išcite najpoprej *božjega* kraljestva in njegove pravice. *Mat.* 6, 33.

e) Ako hoče kdo za menoj priti, naj zatají sam sebe

f) in naj vzame svoj križ,

g) in naj hodi za menoj. *Mat.* 16, 24, *Luk.* 9, 23.

h) Vzemite moj jarem nase, in učite se od mene, ker jaz sem krotak in iz srca ponižen *Mat.* 11, 29.

i) Jaz pa vam pravim: Ljubite svoje sovražnike, dobro jim storite, kateri vas sovražijo, in molite zanje, kateri vas preganjajo in obrekujejo; da boste otroci svojega Očeta, ki je v nebesih, kateri daje svojemu solncu sijati na dobre in hudobne, in daje dežiti na pravične in krivične *Mat.* 5, 44. 45.

§ 4. Osem zveličanskih čednosti.

Kaj gre še h krščanski pravičnosti?

H krščanski pravičnosti gre tudi še tistih osem posebno lepih čednosti, katere je Kristus Gospod učil na gori, in zavoljo katerih je ljudi blagroval; te so *k)*:

1. Blagor ubogim v duhu, ker njih je nebeško kraljestvo!

2. Blagor krotkim, ker oni bodo zemljo posedli!

3. Blagor žalostnim, ker oni bodo oveseljeni!

4. Blagor lačnim in žejnim pravice, ker oni bodo nasiteni!

5. Blagor usmiljenim, ker oni bodo usmiljenje dosegli!

6. Blagor njim, kateri so čistega srca, ker oni bodo Boga gledali!

7. Blagor mirnim, ker bodo otroci božji imenovani!

8. Blagor zavoljo pravice preganjanim, ker njih je nebeško kraljestvo!

---

k) Mat. 5, 1—11.

§ 5. O dobrih delih in njih zasluženju.

O dobrih delih sploh.

Kaj so dobra dela kristjanova?

Dobra dela kristjanova so taka dela, katera so Bogu dopadljiva, in kristjanu, kateri jih opravlja, v zasluženje.

Ali so dobra dela za zveličanje potrebna?

Dobra dela so za zveličanje potrebna; ker je vera mrtva brez dobrih del *l*).

Kaj si zasluži človek z dobrimi deli?

Z dobrimi deli si zasluži človek pri Bogu pomnoženje posvečujoče milosti, večna in časna plačila, katere je Bog iz same milosti obljubil tistim, ki dobro delajo *m*).

Ali more človek dobra dela opravljati iz lastne moči?

Dobrih del, kakršna so v zveličanje potrebna in pri Bogu zaslužna, človek ne more opravljati iz lastne moči, ampak le s pomočjo božje milosti *n*).

---

l) Kakor je telo brez duše mrtvo, tako je tudi vera brez del mrtva. *Jak.* 2, 26.

m) Pravični pa bodo vekomaj živeli, in pri Gospodu je njih plačilo, in skrb zanje pri Najvišem. Zato bodo prejeli častljivo kraljestvo, in lepo krono iz Gospodove roke. *Modr.* 5, 16. 17.

n) Bog je, kateri dela v vas hoteti in dopolniti po

Kako se morajo opravljati dobra dela, da bodo pri Bogu zaslužna v večno življenje?

Dobra dela, da bodo pri Bogu zaslužna v večno življenje, se morajo opravljati:

1. V stanu milosti božje.
2. Prostovoljno.
3. Ne samo iz naravnih in ničemurnih nagibov, ampak največ zavoljo Boga.

O dobrih delih posebe.

Katera so najimenitniša dobra dela?

Najimenitniša dobra dela so: Moliti o), postiti se p), vbogajme dajati q).

(svoji) dobri volji. *Filip.* 2, 13. Ne kakor da bi premogli iz sebe kaj misliti, kakor iz sebe, ampak naša zmožnost je iz *Boga.* II. *Kor.* 3, 5.

- o) Govoril jim je pa tudi priliko, da je treba vselej moliti in ne jenjati *Luk.* 18, 1. Neprenehoma molite I. *Tes.* 5, 17.
- p) Zdaj torej pravi Gospod: Izpreobrnite se k meni iz vsega svojega srca, s postom in z jokom in s plakanjem! *Joel.* 2, 12. Ti pa, kadar se postiš, pomazi svojo glavo in umij svoj obraz, da ne bodo ljudje videli, da se postiš, ampak tvoj Oče, kateri je na skrivnem; in tvoj Oče, kateri vidi na skrivnem, bo ti povrnil. *Mat.* 6, 17. 18.
- q) Kadar pa vbogajme daješ, naj ne vé levica tvoja, kaj dela tvoja desnica, da bo tvoja miloščina na skrivnem; in tvoj Oče, kateri vidi na skrivnem, bo ti povrnil. *Mat.* 6, 3. 4.

Zakaj se imenujejo moliti, postiti se, vbogajme dajati najimenitniša dobra dela?

Moliti, postiti se, vbogajme dajati se imenujejo najimenitniša dobra dela, ker je vse, kar se dá dobrega in zaslužnega storiti, obseženo v enem izmed teh treh dél.

Kaj si mislimo tukaj pri besedi moliti?

Pri besedi moliti si mislimo tukaj vse pobožne opravke, s katerimi častimo Boga in njegove svetnike.

Kaj pomeni postiti se?

Postiti se ne pomeni samo po cerkveni postavi ali tudi prostovoljno od jedi in pijače kaj pritrjavati si, ampak se pravi po svetem pismu tudi druga pokorilna dela opravljati in zdrževati se greha.

Kaj obseza beseda vbogajme dajati?

Vbogajme dajati obseza vsa telesna in duhovna dela usmiljenja.

Katera so telesna dela usmiljenja?

Telesna dela usmiljenja so ta sedmera r):
1. Lačne sititi.

---

r) Lačen sem bil, in dali ste mi jesti; žejen sem bil, in dali ste mi piti; tujec sem bil, in vzeli ste me pod streho; nag sem bil, in oblekli ste me; bolan sem bil, in obiskali ste me; v ječi sem bil,

2. Žejne napajati.
3. Popotnike sprejemati.
4. Nage oblačiti.
5. Bolnike obiskovati.
6. Jetnike reševati.
7. Mrliče pokopavati.

Katera so duhovna dela usmiljenja?

Duhovna dela usmiljenja so ta sedméra:

1. Grešnike svariti *s*).
2. Nevedne učiti *t*).
3. Dvomljivcem prav svetovati *u*).
4. Žalostne tolažiti *v*).

---

in prišli ste k meni. — Resnično vam pravim, kar ste storili kateremu teh mojih najmanjših bratov, storili ste meni. *Mat.* 25, 35. 36. 40.

- s*) Ako greši zoper tebe tvoj brat, pojdi in posvári ga med seboj in med njim samim. Ako te posluša, pridobil si svojega brata; ako te pa ne posluša, vzemi seboj še enega ali dva, da v ustih dveh ali treh prič stoji vsa reč. Ako jih pa ne posluša, povej cérkvi. Če pa cérkve ne posluša, naj ti bo kakor nevérník in očiten grešník. *Mat.* 18, 15. 16. 17.
- t*) On ima usmiljenje, uči in vódi kakor pastir svojo čredo. *Sir.* 18, 13.
- u*) Ako uméš, odgovóri svojemu bližnjemu. *Sir.* 5, 14.
- v*) Ne puščaj jokajočih brez tolažbe, in z žalostnimi žaluj. *Sir.* 7. 38. Ne pomni nobene krivice svojemu bližnjemu, in nikomur ne delaj krivice. *Sir.* 10, 6.

5. Krivico voljno trpeti *x*).

6. Razžalnikom iz srca odpustiti *y*).

7. Za žive in mrtve *Boga* prositi *z*).

Kateri so evangeljski svéti?

Evangeljski svéti so ti trije:

1. Radovoljno uboštvo *a*). 2. Vedno devíštvo. 3. Vedna pokórščina pod duhovnim poglavarjem *b*).

Zakaj se imenujejo te tri reči evangeljski sveti?

Te tri reči se imenujejo evangeljski sveti, ker jih je Kristus v evangeliju posamnim osebam le svetoval, ne pa zapovedal.

---

x) Ako dobro delate in voljno trpite, je to prijetno pri *Bogu*. I. *Petr.* 2, 20.

y) Odpuščajte, in vam bo odpuščeno. *Luk.* 6, 37. Ako ljudem odpustite njih grehe, bode tudi vam vaš Oče nebeški odpustil vaše pregrehe. Ako pa ne odpustite ljudem, tudi vaš Oče ne bo vam odpustil vaših pregeh. *Mat.* 6, 14. 15. Oče! odpústi jim, saj ne vedó, kaj delajo. *Luk.* 23, 34.

z) Molíte eden za drúgega, da boste ohranjeni. *Jak.* 5. 16.

a) *Jezus* mu (mladeniču) reče: Ako hočeš popoln biti, idi, prodaj, kar imaš, in daj ubogim, in imel boš zaklad v nebesih, ter pridi in hodi za menoj! *Mat.* 19, 21.

b) Ako hoče kdo za menoj priti, naj zatají sam sebe, in naj vzame svoj križ, in naj hodi za menoj. *Mat.* 16, 24.

Pristavek.

Štiri poslednje reči.

Katere so štiri poslednje reči.

Štiri poslednje reči so smrt, sodba, pekel in nebesa.

a. Smrt.

Kaj je smrt?

Smrt je ločitev duše od telesa.

Ali morajo vsi ljudje umreti?

Vsi ljudje morajo umreti *a*).

Zakaj morajo vsi ljudje umreti?

Da morajo vsi ljudje umreti, prihaja od greha, katerega je Adam storil v rajju. Ako bi Adam ne bil grešil, bili bi mi tudi po telesu neumrljivi ostali. Smrt je kazen za greh *b*).

---

a) Ljudem je odločeno enkrat umreti, potem pa sodba, *Hebr.* 9, 27.

b) Kakor je po enem človeku prišel greh na svet, in po grehu smrt, in je tako nad vse ljudi prišla

Kdaj in kako bomo umrli?

Kdaj in kako bomo umrli, ne vemo *c)*.

Kaj je treba storiti, ker ne vemo, kdaj in kako bomo umrli?

Ker ne vemo, kdaj in kako bomo umrli, bodimo vselej pripravljeni za smrt *d)*.

Kakšna je smrt pobožnih?

Smrt pobožnih je srečna *e)*.

Kakšna je smrt hudobnih?

Silno nesrečna je smrt hudobnih *f)*.

---

smrt, ker so vsi grešili v njem; ... tako prihaja tudi po pravičnosti enega nad vse ljudi opravičenje življenja. *Rim. 5, 12. 18.* Plačilo za greh je smrt. *Rim. 6, 23.*

- c)* Človek ne vé svojega konca: ampak kakor lové ribe s trnkom, in kakor sačijo ptiče v zanko, tako se lové ljudje ob hudem času, ko naglo nad nje pride. *Prid. 9. 12,* Čujte, ker ne veste ne dneva, ne ure. *Mat. 25, 13.*
- d)* Čujte, ker ne veste, katero uro bo prišel vaš Gospod. — Bodite tupi vi pripravljeni; ker ob uri, ki je ne veste, bo prišel Sin človekov. *Mat. 24, 42. 44.*
- e)* Draga je pred Gospodovim obličjem smrt njegovih svetih. *Ps. 115, 6.* Zgled: Lazar. *Luk. 16, 22.*
- f)* Smrt grešnikov je silno huda. *Ps. 33. 22.* Zgled: bogatin *Luk. 16, 22, i. d.*

b. Sodba.

Kaj je treba pomneti o sodbi?

O sodbi je treba pomneti, da bo Jezus dušo vsakega človeka sodil precej po smrti posebe *g)*, konec sveta pa vse ljudi skupaj z dušo in telesom *h)*.

Kako bo Jezus sodil?

Jezus bo sodil vsakega človeka po njegovih mislih, besedah in delih; kar je dobrega, bode poplačal, kar je hudega, kaznjeval *i)*.

Kako se bo godilo po sodbi?

Po sodbi bo dano, kar je komu pri-sojeno; duši brž po posebni sodbi, telesu pa po vesoljni ali poslednji sodbi.

Kam bo duša obsojena pri posebni sodbi?

Duša bo pri posebni sodbi ali obsojena v vice ali v pekel, ali pa sprejeta v nebesa.

---

g) Ljudem je odločeno enkrat umreti, potem pa sodba. *Hebr. 9, 27.*

h) Vsi se moramo pokazati pred sodnim stolom *Kristusovim*, da prejme sleherni v svojem telesu, kakor je storil, ali dobro ali hudo. *II. Kor. 5. 10.*

i) Sin človekov bo prišel v veličastvu svojega Očeta s svojimi angeli, in takrat po povrnil vsakateremu do njegovih delih. *Mat. 16, 27.* In prišli bodo, kateri so dobro delali, v vstajenje življenja, kateri so pa hudo delali, v vstajenje obsojenja. *Jan. 5. 29.*

Kaj so vice?

Vice so kraj, kjer duše trpé časne kazni za grehe, katerih se v življenju niso bile izpokorile.

Katere duše se obsojajo v vice?

V vice se obsojajo duše tistih, kateri, četudi so umrli v milosti božji, vendar za grehe v življenju storjene božji pravici niso zadostili.

Kaj trpé duše v vicah?

Duše v vicah zlasti za to veliko trpé, ker silno hrepené Boga gledati in večno uživati, pa ga še ne morejo; vrhu tega imajo tudi drugo trpljenje, katero jim je naložila božja pravica.

Ali je mogoče dušam v vicah pomagati?

Dušam v vicah je mogoče pomagati, namreč: 1. posebno z daritvijo svete maše; 2. z molitvijo; 3. z drugimi dobrimi deli, in 4. z odpustki.

Ali smo dolžni pomagati dušam v vicah?

Ljubezen sploh nam naklada dolžnost, vsem dušam v vicah pomagati; zastran staršev in dobrotnikov pa nas k temu veže tudi hvaležnost.

Doklej ostanejo duše v vicah?

Doklej duše mrtvih v vicah ostanejo, to se prav za prav ne more vedeti; samo toliko je gotovo, da bo njih trpljenje v vicah daljše ali krajše po tem, kakor so več ali manj

Boga razžalili, v tem življenju več ali manj se pokorili, in kakor jim vé rni več ali manj pomagajo z molitvijo in drugimi dobrimi deli.

c. Pekel.

Kaj je pek el?

Pek el je kraj, kjer pogubljeni vekomaj trpé.

Kdo pride v pek el?

V pek el pridi, kdor umrje v smrt-nem grehu.

Kakšno je pek lensko trpljenje?

Pek lensko trpljenje je táko, namreč: 1. Pogubljenim ne bo nikoli na vse veke dano, Boga gledati in uživati *k*). 2. Trpeli bodo v večnem ognju *l*), v večni temi *m*), kjer bo jok in škripanje z zobmi *n*); črv vesti jih bo grizel, groza in obupnost *o*) vila: vse, kar

---

k) Poberite se izpred mene, prekleti! v večni ogenj, kateri je pripravljen hudiču in njegovim angelom. *Mat.* 25. 41. Vrhu vsega tega je med nami in med vami velik prepad postavljen, da, kateri hočejo odtod k vam iti, ne morejo, in tudi ne odondod sem priti. *Luk.* 16, 26.

l) Bolje ti je hromemu iti v življenje, kakor pa . . . iti v pek el v neugasni ogenj. *Mark.* 9, 42.

m) Kralj je rekel služabnikom: Zvežite mu roke in noge, in vrzite ga v skrajno temo;

n) ondi bo jok in škripanje z zobmi. *Mat.* 22, 13.

o) In gledali bodo trupla ljudi, ki so se pregrešili

koli napravlja telesu in duši bolečine, bodo trpeli večno *p*), to je, trpeli bodo brez konca, brez upanja kacega polajška ali odrešenja *q*).

K čemu naj nas nagiblje premišljevanje peklenškega trpljenja?

Premišljevanje peklenškega trpljenja naj nas nagiblje, da se varujemo greha, da se storjenih grehov izpokorimo in zanje zadostimo; velikost in brezkončnost peklenškega trpljenja nam izpričuje, kako strašno je, živemu Bogu v roke pasti *r*).

d. Nebesa.

Kaj so nebesa?

Nebesa so srečno prebivališče svetnikov, kjer se *Bog* svojim zvestim služabnikom razodeva obličje v obličje, in je on sam njih neizrečeno veliko plačilo.

---

zoper mene; njih črv ne bo umrl, in njih ogenj ne bo ugasnil in oni bodo v viden stud vsem ljudem. *Izaija* 66, 24.

p) Bogatin, ki je bil v pekel pokopan, vpil je in rekel: Oče Abraham! usmili se me, in pošlji Lazarja, da pomoči konec svojega prsta v vodo, in ohladi moj jezik, ker grozovito trpim v tem plamenu. *Luk.* 16, 24. Vsakatera bridkost bo nanj planila. *Job.* 20, 22.

q) Trpeli podo večne kazni v pogubljenju, po obličju Gospodovem in po veličastvu njegove moči. *II. Tes.* 1, 9.

r) Strašno je pasti v roke živega Boga. *Hebr.* 10, 31.

Kdo pride v nebesa?

V nebesa pride, kdor umrje v milosti božji, in s pokoro zadosti za storjene grehe bodi v tem, bodi v onem življenju *s*).

Koliko je nebeško veselje?

Nebeško veselje je neizrečeno veliko *t*).

V čem je nebeško veselje?

Nebeško veselje je v tem: 1. Da bodo izvoljeni Boga z obličja v obličje in tako, kakor je sam na sebi, večno gledali, ljubili in uživali *u*). 2. Da bodo vse, kar si je koli mogoče dobrega misliti ali želeli, vekomaj imeli na telesu in na duši *v*). 3. Da bodo prosti vsake, tudi najmanjše težave in zoprnosti *x*).

---

s) Kateri pa obstoji ko konca, bo žveličan. *Mat.* 10. 22.

t) Oko ni videlo, uho ni slišalo, in v srce človekovo ni prišlo, kar je *Bog* pripravil tem, kateri ga ljubijo. I. *Kor.* 2, 9. Takrat bomo *Boga* gledali od obličja v obličje. Zdaj spoznavam le nekoliko: takrat pa bom spoznal, kakor sem bil spoznan. I. *Kor.* 13, 12.

u) Vemo, da bomo, kadar se prikaže (*Kristus*), njemu podobni, ker ga bomo videli, kakršen je I. *Jan.* 3, 2.

v) Hvaljen bodi *Bog* in Oče Gospoda našega *Jezusa Kristusa*, kateri nas je zavoljo svojega velikega usmiljenja prerodil v živo upanje po vstajenju *Jezusa Kristusa* od mrtvih v netrohljiv in neognušen in nevenljiv delež, prihranjen vam v nebesih. I. *Petr.* 1, 3. 4.

x) Jagnje, ki je v sredi sedeža, bo jih paslo, in jih vodilo, k virom žive vode, in *Bog* bo obrisal sle-

Ali je nebeško veselje za vse enako?

Nebeško veselje ni za vse enako ; ampak je razdeljeno po neki posebni meri; kdor je storil več dobrega, ta bo tudi več plačilo prejel v nebesih *y*).

Kaj nas uči premišljevanje nebeškega veselja?

Premišljevanje nebeškega veselja nas uči:
1. Da moramo vse križe in težave tega življenja voljno trpeti, ker vse časne nadloge skupaj niso nič proti veličanstvu, katero se bo nad nami razodelo *z*); 2. da se vse časno veselje nikakor ne more primerjati z veseljem v nebesih.

---

herno solzo z njih oči. *Razod sv. Jan. 7, 17.* Bog bo obrisal vse solze z njih oči, in smrti ne bo več; tudi ne bo več ne žalovanja ne vpitja, ne bolečine; ker proprejšnje je minilo. *Razod. sv. Jan 21, 4.*

y) Kdor seje skopo, bo tudi žel skopo; in kdor seje v obilnosti, bo tudi žel v obilnosti. *II. Kor, 9, 6.* Druga je svetloba solnca, druga svetloba lune, in druga svetloba zvezd; zvezda se namreč od zvezde loči po svetlobi. Tako bo tudi vstajenje mrtvih. *I. Kor. 15. 41. 43.*

z) Menim, da se trpljenje sedanjega časa ne dá primerjati prihodnji časti, katera bo razodeta nad nami. *Rim. 8, 18.*

Kazalo.

	Stran
Vvod	3

Prvo poglavje.

Vera	4
Razdelek I. Kaj je katoliška vera	—
Razdelek II. Dvanajsteri členi apostolske vere	11
§ 1. Prvi člen apostolske vere	—
§ 2. Drugi člen apostolske vere	25
§ 3. Tretji člen apostolske vere	28
§ 4. Četrty člen apostolske vere	33
§ 5. Peti člen apostolske vere	36
§ 6. Šesti člen apostolske vere	39
§ 7. Sedmi člen apostolske vere	40
§ 8. Osmi člen apostolske vere	41
§ 9. Deveti člen apostolske vere	43
§ 10. Deseti člen apostolske vere	50
§ 11. Enajsti člen apostolske vere	51
§ 12. Dvanajsti člen apostolske vere	52

Drugo poglavje.

Upanje	54
Razdelek I. Kaj je krščansko upanje	—
Razdelek II. Molitev	55
§ 1. Molitev sploh	—
§ 2. Gospodova molitev posebe	59
§ 3. Angelovo češčenje	66

Tretje poglavje.

Ljubezen	69
Razdelek I. Kaj je krščanska ljubezen	—
Razdelek II. Deset božjih zapovedi sploh	72

	Stran
Razdelek III. Deset božjih zapovedi posebe	76
§ 1. Prve tri zapovedi, ki obsežajo dolžnosti do Boga	—
§ 2. Sedem poslednjih zapovedi, ki obsežajo dolžnosti do bližnjega	86
Razdelek IV. Cerkvene zapovedi sploh	102
Razdelek V. Cerkvene zapovedi posebe	104
§ 1. Prvi dve cerkveni zapovedi	—
§ 2. Tri poslednje cerkvene zapovedi	115

Četrto poglavje.

Sveti zakramenti	118
Razdelek I. Sveti zakramenti sploh	—
Razdelek II. Sveti zakramenti posebe	121
§ 1. Zakrament svetega krsta	—
§ 2. Zakrament svete birme	127
§ 3. Zakrament svetega rešnjega telesa	129
§ 4. Zakrament svete pokore	139
§ 5. Zakrament svetega poslednjega olja	162
§ 6. Zakrament svetega posvečevanja mašnikov	165
§ 7. Zakrament svetega zakona	167

Peto poglavje.

Krščanska pravičnost	171
Prvi del krščanske pravičnosti: Varuj se hudega!	—
§ 1. Izvirni greh	172
§ 2. Dejanski ali osebni grehi in njih vrste	174
Drugi del krščanske pravičnosti: Delaj dobro!	187
§ 1. Božje čednosti	188
§ 2. Dejanske čednosti	192
§ 3. O tem, kar se šteje še h krščanski pravičnosti	195
§ 4. Osem zveličanskih čednosti	197
§ 5. Dobra dela in njih zasluženja	198

Pristavek.

Štiri poslednje reči	203
--------------------------------	-----

